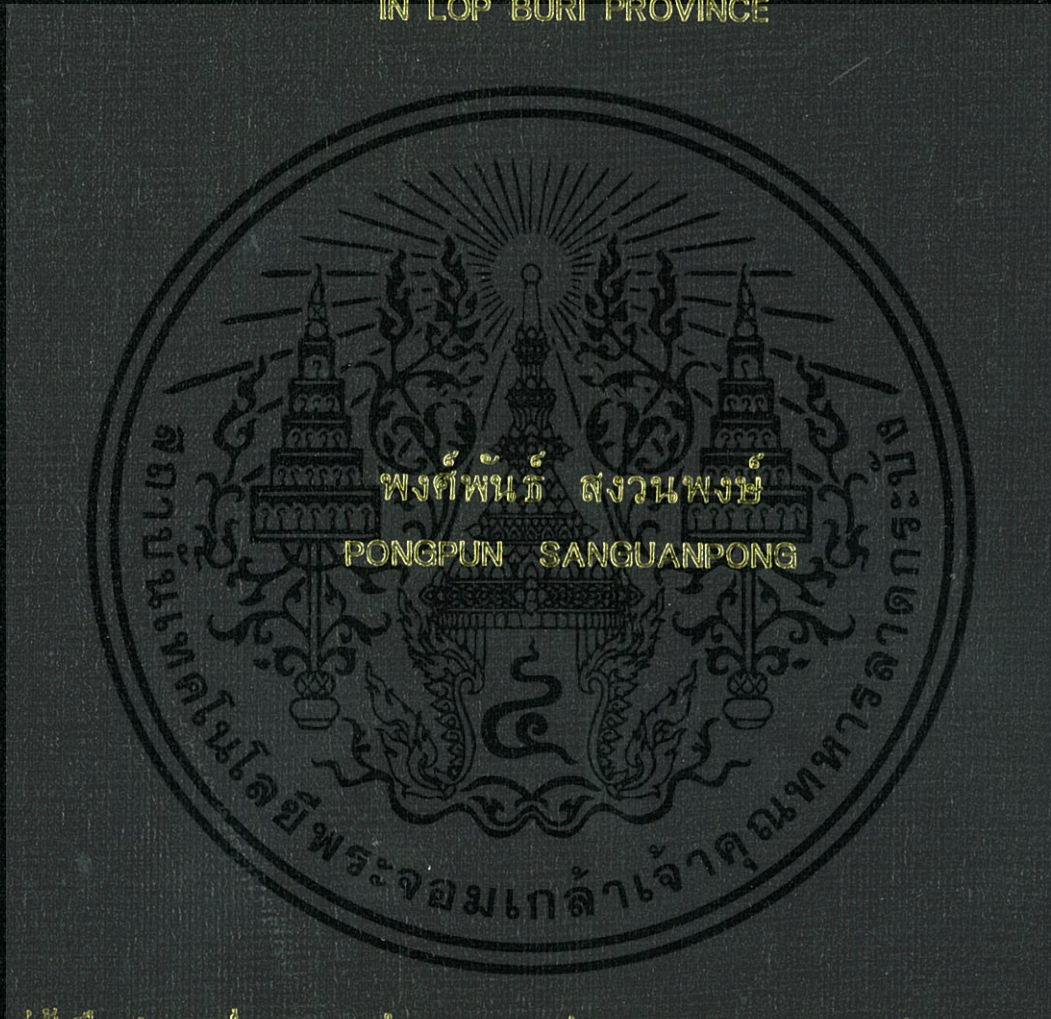

ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังและฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี

GRAPHIC DESIGN PUBLICATION FOR PUBLIC RELATION CAMPAIGN
STOP DESTROYING RICE STUBBLE AND STRAW BY BURNING
CASE STUDY : BANG KHU DISTRICTS, AMPHUR THA WUNG
IN LOP BURI PROVINCE

๒๕๕๗
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบกราฟิก

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบกราฟิก

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังและฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

GRAPHIC DESIGN PUBLICATION FOR PUBLIC RELATION CAMPAIGN
STOP DESTROYING RICE STUBBLE AND STRAW BY BURNING
CASE STUDY : BANG KHU DISTRICTS, AMPHUR THA WUNG
IN LOP BURI PROVINCE

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

GRAPHIC DESIGN PUBLICATION FOR PUBLIC RELATION CAMPAIGN
STOP DESTROYING RICE STUBBLE AND STRAW BY BURNING
CASE STUDY : BANG KHU DISTRICTS, AMPHUR THA WUNG
IN LOP BURI PROVINCE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2013

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2013

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองสารนิพนธ์

หัวข้อสารนิพนธ์ ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังและฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี
GRAPHIC DESIGN PUBLICATION FOR PUBLIC RELATION
CAMPAIGN STOP DESTROYING RICE STUBBLE AND STRAW BY
BURNING CASE STUDY : BANG KHU DISTRICTS, AMPHUR THA
WUNG IN LOP BURI PROVINCE

นักศึกษา พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์
รหัสประจำตัว 51611360
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา เทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร. จตุรงค์ เสาหะเพ็ญแสง	
รศ. อุดมศักดิ์ สาริบุตร	
รศ. วาที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล	

ค่าระดับคะแนนรวมที่เป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบ Pass
วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 17 ตุลาคม 2556 เวลา 09.00 – 10.00 น.
สถานที่สอบ ณ.ห้อง ค. 417 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อสารนิพนธ์	ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี
นักศึกษา	พงศ์พันธ์ สนวนพงษ์
รหัสประจำตัว	51611360
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ.	2556
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี เพื่อสร้างเสริมความรู้ถึงประโยชน์ของวัสดุเหลือใช้จากนาข้าว เช่น ตอซัง ฟางข้าว และสร้างจิตสำนึกถึงการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมโดยการไม่เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าวรวมถึงการตระหนักถึงกฎหมายข้อบังคับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้นำต้นแบบการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว , ประชาชนชาวนา และแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยในตำบล บางคู้ 15 หมู่บ้าน โดยสุ่มจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 95 คน ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์และประเภทแผ่นพับตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิได้เลือกประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 3 และประเภทแผ่นพับรูปแบบที่ 3

ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า ผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่ดูสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) และ ประเภทแผ่นพับ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$)

ผลการรับรู้ถึงองค์ความรู้ที่ให้กับชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี กับการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลาย โดยให้ความรู้ถึงแร่ธาตุที่มีอยู่ในฟางข้าวซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในนาข้าว พบว่ากลุ่มผู้รับข้อมูลและเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.29$)

Thematic Paper Title.	Graphic design publication for public relation campaign stop destroying rice stubble and straw by Case study : Bang Khu Districts, Amphur Tha Wung in Lopburi Province
Student	Mr. Pongpun Sanguanpong
Student ID.	51611360
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Industrial Design Technology
Year	2013
Thematic Paper Advisor	Associate Professor Udomsak Saributr

ABSTRACT

This research aimed to study and design press kit for campaigning to stop farmers burning the stubble and straw in rice field, a case study at Bangku, Tawung, Lopburi,. are to increase the knowledge of benefits of rice residues such as rice stubble and straw and to develop awareness about laws and regulations about conditional rice straw burning permit. Research instruments used were interview questions for the local leaders and local philosophers who are considered as role models for farming without rice stubble and straw burning, and a questionnaire for specialists. All research instruments were inspected by 3 qualified persons.

The samples of this study consisted of community leaders and local residents living at 15 villages in Bang Khu sub-district. The 95 farmers who earn their living by mainly growing rice were randomly selected.

The findings found that the qualified persons selected the third design of poster and the third design of leaflet for promoting the campaign for reduction of rice stubble and straw burning in the paddy field in Bang Khu sub-district, Tha Wung district, Lopburi

The satisfaction evaluation indicated that the community leaders and the local residents were very satisfied both the poster and the leaflet designed for promoting the campaign for reduction of rice stubble and straw burning. The satisfaction of the poster and the leaflet were both at high level ($\bar{x}=4.12$ and $\bar{x}=4.10$, respectively).

The knowledge about re-using rice straw, which contains nutrient content, in the paddy field is beneficial rather than burning was shared with rice farmers in Bang Khu sub-district, Tha Wung district, Lopburi. After perceiving the rice straw benefits, the result showed that the level of perception and comprehension about the information was high ($\bar{x}=4.29$).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสารนิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. จตุรงค์ เลาทะเพ็ญแสง และ รศ. ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยเพื่อให้ สารนิพนธ์ประสบความสำเร็จในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่านคือ ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การและผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ ที่ได้ให้การตรวจและประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้และช่วยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ ยุพิน สงวนพงษ์ และคุณสุดี ลิ้มประดิษฐ์ คุณอรภา ศิริยา ที่ให้การสนับสนุนกำลังทรัพย์ในการวิจัย และให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณครอบครัวและ ผู้ร่วมงานที่ให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณทุกๆ คนที่มีส่วนร่วมในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ที่คอยให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์นี้ตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่า จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่อำนวยความสะดวกการศึกษาในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยขอมอบความดีเหล่านี้ให้กับ คุณพ่อ นิพันธ์ สงวนพงษ์ ผู้ล่งลับและผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ศึกษาการปลูกข้าวตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี.....	7
2.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู.....	24
2.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบรรณรังค์ไม่เผา ฟางข้าวและตอซัง ในนา.....	32
2.4 การประชาสัมพันธ์.....	39
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์.....	67
2.6 หลักการจัดองค์ประกอบของทางศิลปะ.....	84
2.7 องค์ประกอบของงานออกแบบกราฟิก.....	86
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	95
3.1 ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และบรรณรังค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี.....	95
3.2 ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และบรรณรังค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี.....	97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ Vong Aung ถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ศึกษาระดับระดับความพึงพอใจที่มีต่อ สื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทเอกสาร และสิ่งพิมพ์	99
3.4 ศึกษาองค์ความรู้ของชาวนาในตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ที่มีก่อนและ หลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวถึงการนำ ฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับ ผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม.....	101
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์.....	106
4.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง.....	125
4.3 ผลการวิเคราะห์การประเมินองค์ความรู้ที่ให้กับชาวนา ในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี	131
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	137
5.1 สรุปการวิจัย.....	137
5.2 อภิปรายผล.....	144
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	146
บรรณานุกรม.....	148
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบประเมิน.....	152
ภาคผนวก ข ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	184
ภาคผนวก ค ผลงานการออกแบบ.....	198
ประวัติผู้เขียน.....	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงข้อมูลประชากรตำบลบางคู ระหว่างปี 2554.....	25
2.2 รายรับปีงบประมาณ 2555	28
2.3 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	30
2.4 แสดงปริมาณต่อชั่งและฟางข้าวในแต่ละภาคของประเทศไทย.....	37
2.5 ตารางเปรียบเทียบ ระยะห่างจากผู้ดูถึงโปสเตอร์ และความสูงของตัวอักษรที่เหมาะสม	79
2.6 แสดงเทรซโฮลด์ของอวัยวะรับความรู้สึกต่างๆ.....	84
2.7 แสดงช่วงความยาวของคลื่นสีต่าง ๆ.....	86
4.1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสม ผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.1 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และ รณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	108
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสม ของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.2 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	111
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของ ผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.3 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	114
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของ ผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.4 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และ รณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ประเภทแผ่นพับรูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	117
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของ ผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.5 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และ รณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ประเภทแผ่นพับรูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.6 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัดลพบุรี ประเภทแผนผังรูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	123
4.7 สรุปผลการประเมินผลความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัดลพบุรี ประเภทโปสเตอร์	125
4.8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามอายุ.....	125
4.9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามลักษณะการทำนา	126
4.10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามจำนวนที่นา	126
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์.....	127
4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผนผัง.....	129
4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนากับชวานาที่มีอาชีพทำนาจำแนกตามเพศ.....	132
4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนากับชวานาที่มีอาชีพทำนาจำแนกตามอายุ.....	132
4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนากับชวานาที่มีอาชีพทำนาจำแนกตามลักษณะการทำงาน.....	133
4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนากับชวานาที่มีอาชีพทำนาจำแนกตามจำนวนที่นา.....	133
4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความรู้ก่อนการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผนผัง	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความรู้ก่อนการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผนพับ	135

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ฟางที่เหลือจากการเกี่ยวข้าว.....	2
1.2 การเผาฟางในนาข้าวที่มีผลกระทบต่อทัศนวิสัยในการขับรถ	2
2.1 นาดำ.....	7
2.2 การไถตะ	8
2.3 การคราดหรือใช้ลูกหุบ.....	8
2.4 เมล็ดข้าวหลังจากแช่และหุ้มแล้วพร้อมที่จะนำไปหว่าน	10
2.5 แปลงกล้าในสภาพเปียก	11
2.6 การปักดำ	12
2.7 นาหว่านน้ำตม.....	13
2.8 การทำตีเทือก	14
2.9 การหว่าน.....	16
2.10 การกระจายของเมล็ดข้าวหลังหว่าน	16
2.11 สภาพการงอกและเจริญเติบโตหลังหว่าน.....	17
2.12 การใส่ปุ๋ย.....	18
2.13 การใส่ดินในหลุมประมาณ ครึ่งหนึ่งของหลุม	19
2.14 หว่านเมล็ดข้างกอลงในหลุมโดยใช้อัตรา 3-4 กก. / 60-70 ไร่.....	19
2.15 ใส่ดินปิดเมล็ดพันธุ์ข้าว ระวังอย่าให้ดินล้นออกมานอกหลุม.....	20
2.16 หว่านวัสดุ เช่นกระสอบป่าน คลุมสภาพเพาะ เพื่อเวลารดน้ำจะได้ไม่กระเด็น	20
2.17 นำกล้าที่ได้ไปหว่านในแปลงที่เตรียมไว้.....	21
2.18 การโยนกล้าสำหรับนาโยน.....	22
2.19 ลักษณะต้นกล้าสำหรับนาโยน.....	23
2.20 การสภาพพื้นที่ในแปลงนาหลังการเผาฟางข้าว	35
2.21 การไถกลบตอซังเพื่อปรับปรุงดิน	36
2.22 สัดส่วนของพื้นที่.....	70
2.23 สัดส่วนของเรื่อง.....	70
2.24 การจัดองค์ประกอบของภาพ	72
2.25 แสดงรูปการพับแผ่นพับแบบต่างๆ.....	75
2.26 องค์ประกอบของโปสเตอร์.....	80

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.27 แผนภูมิความต้องการลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์	83
2.28 แสดงแผนภูมิแสดงกระบวนการรับรู้ของมนุษย์.....	84
2.29 แสดงแผนภูมิข้างต้น ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ	86
2.30 แสดงโทนสี	88
2.31 แม่สีที่ใช้ในงานต่าง ๆ	88
2.32 วงจรสี.....	89
2.33 คือแม่สีทั้งสาม แดง น้ำเงิน เหลือง	89
2.34 การผสมแม่สีที่อยู่ข้างเคียงกัน เกิดเป็นสีขั้นที่ 2.....	89
2.35 แสดงวงจรสีและการผสมสี.....	90
2.36 หลักการใช้สีในการออกแบบ	90
2.37 การใช้เพียงสีขาว ดำ.....	90
2.38 เป็นการใช้สีบนวงจรสีเพียงสีเดียว.....	91
2.39 การใช้เฉพาะแม่สีทั้งสาม.....	91
2.40 การใช้เฉพาะสีผสมขั้นที่สอง	91
2.41 การเลือกใช้สีจากสีผสมขั้นที่สามที่มีอยู่ทุกสี.....	91
2.42 การใช้สีที่อยู่ขอบข้างของสีที่ใช้บนวงจรสี.....	92
2.43 การใช้คู่สีตรงกันข้ามบนวงจรสี	92
2.44 การสีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีที่อยู่ขอบ ข้างทั้งซ้ายและขวาของสีตรงกันข้าม.....	92
2.45 การใช้สีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีของตัวเองที่ถูกนำไปผสมกับสีตรงข้าม	93
2.46 สีใกล้เคียงของสีตรงข้าม	93
3.1 แสดงแผนภูมิสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	105
4.1 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทโปสเตอร์ แบบที่ 1.....	107
4.2 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทโปสเตอร์ แบบที่ 2.....	110
4.3 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทโปสเตอร์ แบบที่ 3.....	113
4.4 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทแผ่นพับ แบบที่ 1	116

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.4 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทแผ่นพับ แบบที่ 2	119
4.5 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน นาข้าว ประเภทแผ่นพับ แบบที่ 3	122
ค.1 ศูนย์การเรียนรู้ครูเกษตกร	199
ค.2 สัมภาษณ์ อาจารย์เชาว์วัช หนูทอง ปราชญ์ชาวนา.....	199
ค.3 สัมภาษณ์ นาย บุญชู แห่งเจริญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ตำบลบางคู้.....	200
ค.4 สัมภาษณ์ นาย บุญสืบ ลีสกุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ตำบลบางคู้.....	200
ค.5 สัมภาษณ์ นายสมชาติ ชุ่มฤทธิ์ เกษตรอำเภอท่าม่วง.....	201
ค.6 อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	201
ค.7 ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	202
ค.8 ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	202
ค.9 ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ.....	203
ค.10 ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ.....	203
ค.11 ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ.....	204
ค.12 อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ.....	204
ค.13 นาย บุญชู แห่งเจริญ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว.....	205
ค.14 นาย ณรงค์ กล่อมเกลา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู้.....	205
ค.15 นาย ณรงค์ กล่อมเกลา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู้.....	206
ค.16 สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว	206
กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอท่าม่วง จังหวัด ลพบุรี.....	207
ค.17 สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอท่าม่วง จังหวัด ลพบุรี.....	207
ค.18 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล	207
ค.19 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล	208
ค.20 สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอท่าม่วง จังหวัด ลพบุรี.....	208
ค.21 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล	209
ค.22 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล	209

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เกษตรกรชาวไทยนิยมปลูกข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2550 - 2554) โดยมีชาวนา 3.7 ล้านครัวเรือน จากเกษตรกรทั้งประเทศ 5.6 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด พื้นที่เพาะปลูกข้าวปีละประมาณ 56 - 58 ล้านไร่ ได้ผลผลิตปีละประมาณ 28.0 - 30.0 ล้านตันข้าวเปลือก มีมูลค่าปีละประมาณ 180,000 - 200,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้หลักที่หล่อเลี้ยงเกษตรกรในระดับรากหญ้า อีกทั้งยังเป็นสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญสามารถสร้างรายได้และนำเงินตราเข้าประเทศปีละประมาณ 80,000 - 100,000 ล้านบาท รวมทั้งเป็นพืชที่สร้างความมั่นคงด้านอาหารด้วย ในส่วนของการปลูกข้าวที่มีกระบวนการผลิตข้าวของเกษตรกรหลายขั้นตอน ในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวข้าวจากนาข้าวในในพื้นที่ที่จะเหลือต่อซัง ฟางข้าวอยู่ในนาข้าว ปัจจุบันการเก็บเกี่ยวนิยมเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องจักรเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ฟางข้าวก็จะอยู่ในนาข้าว ซึ่งเป็นวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร

ฟางข้าวเป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างหนึ่งที่มีลักษณะทั่วไป ที่มีขนาดเล็กยาวแต่กลวง ได้มาหลังจากการเกี่ยวข้าวจากปัญหาฟางข้าวที่เหลือใช้จากการผลิตข้าว เกษตรกรที่ทำนาในเขตเกษตรน้ำฝนหรือเขตชลประทานบางส่วนได้มีการเผาต่อซัง ฟางข้างในนาข้าว อันทำให้เกิดปัญหาสภาพสิ่งแวดล้อม เกิดมลพิษทางอากาศ ภาวะเรือนกระจก ทำให้เกิดหมอกควันเป็นอันตรายต่อการคมนาคมทางรถยนต์ เกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน ทำลายปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้โครงสร้างของดินจับตัวกันแน่น แข็งกระด้าง จุลินทรีย์ในดินที่มีประโยชน์ ในพืชถูกทำลาย สูญเสียธาตุอาหารพืชและสูญเสียไนโตรเจนในดิน ทำให้คุณสมบัติของดินเสียได้ โดยสาเหตุจากดังนี้

1. ปัจจัยเรื่องเวลาการทำนาที่รีบเร่งในการทำนาให้ได้จำนวนรอบการทำนา 3-4 รอบต่อปี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากขึ้นทำให้ชาวนาเผา ต่อซัง ฟางข้าว
2. ข้อกำหนดของระบบชลประทานในการปล่อยน้ำให้ เกษตรกรที่ทำนาเขตชลประทานทำให้เกษตรกรที่ทำนาที่รีบเร่ง ทำนาให้ทันต่อการระบายน้ำของชลประทาน
3. ความเชื่อแบบเดิมที่เคยทำมานานโดยไม่ได้รับความรู้ใหม่ๆของการนำฟางข้าวกลับมาแปรสภาพได้เป็นแร่ธาตุ กลับลงสู่ना
4. ผลกระทบที่ภาครัฐได้รณรงค์ให้เกษตรกรใช้นั้น ระยะเวลาในการย่อยสลายต่อซังฟางข้าว 10 - 15 วัน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรที่ทำนาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1 ฟางที่เหลือจากการเกี่ยวข้าว

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

ตั้งนั้นภาครัฐได้รณรงค์ให้เกษตรกรงดเผาตอซัง ฟางข้าวในทุกพื้นที่ทำการเกษตรด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเล็งเห็นว่าการ ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัดลพบุรี โดยการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท โปสเตอร์ (VinyL) และแผ่นพับ (Folders) ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่นิยมนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์กันอย่างกว้างขวาง สามารถสื่อได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เพราะเป็นสื่อที่สามารถบรรจุข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ได้ครบถ้วน อีกทั้งนำเสนอและพกพาได้ง่าย สะดุดตา ดึงดูดความสนใจ

ภาพที่ 1.2 การเผาฟางในนาข้าวที่มีผลกระทบต่อทัศนวิสัยในการขับรถ

ที่มา : นายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี

1.2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี

1.2.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี ถึง การนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์ และข้อมูลเกษตรกร ผู้มีอาชีพปลูกข้าว วิธีการปลูกข้าว ของเกษตรกร ตำบล บางคู้ อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี

1.3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 4 คน ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู้ หัวหน้าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้ กำนันตำบลบางคู้ ผู้ใหญ่บ้านตำบลบางคู้

1.3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง

1.3.1.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- การวิเคราะห์เชิงตรรกะวิทยา

1.3.2 ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว

1.3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเกี่ยวกับการทำนาข้าว จำนวน 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบกราฟิก จำนวน 3 ท่าน

1.3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบประเมินเกี่ยวกับรูปแบบ สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภอนาทม จังหวัดลพบุรี

1.3.2.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรรรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

1.3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ 15 หมู่บ้าน จำนวน 1,641 หลังคาเรือน โดยสุ่มจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 95 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling)

1.3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรรรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี

1.3.3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 กรอบแนวคิดการศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์ โดยศึกษาของ วนิดา วงศ์เศษศักดิ์ (2540 : 15) ได้ให้ความหมาย “การประชาสัมพันธ์” คือความพยายามที่มีแผนที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดและทัศนคติของประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับหน่วยงาน โดยยึดหลัก 4 ประการคือ

1.4.1.1 การประชาสัมพันธ์นั้นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและหยุดไม่ได้ ต้องพยายามโดยไม่มีที่สิ้นสุด เพราะตัวแปรที่สำคัญ คือ ความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งเรียกว่าประชามติ (Public Opinion) เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องศึกษาความคิดเห็นที่สนับสนุนหน่วยงานให้คงที่ตลอดไป

1.4.1.2 การประชาสัมพันธ์นั้นต้องกระทำอย่างมีแบบแผน มีระบบ เป็นขั้นตอน มีการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มประชาชนของหน่วยงานให้มากที่สุด การทำงานต้องมีเอกภาพและสอดคล้องกันทุกขั้นตอน

1.4.1.3 การประชาสัมพันธ์นั้นโน้มน้าวทัศนคติ หรือความคิดเห็นของประชาชนให้สนับสนุนกิจการของหน่วยงาน

1.4.1.4 การประชาสัมพันธ์นั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความเข้าใจกันและไม่ขัดแย้งกัน กล่าวคือต้องเข้าใจความต้องการของชุมชนว่าต้องการอะไรมีทัศนคติอย่างไรที่ควรจะเข้าไปรับใช้ หรือปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกันบางครั้งยอมรับความคิดเห็นของประชาชนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 องค์ประกอบในการออกแบบกราฟิก ประเมินความพึงพอใจ ตามแนวคิดของ ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์ (2548 : 20)

- 1.4.2.1 ข้อความ (Textural Material)
- 1.4.2.2 ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic Components)
- 1.4.2.3 ลวดลายตกแต่ง (Graphic accessories)
- 1.4.2.4 พื้นที่สีขาว (White v space)
- 1.4.2.5 โครงสี (Color)

1.4.3 องค์ประกอบของแผ่นพับ ตามแนวคิดของ ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2543 : 15-17)ประกอบด้วย 6 ส่วน

- 1.4.3.1 หัวเรื่อง (Heading)
- 1.4.3.2 หัวเรื่องรอง (Subheading)
- 1.4.3.3 ข้อความโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ (Gopy)
- 1.4.3.4 ภาพประกอบ (Illustraion)
- 1.4.3.5 ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา (Publisher)
- 1.4.3.6 ตราสัญลักษณ์ (Logo)

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง ศึกษาแนวความคิดการประชาสัมพันธ์ แบ่งประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยยึดแนวความคิดของการสื่อสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

- 1.5.1.1 การสื่อสารโดยบุคคล (Personal Communication)
- 1.5.1.2 การสื่อสารโดยสิ่งพิมพ์ (Printed Communication)
- 1.5.1.3 การสื่อสารด้วยการมองเห็น (Visual Communication)
- 1.5.1.4 การสื่อสารด้วยการได้ยิน (Audio Communication)
- 1.5.1.5 การสื่อสารพิเศษ (Specialized Communication)

1.5.2 กราฟิกบนสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ตำบลบางคู้ หมายถึงสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และรณรงค์สำหรับตำบล บางคู้ ประกอบด้วย แผ่นประกาศหรือโปสเตอร์ แผ่นพับ

1.5.3 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นประกาศหรือโปสเตอร์,แผ่นพับ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และรณรงค์สำหรับตำบล บางคู้

1.5.4 ตอซัง ฟางข้าว หมายถึง วัสดุเศษซากพืชที่มีอยู่ในไร่นา หลังจากการ เก็บเกี่ยว ผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.5 ประเมินความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความพึงพอใจ ในด้านสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวใน ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.5.5.1. เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
- 1.5.5.2. ข้อความ
- 1.5.5.3. ภาพหรือสัญลักษณ์
- 1.5.5.4. สวดลายตกแต่ง
- 1.5.5.5. พื้นที่สีขาว
- 1.5.5.6. โครงสี

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับในการวิจัย

1.6.1 ทำให้ชาวนาในตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ได้รับรู้และเข้าใจถึงประโยชน์ของการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าว

1.6.2 ทำให้ชาวนาในตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี เข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว

1.6.3 ทำให้ชาวนาในตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี รับรู้ถึงการทำนาโดยการนำฟางข้าวในนาข้าวกลับมาหมักเป็นปุ๋ยและตระหนักถึงการบำรุงรักษาพื้นดินโดยใช้วัสดุธรรมชาติมากกว่าใช้ปุ๋ยเคมี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสำรวจและศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง พางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี โดยเสนอตามลำดับ

- 2.1 ศึกษาการปลูกข้าวตำบลบางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี
- 2.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้
- 2.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรณรงค์ไม่เผาตอซัง พางข้าวในนาข้าว
- 2.4 การประชาสัมพันธ์
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์
- 2.6 หลักการจัดองค์ประกอบของทางศิลปะ
- 2.7 องค์ประกอบของงานออกแบบกราฟิก
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาการปลูกข้าวตำบลบางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี

ตำบลบางคู้ เป็นพื้นที่ชลประทาน พันธุ์ข้าวที่ปลูกได้แก่ กข.31 กข.41 กข.47 สุพรรณบุรี1 ข้าวหอมปทุมฯ การทำนาของ เกษตรกร มีการทำนา 3 แบบดังนี้

2.1.1 การทำนาดำ

เป็นวิธีการทำนามีการนำเมล็ดข้าวไปเพาะในแปลงที่เตรียมไว้ (แปลงกล้า) ใหลอกเป็นต้นกล้า แล้วถอนนำต้นกล้าไปปักลงในกระถางนาที่เตรียมเอาไว้ และมีการดูแลรักษาจนให้ผลผลิต การทำนาดำนิยมในพื้นที่ที่มีแรงงานเพียงพอ

ภาพที่ 2.1 นาดำ

ที่มา: บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำนาดำ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การเตรียมดิน

การเตรียมดินสำหรับการทำนา ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เช่น น้ำ ภูมิอากาศ ลักษณะพื้นที่ ตลอดจนแบบวิธีการทำนา และเครื่องมือการเตรียมดินที่แตกต่างกัน การเตรียมดินแยกได้เป็น 2 ขั้นตอนคือ

ภาพที่ 2.2 การไถตะ

ที่มา : <http://kkn-rsc.ricethailand.go.th>

ขั้นตอนที่ 1. การไถตะ และไถแปร คือ การพลิกหน้าดิน ตากดินให้แห้ง ตลอดจนเป็นการคลุกเคล้าฟาง วัชพืช ฯลฯ ลงไปในดิน เครื่องมือที่ใช้ อาจเป็น รถไถเดินตามจนถึง รถแทรกเตอร์

ภาพที่ 2.3 การคราดหรือใช้ลูกทุบ

ที่มา: <http://kkn-rsc.ricethailand.go.th>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 2. การคราดหรือใช้ลูกทุบ คือการกำจัดวัชพืช ตลอดจนการทำให้ดินแตกตัว และเป็นเทือกพร้อมที่จะปักดำได้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ทำต่อจากขั้นตอนที่ 1 และขังน้ำไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้มีสภาพดินที่เหมาะสมในการคราดหรือการใช้ลูกทุบ ในบางพื้นที่อาจมีการใช้ โรตารี

ข้อควรระวังในการเตรียมดิน

1. ควรปล่อยให้ดินนามีโอกาสแห้งสนิท เป็นระยะเวลาานานพอสมควร และถ้าสามารถไถพลิกดินล่างขึ้นมาตากให้แห้งได้ก็จะดียิ่งขึ้น ถ้าดินเปียกน้ำติดต่อกันโดยไม่มีโอกาสแห้ง จะเกิดการสะสมของสารพิษ เช่นแก๊สไข่เน่า (ไฮโดรเจนซัลไฟด์) เป็นต้น ซึ่งถ้าแก๊สนี้มีปริมาณมากก็จะเป็นอันตรายต่อต้นข้าวได้

2. ควรจะมีการปล่อยน้ำขังอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้กระบวนการหมักและสลายตัวของอินทรีย์วัตถุเสร็จสิ้นเสียก่อน ดินจะปรับตัวอยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าว และจะปลดปล่อยธาตุอาหารที่จำเป็นออกมาให้แก่ต้นข้าว

3. ดินกรดจัดหรือดินเปรี้ยวจัด หรือดินกรดกำมะถัน เป็นดินที่มีสารที่จะก่อให้เกิดความเป็นกรด (pH ต่ำ) แก่ดินได้มากเมื่อสัมผัสกับออกซิเจนในอากาศ ดินพวกนี้จึงจำเป็นต้องขังน้ำไว้ตลอด เพื่อไม่ให้สารดังกล่าวได้สัมผัสกับออกซิเจน จึงควรที่จะขังน้ำไว้อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนปักดำข้าว เพื่อให้ปฏิกิริยาต่างๆ ตลอดจนความเป็นกรดของดินลดลงสู่สภาวะปกติ และค่อนข้างเป็นกลางเสียก่อน ดินกลุ่มนี้ถ้ามีการขังน้ำตลอดปี หรือมีการทำนาปีละ 2 ครั้ง ก็จะเป็นการลดสภาวะความเป็นกรดของดิน และการเกิดสารพิษลงได้ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตของข้าวสูงขึ้น

การตกกล้า

การเตรียมต้นกล้าให้ได้ต้นที่แข็งแรง เมื่อนำไปปักดำก็จะได้ข้าวที่เจริญเติบโตได้รวดเร็ว และมีโอกาสให้ผลผลิตสูง ต้นกล้าที่แข็งแรงดีต้องมีการเจริญเติบโตและความสูงสม่ำเสมอทั้งแปลง มีกาบใบสั้น มีรากมากและรากขนาดใหญ่ ไม่มีโรคและแมลงทำลาย

การเตรียมเมล็ดพันธุ์ ที่ใช้ตกกล้าต้องเป็นเมล็ดพันธุ์ที่บริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งเจือปน มีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง (ไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์) ปราศจากการทำลายของโรคและแมลง

การแช่และหุ้มเมล็ดพันธุ์ นำเมล็ดข้าวที่ได้เตรียมไว้บรรจุในภาชนะ นำไปแช่ในน้ำสะอาดนานประมาณ 12-24 ชั่วโมง จากนั้นนำเมล็ดพันธุ์ขึ้นมาวางบนพื้นที่น้ำไม่ขัง และมีการถ่ายเทของอากาศดี นำกระสอบป่านชุบน้ำจนชุ่มมาหุ้มเมล็ดพันธุ์โดยรอบ รดน้ำทุกเช้าและเย็น เพื่อรักษาความชุ่มชื้น หุ้มเมล็ดพันธุ์ไว้นานประมาณ 30-48 ชั่วโมง เมล็ดข้าวจะงอกขนาด “ตุ่มตา” (มียอดและรากเล็กน้อยโดยรากจะยาวกว่ายอด) พร้อมทั้งจะนำไปหว่านได้

ภาพที่ 2.4 เมล็ดข้าวหลังจากแช่และหุ้มแล้วพร้อมที่จะนำไปหว่าน

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

ในการหุ้มเมล็ดพันธุ์นั้น ควรวางเมล็ดพันธุ์ไว้ในที่ร่ม ไม่ถูกแสงแดดโดยตรง และขนาดของกองเมล็ดพันธุ์ต้องไม่โตมากเกินไป หรือบรรจุถุงขนาดใหญ่เกินไป เพื่อไม่ให้เกิดความร้อนสูงในกองข้าว เพราะถ้าอุณหภูมิสูงมากเกินไปเมล็ดพันธุ์ข้าวจะตาย ถ้าอุณหภูมิพอเหมาะข้าวจะงอกเร็ว และสม่ำเสมอจนตลอดทั้งกอง

การตกกล้า การตกกล้ามีหลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและวัตถุประสงค์ เช่นการตกกล้าบนดินเปียก (ทำเทือก) การตกกล้าบนดินแห้ง และการตกกล้าใช้กับเครื่องปักดำข้าว

การตกกล้าในสภาพเปียก หรือ การตกกล้าเทือก เป็นวิธีที่ชาวนาคุ้นเคยกันดี การตกกล้าแบบนี้จะต้องมีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่เสมอ การดูแลรักษาไม่ยุ่งยากและความสูญเสียจากการทำลายของศัตรูข้าวมีน้อย มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

การเตรียมดิน ปฏิบัติเช่นเดียวกับแปลงปักดำ แต่เพิ่มความพิถีพิถันมากขึ้น ในการเก็บกำจัดวัชพืช และปรับระดับเทือกให้ราบเรียบสม่ำเสมอ

- การเพาะเมล็ดพันธุ์ ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเตรียมเมล็ดพันธุ์ การแช่และหุ้มเมล็ดพันธุ์ โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 50-60 กรัมต่อตารางเมตร หรือประมาณ 80-90 กิโลกรัมต่อไร่ จะได้กล้าสำหรับปักดำได้ประมาณ 15-20 ไร่

- การหว่านเมล็ดพันธุ์ ปล่อน้ำแปลงกล้าให้แห้ง ทำเทือกให้ราบเรียบสม่ำเสมอ นำเมล็ดพันธุ์ที่เพาะงอกดีแล้วมาหว่านให้กระจายสม่ำเสมอตลอดแปลง ควรหว่านเมล็ดพันธุ์ตอนบ่ายหรือตอนเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงแสงแดดตอนเที่ยงซึ่งมีความร้อนแรงมาก อาจทำให้เมล็ดข้าวตายได้

- การให้น้ำ ถ้าตกกล้าไม่มากนัก หลังจากหว่านเมล็ดพันธุ์แล้วหนึ่งวัน สาดน้ำรดให้กระจายทั่วแปลง ประมาณ 3-5 วัน กล้าจะสูงพอที่ให้น้ำเข้าท่วมแปลงได้ แต่ถ้าตกกล้ามาก ไม่สามารถที่จะสาดน้ำรดได้ ให้ปล่อน้ำหล่อเลี้ยงระหว่างแปลงย่อย ประมาณ 3-5 วัน เมื่อต้นกล้าสูงจึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไข่น้ำเข้าท่วมแปลง และค่อยเพิ่มระดับขึ้นเรื่อยๆ ตามความสูงของต้นกล้าจนน้ำท่วมผิวดินตลอด ให้หล่อเลี้ยงไว้ในระดับลึกประมาณ 5-10 เซนติเมตร จนกว่าจะถอนกล้าไปปักดำ

- การใส่ปุ๋ยเคมี ถ้าดินแปลงกล้ามีความอุดมสมบูรณ์สูง กล้างามดีก็ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย เพราะจะงามเกินไป ใบจะยาว ต้นอ่อน ทำให้ถอนแล้วต้นขาดง่ายและตั้งตัวได้ช้าเมื่อนำไปปักดำ แต่ถ้าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ให้ใส่ปุ๋ยเคมีแอมโมเนียมฟอสเฟต (16-20-0) อัตราประมาณ 25-40 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่หลังหว่านเมล็ดพันธุ์แล้วประมาณ 7 วัน หรือเมื่อสามารถไข่น้ำเข้าท่วมแปลงได้แล้ว (ดูรายละเอียดในเรื่องการใส่ปุ๋ยแปลงกล้า)

- การดูแลรักษา ใช้สารป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าวตามความจำเป็น

ภาพที่ 2.5 แปลงกล้าในสภาพเปียก

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

การตกกกล้าในสภาพดินแห้ง การตกกกล้าโดยวิธีนี้ ควรกระทำเมื่อฝนไม่ตกตามปกติ และไม่มีน้ำเพียงพอที่จำทำเทือกเพื่อตกกกล้าได้ แต่มีน้ำพอที่จะใช้รดแปลงกล้าได้ มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

การเตรียมดิน เลือกแปลงที่ตอนน้ำไม่ท่วม มีการระบายน้ำดี อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่จะนำมารดแปลง ทำการไถตะตากดินให้แห้ง แล้วไถแปร คราดดินให้แตกละเอียด เก็บวัชพืชออก ปรับระดับดินให้ราบเรียบ

การตกกกล้า ทำได้ 2 แบบคือ

1. การหว่านข้าวแห้ง หว่านเมล็ดพันธุ์ลงในแปลงโดยตรง โดยไม่ต้องเพาะเมล็ดให้งอกก่อน ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์เช่นเดียวกับการตกกกล้าเทือก คือประมาณ 80-90 กิโลกรัมต่อไร่ แล้วคราดกลบเมล็ดพันธุ์ให้จมดินพอประมาณ อย่าให้จมมาก เพราะจะทำให้เมล็ดงอกช้าและโคนกล้าอยู่ลึกทำให้ถอนยาก

2. การหว่านข้าววง เพาะเมล็ดในห้วงขนาดตุ่มตา (วิธีการเพาะเช่นเดียวกับการตกกล้าเทือก) อัตราเมล็ดพันธุ์เช่นเดียวกับการหว่านข้าวแห้ง ควรหว่านตอนบ่ายหรือเย็น หว่านแล้วคราดกลบและรดน้ำให้ชุ่มทันทีหลังการหว่าน การให้น้ำ แบบวิธีการหว่านข้าวแห้ง อาจหว่านทิ้งไว้คอยฝนได้ 7-10 วัน แต่ถ้ายังไม่ฝนตกก็ให้รดน้ำให้ชุ่ม และต้องรดติดต่อกันทุกๆวัน โดยรดวันละ 3 ครั้ง เช่นเดียวกับวิธีหว่านข้าวแห้ง ทั้งแบบหว่านข้าวแห้ง และหว่านข้าววงเมื่อข้าววงโผล่พ้นดินประมาณ 1 เซนติเมตร หากมีน้ำพอก็ปล่อยน้ำเข้าหล່ร่องทางเดินให้เต็มร่อง เพื่อให้แปลงกล้าชุ่มทั่วกันแปลง จะได้ไม่ต้องรดน้ำทุกวัน ถ้ามีน้ำเพียงพอ ก็ให้น้ำเข้าท่วมแปลงแบบวิธีตกกล้าเทือกก็ได้ แต่หากไม่มีน้ำเพียงพอก็ต้องใช้วิธีรดน้ำให้ดินชุ่ม และอาศัยน้ำฝนจนกว่าจะถอนกล้าไปปักดำได้

การใส่ปุ๋ยเคมีและการดูแลรักษาปฏิบัติเช่นเดียวกับการตกกล้าเทือก การตกกล้าใช้กับเครื่องปักดำข้าว เนื่องจากเครื่องปักดำข้าวมีหลากหลายยี่ห้อ และมีกรรมวิธีรายละเอียดแตกต่างกัน การตกกล้าเพื่อใช้กับเครื่องเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะมีคำแนะนำออกมาพร้อมเครื่อง

การปักดำ

ภาพที่ 2.6 การปักดำ

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

การปักดำ ควรทำเป็นแถวเป็นแนวซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย การพ่นยา กำจัดโรคแมลง และยังทำให้ข้าวแต่ละกอมีโอกาสได้รับอาหารและแสงแดดอย่างสม่ำเสมอ สำหรับระยะปักดำนั้นขึ้นกับชนิดและพันธุ์ข้าว ดังนี้

1. พันธุ์ข้าวไม่ไวแสงหรือข้าวนาปรัง เช่นพันธุ์ สุพรรณบุรี 1 ชัยนาท1 พิษณุโลก2 ควรใช้ระยะปักดำระหว่างแถวและระหว่างกอ 20x20 เซนติเมตร หรือ 20x25 เซนติเมตร

2. พันธุ์ข้าวไวแสงหรือข้าวนาปี เช่น เหลืองประทิว 123 ขาวดอกมะลิ 105 กข15 กข6 ปทุมธานี 60 ควรใช้ระยะปักดำ 25x25 เซนติเมตร ปักดำจับละ 3-5 ต้น ปักดำลึกประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3-5 เซนติเมตร จะทำให้ข้าวแตกกอใหม่ได้เต็มที่ การปักดำลึกจะทำให้ข้าวตั้งตัวได้ช้าและแตกกอได้น้อย ไม่ควรตัดใบกล้าเพราะการตัดใบกล้าจะทำให้เกิดแผลที่ใบ จะทำให้โรคเข้าทำลายได้ง่าย ควรตัดใบกรณีที่เป็นจริงๆ เช่น ใช้กล้าอายุมาก มีใบยาว ต้นสูง หรือมีลมแรง เมื่อปักดำแล้วจะทำให้ต้นข้าวล้ม อายุกล้า การใช้กล้าอายุที่เหมาะสม จะทำให้ข้าวตั้งตัวเร็ว แตกกอได้มาก และให้ผลผลิตสูง อายุกล้าที่เหมาะสมสำหรับปักดำ ขึ้นอยู่กับชนิดและพันธุ์ข้าวดังนี้

- พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงหรือข้าวนาปรัง เช่นพันธุ์ สุพรรณบุรี 1 ชัยนาท 1 พิษณุโลก 2 ควรใช้กล้าที่มีอายุประมาณ 20-25 วัน

- พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงหรือข้าวนาปี เช่น เหลืองประทิว 123 ขาวดอกมะลิ 105 กข15 กข6 ปทุมธานี60 ควรใช้กล้าที่มีอายุประมาณ 25-30 วัน

ระดับน้ำในการปักดำ ควรมึระดับน้ำในนาอย่างน้อยที่สุด เพียงแค่คลุมผิวดิน เพื่อป้องกันวัชพืช และประคองต้นข้าวไว้ไม่ให้ล้ม การควบคุมระดับน้ำหลังปักดำก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะระดับน้ำลึกจะทำให้ต้นข้าวแตกกอน้อย ซึ่งจะทำให้ผลผลิตต่ำ ควรควบคุมให้อยู่ในระดับลึกประมาณ 1 ฝ่ามือ (20 เซนติเมตร)

2.1.2 การทำนาหว่านน้ำตม

เป็นการปลูกข้าวโดยการหว่านเมล็ดลงไปในพื้นที่เตรียมพื้นที่ไว้แล้วโดยตรง เป็นวิธีการที่นิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากประหยัดแรงงานและเวลา

ภาพที่ 2.7 นาหว่านน้ำตม

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

ภาพที่ 2.8 การทำดีเทือก

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

การทำนาหว่านน้ำตมที่จะให้ได้ผลดีนั้น จะต้องปรับพื้นที่นาให้สม่ำเสมอ มีคันนาล้อมรอบ และสามารถควบคุมน้ำได้ การเตรียมดินก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเตรียมดินในนาดำ หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ควรปล่อยให้เมล็ดข้าวที่ร่วงหล่นในนามีเวลางอกเป็นต้นข้าว เพื่อลดปัญหาข้าวเรือ หรือข้าววัชพืชในนา แล้วจึงไถตะ แล้วปล่อยน้ำเข้าพอให้ดินชุ่มอยู่เสมอ ประมาณ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชงอกขึ้นมาเป็นต้นอ่อนเสียก่อนจึงปล่อยน้ำเข้านา แล้วทำการไถแปรและคราด หรือใช้ลูกทุบตี จะช่วยทำลายวัชพืชได้ หากทำเช่นนี้ 1-2 ครั้ง หรือมากกว่านั้น โดยทิ้งระยะห่างกันประมาณ 4-5 วัน หลังจากไถตะไถแปร และคราดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ชังน้ำไว้ประมาณ 3 สัปดาห์ เพื่อให้ลูกหญ้าที่เป็นวัชพืชน้ำ เช่น ผักตบ ขาเขียด ทรงกระเทียม ผักปอดและพวกกกเล็ก เป็นต้น งอกเสียก่อน จึงคราดให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ลูกหญ้าจะหลุดลอยไปติดคันนาได้ทางลม ก็จะสามารถข้อนอกได้หมด เป็นการทำลายวัชพืชวิธีหนึ่ง เมื่อคราดแล้วจึงระบายน้ำออกและปรับเทือกให้สม่ำเสมอ สำหรับผู้ใช้ลูกทุบหรืออีชุก ย่ำฟางข้าวให้จมลงไปดินแทนการไถ หลังจากย่ำแล้วควรเอาน้ำเข้าไว้ ให้ฟางเน่าเปื่อยจนหมดความร้อนเสียก่อน อย่างน้อย 3 อาทิตย์ แล้วจึงย่ำใหม่ เพราะแก๊สที่เกิดจากการเน่าเปื่อยของฟางจะเป็นอันตรายต่อต้นข้าว จะทำให้รากข้าวดำไม่สามารถหาอาหารได้ หลังจากนั้นจึงระบายน้ำออกเพื่อปรับเทือก

การปรับพื้นที่นาหรือการปรับเทือกให้สม่ำเสมอ จะทำให้ควบคุมน้ำได้สะดวก การงอกของข้าวดีเติบโตสม่ำเสมอ เพราะเมล็ดข้าวมักจะตายถ้าตกลงไปในแอ่งหรือหลุมที่มีน้ำขัง เว้นแต่กรณีดินเป็นกรดจัดละอองดินตกตะกอนเร็วเท่านั้นที่ต้นข้าวสามารถขึ้นได้ แต่ถ้าแปลงใหญ่เกินไปจะทำให้น้ำเกิดคลื่น ทำให้ข้าวหลุดลอยง่าย และข้าวรวมกันเป็นกระจุก ไม่สม่ำเสมอ นอกจากนั้นการปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ ยังช่วยควบคุมการงอกของเมล็ดวัชพืช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการทำนาหว่านน้ำตมอีกด้วย การปรับพื้นที่ทำเทือก ควรทำก่อนหว่านข้าวหนึ่งวัน เพื่อให้ตะกอนตกดีเสียก่อน แล้วแบ่ง

กระตงนาออกเป็นแปลงย่อยๆ ขนาดกว้าง 3-5 เมตร ยาวตามความยาวของกระตงนา ทั้งนี้แล้วแต่ความสามารถของคนหว่าน ถ้าคนหว่านมีความชำนาญอาจแบ่งให้กว้าง การแบ่งอาจใช้วิธีแหวกร่องหรือใช้ไถกระเทียมผูกเชือกลากให้เป็นร่องก็ได้ เพื่อให้ น้ำตกลงจากแปลงให้หมด และร่องนี้ยังใช้เป็นทางเดินระหว่างหว่านข้าว หว่านปุ๋ย และพ่นสารเคมีได้ตลอดแปลง โดยไม่ต้องเข้าไปในแปลงย่อยได้อีกด้วย

การเตรียมเมล็ดพันธุ์

- ตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ พิจารณาวามีเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นหรือเมล็ดวัชพืชปนหรือไม่ ไม่มีโรคหรือแมลงทำลาย รูปร่างเมล็ดมีความสม่ำเสมอ ถ้าพบว่ามีเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นหรือเมล็ดวัชพืชปน หรือมีโรค แมลงทำลายก็ไม่ควรนำมาใช้ทำพันธุ์
- การทดสอบความงอก โดยการนำเมล็ดข้าว จำนวน 100 เมล็ด มาเพาะเพื่อดูเปอร์เซ็นต์ความงอก อาจทำ 3-4 ซ้ำเพื่อความแน่นอน เมื่อรู้ว่าเมล็ดงอกกี่เปอร์เซ็นต์จะได้กะปริมาณพันธุ์ข้าวที่ใช้ได้ถูกต้อง
- คัดเมล็ดพันธุ์ให้ได้เมล็ดที่แข็งแรง มีน้ำหนักเมล็ดดีที่เรียกว่าข้าวเต็มเมล็ด จะได้ต้นข้าวที่เจริญเติบโตแข็งแรง

อัตราเมล็ดพันธุ์ อัตราเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการทำนาหว่านน้ำตม ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ กล่าวคือถ้ามีการเตรียมดินไว้ดี มีเทือกอ่อนนุ่ม พื้นดินปรับได้ระดับ เมล็ดที่ใช้เพียง 7-8 กิโลกรัมหรือ 1 ถังต่อไร่ ก็เพียงพอที่จะให้ได้ผลผลิตสูง แต่ถ้าพื้นที่ปรับได้ไม่ดี การระบายน้ำทำได้ยาก รวมถึงอาจมีการทำลายของนก หนู หลังจากหว่าน เมล็ดที่ใช้หว่านควรมากขึ้น เพื่อชดเชยการสูญเสีย ดังนั้นเมล็ดที่ใช้ควรเป็นไร่ละ 15-20 กิโลกรัม

การหว่าน ควรหว่านให้สม่ำเสมอทั่วแปลง ข้าวจะได้รับธาตุอาหาร แสงแดด และเจริญเติบโตสม่ำเสมอ ทำให้ได้ผลผลิตสูง โดยเดินหว่านในร่องแคบๆ ที่ทำไว้ เมล็ดพันธุ์ที่ใช้หว่านแต่ละแปลงย่อย ควรแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามขนาดและจำนวนแปลงย่อย เพื่อเมล็ดข้าวที่หว่านลงไปจะได้สม่ำเสมอทั่วทั้งแปลง ในนาที่เป็นดินทรายมีตะกอนน้อยหลังจากทำเทือกแล้วควรหว่านทันที กักน้ำไว้หนึ่งคืนแล้วจึงระบายออก จะทำให้ข้าวงอกและจับดินดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.9 การหว่าน

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

ภาพที่ 2.10 การกระจายของเมล็ดข้าวหลังหว่าน

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 สภาพการงอกและเจริญเติบโตหลังหว่าน

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

การดูแลรักษา

การทำนาหว่านน้ำตม จะต้องมีการดูแลให้ต้นข้าวงอกดีโดยพิจารณาถึง

1. พันธุ์ข้าว การใช้พันธุ์ข้าวนาปีซึ่งมีลำต้นสูง ควรจะทำการหว่านข้าวให้ล่าให้อายุข้าวจากหว่านถึงออกดอกประมาณ 70-80 วัน เนื่องจากความยาวแสงจะลดลง จะทำให้ต้นข้าวเตี้ยลง เนื่องจากถูกจำกัดเวลาในการเจริญเติบโตทางต้นและทางใบ ทำให้ต้นข้าวแข็งแรงและไม่ล้มง่าย สำหรับข้าวที่ไม่ไวแสงหรือข้าวนาปรังไม่มีปัญหา เพียงแต่กะระยะให้เก็บเกี่ยวในระยะฝนทิ้งช่วง หรือหมดฝน หรือหลีกเลี่ยงไม่ให้ข้าวบางพันธุ์ เช่น ปทุมธานี 1 ออกดอกในฤดูหนาวเป็นต้น

2. ระดับน้ำการจะผลผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตสูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะตั้งแต่เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน 5 เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน 10 เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

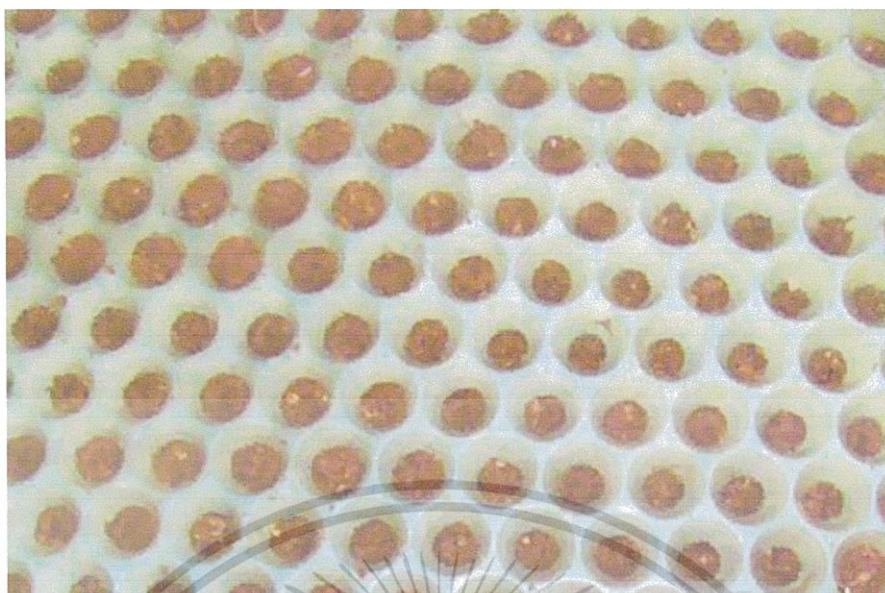
ภาพที่ 2.12 การใส่ปุ๋ย

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

3. การใส่ปุ๋ย ต้องใส่ปุ๋ยให้ถูกต้องตามระยะเวลาที่ข้าวต้องการ จำนวนที่พอเหมาะ จึงจะให้ผลคุ้มค่า
4. การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช วัชพืชเป็นปัญหาใหญ่ในการทำนาหว่านน้ำตม การปรับระดับพื้นที่ให้ราบเรียบสม่ำเสมอและการควบคุมระดับน้ำจะช่วยลดประชากรวัชพืชได้ส่วนหนึ่ง ถ้ายังมีวัชพืชในปริมาณสูงจำเป็นต้องใช้สารเคมี
5. การป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ศัตรูข้าว ปฏิบัติเหมือนการทำนาดำ

2.1.2 การทำนาโยน

เป็นการทำนาแบบใหม่ที่สามารถนำมาใช้แทนการปักดำด้วยเครื่องได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าแต่ได้ผลผลิตไม่แตกต่างจากการปักดำด้วยเครื่องหรือการหว่านน้ำตม แต่สามารถควบคุมวัชพืช โดยเฉพาะข้าววัชพืช ที่กำลังระบาดอย่างรุนแรงในหลายพื้นที่ในภาคกลาง การตกกล้า ตกกล้าในกระเบาะเพาะกล้าที่มีลักษณะเป็นหลุม ตามลำดับดังนี้

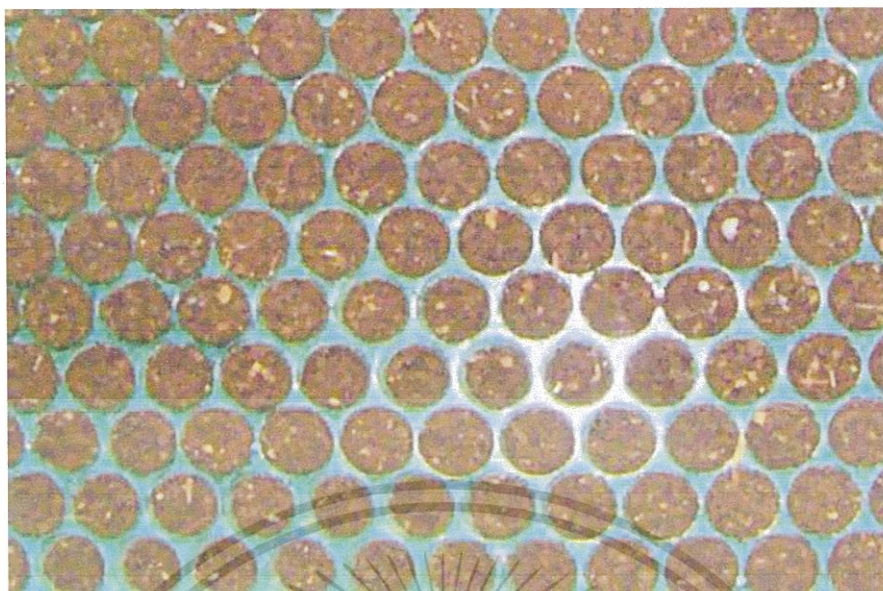

ภาพที่ 2.13 การใส่ดินในหลุมประมาณ ครึ่งหนึ่งของหลุม
ที่มา : อาจารย์ เซาว์วิช หนูทอง 2555

ภาพที่ 2.14 หว่านเมล็ดข้างออกลงในหลุมโดยใช้อัตรา 3-4 กก./ 60-70 ถาด/ไร่
ที่มา : อาจารย์ เซาว์วิช หนูทอง 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.15 ใส่ดินปิดเมล็ดพันธุ์ข้าว ระวังอย่าให้ดินล้นออกมานอกหลุมเพราะจะทำให้รากข้าวที่งอกออกมาพันกัน เวลาหว่านต้นข้าวจะไม่กระจายตัว
ที่มา : อาจารย์ เซาว์วัช หนูทอง 2555

ภาพที่ 2.16 หาว์สตุ เช่นกระสอบป่าน คลุมสภาพเพาะ เพื่อเวลารดน้ำจะได้ไม่กระเด็น รดน้ำเช้า -เย็น ประมาณ 3 - 4 วัน ต้นข้าวจะงอกทะลุกระสอบป่าน ให้เอากะสอบป่านออกแล้วรดน้ำต่อไป จนกล้าอายุ 15 วัน
ที่มา : อาจารย์ เซาว์วัช หนูทอง 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.17 นำกล้าที่ได้ไปหว่านในแปลงที่เตรียมไว้ ให้สม่ำเสมอ การตกกล้า 1 คน
สามารถตกได้ 2 ไร่ (140 กระจับ) /วัน
ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

การเตรียมแปลง

ไถครั้งที่ 1 หลังเก็บเกี่ยวข้าวปล่อยแปลงให้แห้งประมาณ 15-30 วัน แล้วปล่อยน้ำเข้าพอให้ดินชุ่มประมาณ 5-10 วัน เพื่อให้วัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงหล่นในดินงอกขึ้นมาเป็นต้นอ่อน เสียก่อนจึงไถครั้งที่ 2 แปร หลังจากการไถครั้งที่ 1 แล้ว ปล่อยทิ้งไว้ 10-15 วันโดยรักษาระดับน้ำเพียงแค่ดินชุ่ม เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่หลงเหลืออยู่งอกขึ้นมาอีกแล้วจึงไถแปร คราดหรือทุบ หลังจากการไถแปรครั้งที่ 2 แล้ว ปล่อยทิ้งไว้ 10-15 วันโดยรักษาระดับน้ำเพียงแค่ดินชุ่ม เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่หลงเหลืออยู่งอกขึ้นมาอีกแล้วคราดหรือทุบจะช่วยทำลายวัชพืชได้มาก หรือหลังจากไถแปร ไถแปรและคราดเสร็จแล้วเอาน้ำขังแช่ไว้ประมาณ 3 สัปดาห์ เพื่อให้ลูกหญ้าที่เป็นวัชพืชน้ำ เช่น ผักตบ ขาเขียด ทรงกระเทียม ผักปอดและพวกกกเล็ก เป็นต้น งอกขึ้น เสียก่อน เพราะเมล็ดวัชพืชปกติจะงอกภายใน 5-7 วันหลังจากน้ำนิ่งโดยเฉพาะน้ำที่ใส เมื่อลูกหญ้าขึ้นแล้วจึงคราดให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ลูกหญ้าก็จะหลุดลอยไปติดคันทาทางใต้ลม ก็จะสามารถขออนออกได้หมด เป็นการทำลายวัชพืชวิธีหนึ่ง

สำหรับผู้ที่ใช้ลูกทุบหรืออีขลุ่ย ย่ำฟางข้าวให้จมลงในดินแทนการไถ หลังจากย่ำแล้วควร จะเอาน้ำแช่ไว้ให้ฟางเน่าเปื่อยจนหมดความร้อนเสียก่อนอย่างน้อย 3 สัปดาห์แล้วจึงย่ำใหม่ เพราะ แก๊สที่เกิดจากการเน่าเปื่อยของฟางจะเป็นอันตรายต่อต้นข้าวจะทำให้รากข้าวดำไม่สามารถจะหาอาหารได้

ระบายน้ำออกเพื่อปรับเทือก ปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ เมื่อคราดแล้วจึงระบายน้ำออกและ ปรับเทือกให้สม่ำเสมอ กระทำได้ด้วยการใช้น้ำในนาเป็นเครื่องวัด โดยให้น้ำในนามีระดับเพียงตื้นๆ ขนาดเพียงท่วมหลังปูกี้จะเห็นว่าพื้นที่นาราบเรียบเพียงใดอย่างชัดเจน เมื่อเห็นว่าสวนใดยังไม่

สมำเสมอก็ควรจะปรับเสียใหม่ การปรับพื้นที่นาหรือปรับเพื่อกให้สมำเสมอจะทำให้ควบคุมน้ำได้สะดวก

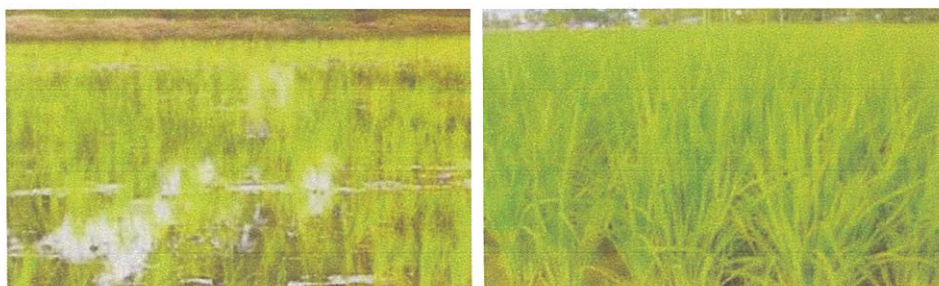
การโยนกล้า ให้มีน้ำในแปลงประมาณ 1 ซม. นำกระบะกล้าข้าวที่มีอายุ 15 วัน ไปวางรายในแปลงที่เตรียมไว้ให้กระจายสมำเสมอ อัตรา 60 - 70 กระบะต่อไร่ จากนั้นคนที่โยนกล้าจะหยิบกระบะกล้ามาวางพาดบนแขน แล้วใช้มือหยิบกล้าข้าวหว่านหรือโยนในแปลง โดยโยนให้สูงกว่าศีรษะ ต้นกล้าจะพุ่งลงโดยใช้ส่วนรากที่มีดินติดอยู่ลงดินก่อน การหว่านกล้า 1 คน สามารถหว่านได้วันละ 4 - 5 ไร่

ภาพที่ 2.18 การโยนกล้าสำหรับนาโยน

ที่มา : อาจารย์ เชาว์วิช หนูทอง 2555

การดูแลรักษาระดับน้ำ วันหว่านกล้าให้มีน้ำในแปลงประมาณ 1 ซม. (ท่วมหลังปู) หลังจากนั้นประมาณ 3 วัน ต้นข้าวตั้งตัวได้แล้ว สามารถเพิ่มระดับน้ำให้อยู่ที่ระดับครึ่งหนึ่งของต้นข้าว หรือประมาณ 5 ซม. เพื่อการควบคุมวัชพืช

ต้นกล้าหลังหว่าน 7 วัน

การแตกกอของข้าวที่ปลูกด้วยวิธีการโยนกล้า

ภาพที่ 2.19 ลักษณะต้นกล้าสำหรับนาโยน

ที่มา : การปลูกข้าวด้วยวิธีโยนกล้า สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว (2551)

การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวข้าวที่ระยะที่เหมาะสม คือหลังจากข้าวออกดอก (75 %) แล้ว 28-30 วัน จะมีความชื้นประมาณ 22 % กรณีไม่ถูกฝนช่วงเก็บเกี่ยว ซึ่งจะเกิดความสูญเสียทั้งด้านปริมาณและคุณภาพน้อยที่สุด จะทำให้ได้ข้าวที่มีน้ำหนักรีดดีที่สุด มีการร่วงหล่นและสูญเสียขณะเก็บเกี่ยวน้อยที่สุด ผลผลิตมีคุณภาพดี ข้าวที่เก็บไว้สีเป็นข้าวมีคุณภาพการสีสูง ข้าวที่เก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานอย่างน้อย 7-9 เดือน เสื่อมความงอกช้า

ข้อได้เปรียบของวิธีการโยนกล้าเปรียบเทียบกับวิธีการปักดำและหว่านน้ำตม

1. แปลงที่มีลักษณะหล่มก็สามารถเตรียมแปลงเพื่อการหว่านต้นกล้าได้ แต่ไม่สามารถปลูกโดยวิธีการปักดำด้วยเครื่องปักดำได้ เนื่องจากเครื่องจะติดหล่ม
2. ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์น้อยกว่าการหว่านน้ำตมและการปักดำ
3. สามารถควบคุมและลดปริมาณวัชพืชและข้าววัชพืชได้ดีกว่าการทำนาหว่านน้ำตม
4. ลดการสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวเมื่อเทียบกับการหว่านน้ำตม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ตำบลบางคู มีพื้นที่ข้าวที่ปลูกได้แก่ กข.31 กข.41 กข.47 สุพรรณบุรี1 ข้าวหอมปทุมฯ การทำนาของ เกษตรกรที่นิยมทำมากที่สุดมีการทำนา 3 แบบคือ นาดำ นาหว่าน และนาโยน โดยตำบลบางคูเป็นพื้นที่ชลประทานและเป็นพื้นที่รับน้ำในฤดูฝน ทำให้หน้าแล้งการทำนาต้องทำตามรอบของการปล่อยน้ำของกรมชลประทานทำให้เกษตรกรต้องรีบเตรียมดินนาให้เสร็จเร็วที่สุดหลังจากเก็บเกี่ยว และในฤดูฝนเกษตรกรต้องทำนาแข่งกับเวลาน้ำที่จะไหลเข้ามาท่วมที่นาที่อยู่ในพื้นที่รองรับน้ำหลากของจังหวัดลพบุรีเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวนาต้องรีบเร่งทำนาในรอบต่อไปให้เร็วที่สุด ซึ่งการเผาฟางมักจะเป็นวิธีแรกที่เกษตรกรจะทำประกอบกับความเชื่อว่าการเผาฟางเป็นการช่วยทำลายข้าวตืด ข้าวแต๋นได้

2.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู

สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู

2.2.1 สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง

อบต.บางคู ตั้งอยู่ห่างจาก อ.ท่าม่วง ประมาณ 1 กิโลเมตร ซึ่งมีแนวเขตการปกครองดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบางลี่ อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโพตลาดแก้ว อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโพธิ์ตรุ อ.เมือง จ.ลพบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลท่าม่วงและเทศบาลตำบลท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

เนื้อที่

อบต.บางคู มีเนื้อที่โดยประมาณ 30.59 ตารางกิโลเมตร หรือจำนวน 19,118.75ไร่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- พื้นที่อยู่ในเขตตำบลบางคู 19.83 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 12,393.75 ไร่

- พื้นที่อยู่ในเขตตำบลลาดสาลี 10.76 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 6,725 ไร่

ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก เหมาะกับการทำเกษตรกรรมและทำสวนส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมไม่มีภูเขาหรือเนิน เป็นที่ไร่ ที่สวนมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านกลางพื้นที่เขต องค์การบริหารส่วนตำบลและมีระบบชลประทานทั่วถึง ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู

จำนวนหมู่บ้าน

อบต.บางคู มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 15 หมู่บ้านดังนี้คือ

ตำบลบางคู

หมู่ที่ 1 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 2 บ้านไทรย้อย

หมู่ที่ 3 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 4 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 5 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 6 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 7 บ้านท่าราบ

หมู่ที่ 8 บ้านคลองตะขบ

หมู่ที่ 9 บ้านบางคู้

หมู่ที่ 10 บ้านบางคู้

หมู่ที่ 11 บ้านปากคลองบางคู้

หมู่ที่ 12 บ้านบางคู้

หมู่ที่ 13 บ้านหม้อ

หมู่ที่ 14 บ้านคลองโพธิ์

หมู่ที่ 15 บ้านหม้อ

จำนวนประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้ มี จำนวนประชากร 4,841 คน ชาย 2,295 คน หญิง 2,546 คน จำนวนครัวเรือน 1,641 ครัวเรือน

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลประชากรตำบลบางคู้ ระหว่างปี 2554

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ปี 2554			
		จำนวนประชากร	ชาย	หญิง	จำนวนครัวเรือน
			(คน)	(คน)	
1	บ้านท่าราบ	579	265	314	322
2	บ้านไทรย้อย	165	70	95	53
3	บ้านท่าราบ	197	97	100	68
4	บ้านท่าราบ	307	148	156	98
5	บ้านท่าราบ	157	73	84	43
6	บ้านท่าราบ	308	141	167	87
7	บ้านท่าราบ	382	178	204	116
8	บ้านคลองตะขบ	191	91	100	59
9	บ้านบางคู้	365	166	199	101
10	บ้านบางคู้	313	140	173	133
11	บ้านปากคลองบางคู้	631	320	311	170
12	บ้านบางคู้	274	128	146	72
13	บ้านหม้อ	320	160	160	87
14	บ้านคลองโพธิ์	286	143	143	87
15	บ้านหม้อ	366	175	191	145
รวม		4,841	2,295	2,546	1,641

ด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณี

ที่	วัด	จำนวน (แห่ง)
1	วัดปากคลองบางคู	1
2	วัดพยัคฆาราม	1
3	วัดวิหารขาว	1
4	วัดท่าราบ	1
5	วัดลาดสาสี	1
รวม		5

ประเพณี

ที่	กิจกรรมงานประเพณี	ระยะเวลา	สถานที่
1	สงกรานต์รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ	เมษายนของทุกปี	ที่ทำการ อบต.บางคู
2	จัดงานวันเด็ก	มกราคมของทุกปี	ที่ทำการ อบต.บางคู

ด้านไฟฟ้าในครัวเรือน

- มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน

ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์

- หอกระจายข่าว 22 แห่ง

2.2.4 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- มีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่าน

2.2.5 ด้านการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 รายรับปีงบประมาณ 2555 ประมาณการไว้ รวมทั้งสิ้น 21,000,000 บาท

รายรับ	รับจริง ปี 2553	ประมาณการ ปี 2554	ประมาณการ ปี 2555	หมายเหตุ
ก.รายได้ภาษีอากร	12,411,869.43	9,662,200.00	10,924,691.00	
1. หมวดภาษีอากร	12,411,869.43	9,662,200.00	10,924,691.00	
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	225,106.50	120,000.00	225,000.00	
1.2 ภาษีบำรุงท้องที่	83,997.31	80,000.00	80,000.00	
1.3 ภาษีป้าย	66,854.00	50,000.00	50,000.00	
1.4 ภาษีสรรพสามิต	2,466,496.18		2,466,000.00	
1.5 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9	2,697,250.56	1,700,000.00	1,983,291.00	
1.6 ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาม พ.ร.บ	4,792,728.83	1,300,000.00	4,300,000.00	
1.7 ภาษีธุรกิจเฉพาะ	32,761.98	4,700,000.00		
1.8 ภาษีสุรา	910,696.42	50,000.00	32,000.00	
1.9 ค่าภาคหลวงและ ค่าธรรมเนียมป่าไม้	4725.00	750,000.00		
1.10 ค่าภาคหลวงแร่	38,811.00	14,000.00	700,000.00	
1.11 ค่าภาคหลวง ปิโตรเลียม	45,930.46	22,000.00	4,700.00	
1.12 ค่าธรรมเนียมจด ทะเบียนที่ดินฯ	1,045,811.19	55,000.00	38,000.00	
1.13 ค่าอากรประทานบัตร และอาชญาบัตร ประมง	700.00	820,000.00	45,000.00	
		1,200.00	1,000,000.00	
			700.00	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายรับ	รับจริง ปี 2553	ประมาณการ ปี 2554	ประมาณการ ปี 2555	หมายเหตุ
ข. รายได้ที่มิใช่ภาษีอากร				
1. หมวดค่าธรรมเนียมและ ค่าปรับ	5229.00	337,800.00	75,309.00	
ใบอนุญาต	5229.00	10,100.00	3,009.00	
1.1 ค่าธรรมเนียมการควบคุม อาคาร	509.00 4,700.00	600.00 7,000.00	509.00 500.00	
1.2 ค่าปรับผู้กระทำความผิด กฎหมายจราจรทางบก	-	2,000.00	2,000.00	
1.3 ค่าปรับการผิดสัญญา	-	500.00	-	
1.4 ค่าธรรมเนียมอนุญาตขาย สุรา	55,117.64 55,117.64	80,000.00 80,000.00	55,000.00 55,000.00	
2. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	-	151,300.00	-	
2.1 ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	-	-	-	
3. หมวดรายได้จาก สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	- 7,300.00 -	151,300.00 96,400.00 50,000.00	- 17,300.00 10,000.00	
3.1 รายได้จากการจำหน่ายน้ำ	-	-	-	
4. หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	7,300.00	46,400.00	7,300.00	
4.1 ค่าขายแบบแปลน	-	-	-	
4.2 ค่าจำหน่ายแบบพิมพ์และ คำร้อง	7,825,034.00 7,825,034.00	10,000,000. 00	10,000,000.0 0	
4.3 รายได้เบ็ดเตล็ด	-	10,000,000.0	0	
ข. รายได้จากทุน	-	0	-	
ค. เงินช่วยเหลือ	-	-	10,000,000.0	
1. หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	-	-	0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด	จ่ายจริง ปี 2553	งบประมาณ ปี 2554	งบประมาณ ปี 2555	หมายเหตุ
1. รายจ่ายงบกลาง	3,235,690.00	507,000.00	3,129,952.00	
2. หมวดเงินเดือนและค่าจ้าง ประจำ	1,882,965.00	1,868,200.00	3,311,280.00	
3. หมวดค่าจ้างชั่วคราว	409,680.00	312,000.00	13,428.00	
4. หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและ วัสดุ	7,187,983.82	3,545,500.00	10,629,540.00	
5. หมวดสาธารณูปโภค	256,602.42	166,800.00		
6. หมวดเงินอุดหนุน	1,234,040.15	867,400.00	256,000.00	
7. หมวดรายจ่ายอื่น	190,658.00	1,528,100.00	1,719,100.00	
8. หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	237,000.00	1,626,000.00	20,000.00	
			320,700.00	

2.2.6 ด้านบุคลากร

ฝ่ายการเมือง

สมาชิกสภา อบต.จำนวน 44 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. ร้อยเอกสมพงษ์ โพธิ์เจริญ
ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู
2. นางสาวรุ่งนภา คุณงาม
ตำแหน่ง รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู
3. นายพวง แซ่ปึง ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 1 ตำบลบางคู
4. นางสาวเนียง เพ็งสกุล ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 1 ตำบลบางคู
5. นายอรุณ พลายฤทธิ์ ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 2 ตำบลบางคู
6. นายบรรจง ปัญจชัย ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 2 ตำบลบางคู
7. จำลิมเอกอนันต์ วงษ์อุดม ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 3 ตำบลบางคู
8. นายสมชาย กลิ้งฝอย ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 3 ตำบลบางคู
9. นางอรวีร์ อางหาญ ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 4 ตำบลบางคู
10. นายสุทิพย์ เกษวงษ์ ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 4 ตำบลบางคู
11. นางมลิวัดย์ มีเพชรดี ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 5 ตำบลบางคู
12. นายสุรชัย มาพุ่ม ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 5 ตำบลบางคู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. นางสมสนิทิ บุญเนตร	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 6	ตำบลบางคู้
14. นายประโยชน์ บุญคุณ	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 6	ตำบลบางคู้
15. นางบุญยืน เพ็งอินทร์	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 7	ตำบลบางคู้
16. นายชาญณรงค์ อยู่เอี่ยม	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 7	ตำบลบางคู้
17. นายณรงค์ สุขพร้อม	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 8	ตำบลบางคู้
18. นายพิศาล ออกชื่อ	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 8	ตำบลบางคู้
19. นายดิษพล เพียรเจริญ	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 9	ตำบลบางคู้
20. นายสำรวม เอี่ยมพวด	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 9	ตำบลบางคู้
21. นางนภาภรณ์แก่นทรัพย์	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 10	ตำบลบางคู้
22. นายพยงค์ พลอยวงษ์	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 10	ตำบลบางคู้
23. นายไพศาล บัวสกุล	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 11	ตำบลบางคู้
24. นายสมชาย พันธุ์ประสิทธิ์	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 12	ตำบลบางคู้
25. นายสำออง ขวัญกล้า	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 12	ตำบลบางคู้
26. นางอัจฉรา ฐูปทอง	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 13	ตำบลบางคู้
27. นายประติษฐ์ บุญคุณ	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 13	ตำบลบางคู้
28. นายประสาน เพียรเจริญ	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 14	ตำบลบางคู้
29. นายณรงค์ คุ่มภัย	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 14	ตำบลบางคู้
30. นางวิลาวรรณ ขวัญกล้า	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 15	ตำบลบางคู้
31. นางนิภาภรณ์ ลีสกุล	ตำแหน่งสมาชิกสภา หมู่ที่ 15	ตำบลบางคู้

คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายณรงค์ กล่อมเกล้า ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. เรืออากาศตรีบุญส่ง เทียงมาก ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. นายอำนาจ อ่อนแต้ม ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายนิคม อิมเจริญ ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนงานสำนักปลัด

1. นายคทาวุธ โพธิ์สุวรรณ ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นางพรพรรณ เต็มสุข ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
3. นางพรพิมล สรโยธิน ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน
4. นางสาวสายชล กันคง ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบรรณรังศ์ไม่เผา ฟางข้าวและตอซัง ในนาข้าว

หลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวของเกษตรกร "ชาวนา" ในหลายๆ พื้นที่ของไทย หลายคนที่ยังจร ผ่านไปตามถนนหนทาง ซึ่งจะต้องพาดผ่านทุ่งนา จากเมื่อก่อนเคยเขียวขจี แต่ช่วงนี้ จะมองเห็นทุ่ง รวงทอง ที่รอการเก็บเกี่ยว บางแปลงนาได้ทำการเก็บเกี่ยวไปเรียบร้อยแล้วทิ้งไว้เพียงฟางแห้ง และ ตอซัง อยู่ในพื้นนา แต่สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นประจำหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวของชาวนา คือ "การเผาฟางข้าว และตอซัง" เพื่อให้ง่ายสำหรับขั้นตอนการเตรียมดินปลูกข้าวในฤดูถัดไป ซึ่งชาวนาส่วนใหญ่มักจะใช้ วิธีการเผาฟางข้าว และตอซัง ซึ่งวิธีการเผานั้นฟางข้าวและตอซังก่อให้เกิดผลเสียต่อพื้นที่เกษตรและ สภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่าก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก

ประโยชน์ของฟาง

1. เป็นหัวปุ๋ยชั้นดี ฟางอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ เช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส และ ไนโตรเจน ฯลฯ ถ้าหากเรานำฟาง ไปคลุมดิน จะทำให้พืชผัก เจริญเติบโต แข็งแรง ทนต่อศัตรูพืชได้ เป็นอย่างดี ท่านที่ไม่ชอบฟาง อาจทำให้ระคายผิวบ้าง จึงหันไปใช้มูลวัว มูลควายแทน ท่านเคยสังเกต ไหมครับว่า วัวควายกินอะไรพวกมันกินหญ้า กินฟาง ก็นำไปบำรุงร่างกาย ของมันทั้งหมด ส่วนที่ เหลือ ก็ขับถ่ายออกมา ซึ่งเป็นกากเดินของฟาง ประโยชน์ก็มีน้อย จึงมีผู้เปรียบเทียบเอาไว้ว่า มูลวัว มูลควาย 10 ส่วน จึงจะเท่าฟาง 1 ส่วน หรือเปรียบเทียบ ให้ชัดเจนเข้าไปอีกว่า ฟางเปรียบเหมือนรถ มือหนึ่ง หรือรถใหม่ มูลวัวมูลควาย เปรียบเสมือน รถมือสอง ท่านจะเลือกเอาอะไร ฟางเป็นส่วนหนึ่ง ของแอมโพลีฟ (ข้าว) นอกจากฟางแล้ว ยังมีกลบ รำ ละอองข้าว (คายข้าว) ทั้งหมดคือผลผลิต ที่ ออกมาจากข้าว เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อดิน และมนุษย์เป็นอย่างมาก ถ้าหากชาวไร่ชาวนา หันมาใช้ วัสดุดิบเหล่านี้ แทนปุ๋ยเคมีแล้ว จะทำให้ ประเทศไทย ไม่ต้องสั่งซื้อปุ๋ยเคมี จากต่างประเทศ ซึ่งทำให้ เราขาดดุลการค้า อย่างมากมายมหาศาล

2. ฟางช่วยปรับโครงสร้างของดิน ที่เป็นกรดหรือเป็นด่าง ให้เกิดความสมดุล ในตัวของมัน เอง ดินที่เป็นกรด (Acid Soils) หมายถึง ดินที่มีค่า PH ต่ำกว่า 7.0 ดินที่เป็นด่าง (Alkaline Soils) หมายถึง ดินที่มีค่า PH สูงกว่า 7.0 ไม่ว่าดินจะเป็นกรดหรือเป็นด่าง ถ้าหากท่านเอาฟาง ไปคลุมดินไว้ สิ่งเหล่านี้ จะค่อยๆ หายไปเองทันที ช่วยรักษา หน้าดิน ตามธรรมชาติของดิน ถ้าหากไม่มีอะไรปก คลุม หรือกั้นเอาไว้ หน้าของดิน จะเสื่อมสลาย และสูญเสีย ไปกับสายลม น้ำและแสงแดด ซึ่งจะทำให้ ดิน เป็นดินดาน อย่างรวดเร็ว แต่ถ้าหากเรานำฟาง ไปคลุมดินเอาไว้ จะทำให้เกิด ชั้นหน้าดินอีกที่ หนึ่ง ช่วยคลุมหญ้า และวัชพืชต่างๆ เมื่อเรานำฟาง ไปคลุมหญ้า และวัชพืชหนา พอสมควร โดยไม่ให้ อากาศ หรือแสงแดด ส่องถึงพื้นดิน จะทำให้หญ้า และวัชพืชเน่า เป็นปุ๋ยหมัก ตามธรรมชาติ อย่างดี หลังจากนั้น เราก็จะสามารถแหวกฟาง ออกปลูกพืชผักต่างๆ ได้โดยไม่ต้องออกแรงมากนัก ฟางรักษา ความชื้น ให้แก่ดิน เป็นการสร้างดินให้มีชีวิต

3. สร้างระบบนิเวศ ถ้าหากเราทำกิจกรรมที่ใช้ฟางเป็นหลัก จะทำให้ประหยัดน้ำมากขึ้น ช่วยให้เกิด วัฏจักรชีวิตของสัตว์ ที่มีประโยชน์ต่อดิน ตามธรรมชาติที่ว่างเปล่า หรือดินโล้น จะเป็น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดินป่วยดินดาน ดังนั้น ถ้าหากเราปลูกพืชลงไป พืชผักก็จะอ่อนแอ ไม่เจริญเติบโต ศัตรูของพืช ก็จะมาทำลาย แต่ดินที่คลุมด้วยฟาง จะเป็นดินที่ร่วนซุยเพราะไส้เดือน จุลินทรีย์และสัตว์ต่างๆ ช่วยกันพรวนดิน ดินที่คลุมด้วยฟาง ก็จะเป็นอาณาจักร ของสัตว์ต่างๆ เพราะระบบนิเวศวิทยาอุดมสมบูรณ์ เช่น คางคก แอ้ง จิ้งเหลน แมงมุม ฯลฯ การระบาดของแมลงศัตรูพืช ก็จะค่อยๆ หายไป โดยที่เราไม่ต้องไปใช้ สารขับไล่แมลง ดังนั้น การทำลายชีวิต ของสัตว์ต่างๆ ในไร่นา นอกจากจะผิดศีลธรรม ตามหลักของพระพุทธศาสนาแล้ว ยังเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ที่เราอาศัยอยู่ให้เสื่อมลงไป อย่างน่าเสียดาย เป็นที่สุด

2.3.1 การงดเผาฟางข้าวและตอซัง

จากการศึกษาข้อมูลทางการเกษตรทำให้ทราบว่า การงดเผาฟางและตอซังข้าว เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ พร้อมช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ ปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักสิ่งแวดล้อม ปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรไทยงดการเผาฟางข้าวและตอซัง และได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน ในแผนงานการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ยุติการทำลายหน้าดิน ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ซึ่งในวันนี้ได้มีการจัดงานโครงการรณรงค์งดการเผาฟางและตอซัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รู้ถึงประโยชน์จากการไถกลบกันอย่างแพร่หลาย

ประโยชน์ที่ได้จากการงดเผาเศษฟางข้าวและตอซัง

1. ใช้เป็นปุ๋ย โดยการไถกลบตอซังและฟางข้าวลงในดิน

1.1 ช่วยในการปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินมีความโปร่ง ร่วนซุยการถ่ายเทของอากาศดีขึ้น ลดความหนาแน่นของดิน ดินมีการอุ้มน้ำได้มากขึ้น

1.2 เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุให้กับดิน การไถกลบตอซังและฟางข้าว จะทำให้ระดับอินทรีย์วัตถุในดินเพิ่มสูงขึ้น

1.3 ปรับค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน อินทรีย์วัตถุจากการไถกลบเศษพืชจะมีคุณสมบัติในการเพิ่มความต้านทานการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดและด่างของดิน ซึ่งจะช่วยให้ค่า PH ของดินอยู่ในระดับที่เป็นกลางเพิ่มมากขึ้น

1.4 เพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืชในดิน อินทรีย์วัตถุมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบางชนิดทำให้ธาตุอาหารในดิน ซึ่งอยู่ในรูปของประจุบวกบางชนิด ถูกดูดซับไว้มิให้เกิดการสูญเสียไปจากดิน และพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนั้นการไถกลบตอซังและฟางข้าว ติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน จะช่วยลดความเป็นพิษจากเหล็กและแมงกานีสในดินได้

1.5 เพิ่มกิจกรรมของจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดินและลดปริมาณศัตรูพืชในดิน อินทรีย์วัตถุมีผลต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดินมากขึ้น เนื่องจากจุลิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นทรีย์ในดินมีการใช้สารอินทรีย์คาร์บอน เป็นแหล่งพลังงาน ปริมาณจุลินทรีย์ในดินที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อเชื้อโรคบางชนิดในดินลดลง ได้แก่ *Rhizoctonia solani*, *Macrophomena phaseoliana*, *Sclerotium rolfsii*, และ *Aspergillus flavus* ซึ่งลดประมาณ 14%

1.6 เพิ่มผลผลิตให้กับพืชเพาะปลูก การไถกลบตอซังและฟางข้าวลงดินต่อกันในระยะยาวมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของดิน จะเพิ่มผลผลิตของพืชที่เพาะปลูกและในนาข้าวการไถกลบตอซังและฟางข้าวจะแสดงผลชัดเจนในปีที่สองของฤดูกาลทำนา โดยจะทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นประมาณ 10%

1.7 ช่วยในการลดระดับความเค็มของดิน การไถกลบตอซังและฟางข้าวลงดินติดต่อกันในระยะยาวจะช่วยลดความเป็นพิษจากดินเค็มลงได้

2. ใช้เป็นอาหารสัตว์ เช่น โค กระบือ โดยอาจจะนำฟางข้าวสด ๆ ให้สัตว์กิน โดยฟางข้าวจะมีโปรตีนประมาณ 3 - 5 % เยื่อใย 25 - 35 % ซึ่งถือว่าเป็นอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพต่ำและย่อยได้ต่ำถ้าหากต้องการเพิ่มคุณค่าทางอาหารและประสิทธิภาพในการย่อยได้ของสัตว์ แนะนำให้ทำการหมัก และปรุงแต่งโดยเติมปุ๋ยยูเรีย โดยหมักประมาณ 21 วัน เพื่อเพิ่มคุณค่าทางอาหารให้สูงขึ้น โดยเฉพาะโปรตีน จะเพิ่มขึ้นประมาณ 4%

3. ใช้ทำเป็นปุ๋ยคอก โดยนำฟางข้าวไปรองคอกสัตว์ เพื่อให้สัตว์นอนทับและเหยียบย่ำ จากนั้นสัตว์จะถ่ายมูลลงบนฟางข้าว เมื่อนานเข้าฟางข้าวจะสลายตัวรวมกับมูลสัตว์ จนกลายเป็นปุ๋ยคอก

4. นำไปทำปุ๋ยหมัก โดยใช้ฟางข้าวไปทำเป็นปุ๋ยหมัก ร่วมกับมูลสัตว์ต่าง ๆ จะกลายเป็นปุ๋ยหมักอย่างดี เมื่อนำปุ๋ยหมักนี้ไปใช้ 3 ปี ติดต่อกัน ดินจะเริ่มปลดปล่อยอาหารที่เป็นประโยชน์แก่พืช รวมทั้งปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ศัตรูพืชดูดอาหารได้มากขึ้น

5. ใช้ฟางข้าวคลุมดินในการปลูกพืช เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน ทำให้เมล็ดพืชงอกเร็วขึ้นและแข็งแรง

6. ใช้ตอซังและฟางข้าวเป็นวัสดุสำหรับเพาะเห็ดฟาง

7. ใช้ในการก่อสร้าง โดยนำฟางข้าวมาผลิตแผ่นฟางซีเมนต์หรือให้ทำวัสดุถมหลังคา

8. ทำให้การไถทำเทือกง่ายขึ้น สะดวกสบายขึ้น

9. เป็นการกำจัดโรค และแมลงบางส่วนที่ตกค้างอยู่ในนา

ฟางข้าวและตอซัง นอกจากจะย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยแล้ว ยังช่วยในการปรับปรุงดินเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้คุณภาพของดินดีขึ้น

ผลเสียของการเผาฟางข้าวและตอซัง

1. ทำให้เกิดฝุ่นละออง ฝ้าเขม่า หมอกควันปกคลุมการจราจร และก๊าซหลายชนิดที่ก่อให้เกิดผลเสียเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต่อระบบทางเดินหายใจ และเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุบนทางหลวง เนื่องจากเกิดควันไฟบดบังทัศนวิสัยบริเวณพื้นที่การคมนาคมเป็นอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เพราะการเผาฟางข้าวและตอซังยังเป็นการสร้างก๊าซเรือนกระจกออกสู่ชั้นบรรยากาศของโลกสร้างมลพิษทางอากาศนำไปสู่มลภาวะโลกร้อนอีกด้วย

3. ทำให้เกิดการสูญเสียปุ๋ย ที่ควรจะได้จากการย่อยสลายของฟางข้าว และตอซัง ซึ่งจะทำให้สามารถลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ที่จะใช้ในฤดูกาลต่อไป ภาพรวมประเทศไทย “ประเมินว่า เฉพาะการเผาทิ้งเศษเหลือจาก ตอซัง และฟางข้าวเพียงอย่างเดียว ทำให้ต้องสูญเสียธาตุอาหารหลักที่เป็นไนโตรเจนถึง 90 ล้านกิโลกรัม ฟอสฟอรัส 20 ล้าน กิโลกรัม และโพแทสเซียม 260 ล้านกิโลกรัม ยังไม่นับการสูญเสียธาตุอาหารรอง เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม และซัลเฟอร์ อีกกว่า 150 ล้านกิโลกรัมต่อปีคิดเป็นมูลค่ากว่าห้าพันล้านบาท

4. ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพของดิน ทำลายโครงสร้างของดิน

- ทำให้โครงสร้างดินเปลี่ยนแปลงไป เนื้อดินจับตัวแน่น และแข็ง ทำให้รากของพืช แคระแกรน ไม่สมบูรณ์อ่อนแอ พืชหาอาหารได้ลดลง ทำให้เชื้อโรคพืชสามารถทำลายพืชได้ง่าย
- สูญเสียอินทรีย์วัตถุในดิน
- ทำลายจุลินทรีย์ สัตว์ และแมลงที่เป็นประโยชน์

ภาพที่ 2.20 การสภาพพื้นที่ในแปลงนาหลังการเผาฟางข้าว

ที่มา : บริษัท สยามชัยการเกษตร จำกัด (2555)

จากการศึกษา พอกกล่าวสรุปได้ว่า ข้อดีข้อเสียของการเผาฟางข้าว และตอซัง ก็ยังมีอาจหาข้อดีที่มากกว่าการไม่เผาได้สักครั้งเดียว ทุกครั้งที่คิดก็มักจะลงเอยด้วย "ไม่เผาฟางข้าว และตอซัง ดีกว่า การเผาฟางข้าว และตอซังเสมอ " เป็นที่รู้กันเป็นอย่างดีว่า "ผลกระทบ และผลเสียจากการเผาตอซัง และฟางข้าว" มีมากมาย แต่สิ่งที่เราไม่เห็นคือ การรณรงค์จากภาครัฐในการป้องกัน และขจัดปัญหา อย่างจริงจังเอาจัง ซึ่งหากเรามองกันให้ดีๆ ปัญหานี้ นับว่าเป็นปัญหาระดับชาติ ดูประหนึ่งว่าเป็นปัญหาใกล้ตัว แต่ถ้าดูกันให้ลึกๆ อยู่ใกล้เพียงมือเอื้อม เพราะทำให้เกิดผลกระทบทั้ง "สุขภาพของประชาชน" "การสูญเสียทางเศรษฐกิจ" และ "ปัญหาสิ่งแวดล้อม"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังการเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่เกษตรกรจะขายฟางข้าวให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวขุนและเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักโดยมีรถดัดฟางแล้วขนย้ายออกจากแปลงนา ส่วนฟางและตอซังที่เหลือในแปลงนาเกษตรกรจะเผาทำลายเพื่อความสะอาดในการใช้รถไถเตรียมดินเพื่อปลูกข้าวในฤดูกาลต่อไป เกษตรกรไม่คำนึงถึงว่า การเผาทำลายฟางข้าวและตอซังเป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดินทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งข้อเสียของการเผาทำลายฟางข้าวและตอซัง พอจำแนกได้ดังนี้

1. ทำลายอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน

2. ทำลายวงจรชีวิตของแมลงควบคุมศัตรูพืช

3. ทำให้เสียน้ำในดิน

4. ทำให้ดินแข็ง

5. สร้างฝุ่นและควันเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม

6. ผิดกฎหมายอาญา มาตรา 220 กำหนดไว้ว่า

“ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุ

แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 14,000 บาท”

2.3.2 การไถกลบตอซังเพื่อปรับปรุงดินและเพิ่มผลผลิตข้าว

การไถกลบตอซัง หมายถึง การไถกลบตอซังข้าวหรือพืชไร่ที่มีอยู่ในไร่นาภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วลงไปไถในดินระหว่างการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกขณะที่ดินมีความชื้น และปล่อยทิ้งไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดกระบวนการย่อยสลายในดินซึ่งจะกลายเป็นแหล่งของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช แล้วจึงปลูกพืชหลักตามที่ต้องการต่อไป

ภาพที่ 2.21 การไถกลบตอซังเพื่อปรับปรุงดิน

ที่มา : <http://kkn-rsc.ricethailand.go.th>

ที่มา : กลุ่มระบบงานวิจัย กองแผนงาน กองแผนงาน ร่วมกับกลุ่มวิจัยและพัฒนาอินทรีย์วัตถุ

เพื่อการเกษตรสำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 65 ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ได้ผลผลิตข้าว 24 ล้านตัน มีฟางข้าวเฉลี่ยประมาณปีละ 25.45 ล้านตัน และมีปริมาณตอซังข้าวที่ตกค้างอยู่ในนาข้าว 16.9 ล้านตันต่อปี ดังนั้นจึงนับได้ว่ามีปริมาณฟางข้าวและตอซังข้าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตอซังพืชชนิดอื่น โดยมีปริมาณฟางข้าวและตอซังมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจำนวน 13.7 และ 9.1 ล้านตันต่อปี รองลงมาคือภาคกลางและภาคตะวันออกมีจำนวนฟางข้าวและตอซัง 6.2 และ 4.1 ล้านตันต่อปี และในพื้นที่ปลูกข้าว 1 ไร่ มีปริมาณฟางข้าวและตอซัง โดยเฉลี่ยปีละ 650 กิโลกรัม

ตอซังข้าวหรือฟางข้าวเป็นวัสดุที่ย่อยสลายง่าย มีค่าอัตราส่วนคาร์บอนต่อไนโตรเจนเฉลี่ย 99:1 มีปริมาณธาตุอาหารหลักของพืชได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแทสเซียมเฉลี่ย 0.51 0.14 และ 1.55 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณธาตุอาหารรองของพืชได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม และซัลเฟอร์เฉลี่ย 0.47 0.25 และ 0.17 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณตอซังและฟางข้าวในแต่ละภาคของประเทศไทย

ภาค	ข้าวนาปี		ข้าวนาปี้ง		รวม
	ตอซัง	ฟางข้าว	ตอซัง	ฟางข้าว	
เหนือ	2.80	4.24	0.12	0.19	7.36
ตะวันออกเฉียงเหนือ	9.03	13.61	0.11	0.18	22.93
กลางและตะวันออก	3.32	5.01	0.79	1.20	10.32
ใต้	0.63	0.95	0.04	0.07	1.69
ปริมาณรวม	15.80	23.81	1.08	1.64	42.33

ที่มา : กลุ่มระบบงานวิจัย กองแผนงาน กองแผนงาน ร่วมกับกลุ่มวิจัยและพัฒนาอินทรีย์วัตถุ เพื่อการเกษตรสำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

ประโยชน์จากการไถกลบตอซังข้าว

1. ปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน

1.1 ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย ง่ายต่อการเตรียมดิน การปักดำกล้า และทำให้ระบบรากพืชสามารถแพร่กระจายในดินได้มากขึ้น

1.2 การระบายอากาศของดินเพิ่มมากขึ้น

1.3 เพิ่มการซึมผ่านของน้ำ และการอุ้มน้ำของดินให้ดีขึ้น

2. ปรับปรุงสมบัติทางเคมีของดิน

2.1 เป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินโดยตรง ถึงแม้ปริมาณธาตุอาหารจะไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี แต่จะมีธาตุอาหารครบถ้วนตามที่พืชต้องการทั้งธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม) ธาตุอาหารรอง (แคลเซียม แมกนีเซียม และกำมะถัน) และจุลธาตุ (เหล็ก แมงกานีส ทองแดง สังกะสี โบรอน โมลิบดีนัม และคลอรีน) และจะค่อยๆปลดปล่อยให้เป็นประโยชน์ต่อพืชในระยะยาว

2.2 ช่วยดูดยึดธาตุอาหารจากการใส่ปุ๋ยเคมีไม่ให้สูญเสียไปจากดินซึ่งพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี

2.3 ช่วยเพิ่มความต้านทานการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดเป็นด่างของดินทำให้การเปลี่ยนแปลงไม่รวดเร็วจนเป็นอันตรายต่อพืช

2.4 ช่วยลดความเป็นพิษของเหล็กและแมงกานีสในดิน

2.5 ช่วยลดความเป็นพิษจากดินเค็ม

3. ปรับปรุงสมบัติทางชีวภาพของดิน

3.1 อินทรีย์วัตถุเป็นแหล่งอาหารและแหล่งพลังงานของจุลินทรีย์ดินมีผลทำให้ปริมาณและกิจกรรมของจุลินทรีย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงธาตุอาหารในดินให้อยู่ในรูปที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

3.2 การเพิ่มปริมาณหรือจำนวนของจุลินทรีย์ดินมีผลช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคพืชบางชนิดในดินลง

2.3.3 วิธีการไถกลบตอซังข้าว

พื้นที่เขตชลประทาน ในเขตพื้นที่ชลประทานซึ่งสามารถปลูกข้าวได้ต่อเนื่อง 2-3 ครั้งต่อปี หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วไม่ต้องเผาตอซังและฟางข้าว ให้ทำการไถกลบตอซังและฟางข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา โดยให้ระดับน้ำพอท่วมวัสดุ หลังจากนั้นใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำอัตรา 5 ลิตรต่อไร่ เจือจางกับน้ำ 100 ลิตร คิดเป็นอัตราส่วน 1 : 20 ราดลงในแปลงข้าวเพื่อช่วยให้ตอซังข้าวย่อยสลายได้ง่าย หมักไว้ประมาณ 2 สัปดาห์ แล้วจึงทำเทือกเพื่อเตรียมเพาะปลูกข้าวครั้งใหม่ต่อไป หรือสามารถปลูกพืชไร่ เศรษฐกิจชนิดอื่นได้ เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด ข้างฟาง ฯลฯ

พื้นที่เขตเกษตรน้ำฝน ในกรณีที่เกษตรกรมีการปลูกข้าวเป็นพืชหลักเพียงอย่างเดียว ตลอดฤดูเพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวให้ทิ้งฟางข้าวและตอซังไว้ในพื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเป็นการคลุมผิวหน้าดิน จากนั้นเมื่อเข้าสู่ต้นฤดูฝนประมาณปลายเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคม ให้ทำการเตรียมดินพร้อมกับการไถกลบตอซังและฟางข้าว แล้วปฏิบัติเช่นเดียวกับในเขตชลประทาน โดยทำการปล่อยน้ำเข้านาให้ระดับน้ำท่วมวัสดุที่ไถกลบ หลังจากนั้นใส่ปุ๋ยอินทรีย์น้ำในพื้นที่ 1 ไร่ ใช้อัตรา 5 ลิตร โดยให้เจือจางกับน้ำ 100 ลิตร ก่อนราดลงในแปลงนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าว หมักทิ้งไว้ประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อให้ต่อซึ่งข้าวเกิดการย่อยสลาย แล้วจึงทำเทือกเตรียมแปลงพร้อมที่จะปลูกข้าวต่อไป

จากการศึกษา พอสรุปได้ว่า การไถกลบต่อซึ่งข้าวในไร่นาภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วลงไปในดินระหว่างการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกขณะที่ดินมีความชื้น และปล่อยทิ้งไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดกระบวนการย่อยสลายในดินซึ่งจะกลายเป็นแหล่งของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช ต่อซึ่งข้าวหรือฟางข้าว เป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินโดยตรง ถึงแม้ปริมาณธาตุอาหารจะไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี แต่จะมีธาตุอาหารครบถ้วนตามที่พืชต้องการทั้งธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม) ธาตุอาหารรอง (แคลเซียม แมกนีเซียม และกำมะถัน) และจุลธาตุ

2.4 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ได้รับความสนใจศึกษากันอย่างกว้างขวางและการประชาสัมพันธ์ก็ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในองค์การทั้งภาครัฐและธุรกิจเอกชนเพราะเป็นกลไกในการสร้างภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีขององค์การไปสู่กลุ่มประชาชน ด้วยวิธีบอกกล่าวเพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเกิดความรู้ความเข้าใจในองค์การซึ่งอาจกระทำโดยการชี้แจงเผยแพร่นโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน กิจกรรมและผลงานต่างๆ ของหน่วยงาน รวมทั้งความเคลื่อนไหวขององค์การให้กลุ่มประชาชนเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้ทราบและหากกระบวนการประชาสัมพันธ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็จะเกิดผลในการปฏิบัติ กล่าวคือองค์การจะต้องมีนโยบายที่ดีและชัดเจนในการดำเนินงานรวมทั้งจะต้องมีการกระทำและการประพฤติปฏิบัติที่ดี โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนั้นตัวผู้บริการองค์การจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความนิยมชมชอบ (Good Will) ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การ ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อองค์การให้ได้รับความสนับสนุนจากประชาชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน มีแนวคิดที่สามารถมองได้ 2 ประการ คือ

1. การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์การที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ การดำเนินงานขององค์การ เป็นการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงในการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ขององค์การ และทิศทางการดำเนินงานและสามารถนำนโยบายหลักขององค์กรมากำหนดนโยบาย แผนงาน และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร

2. การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งขององค์การที่มีภาระหน้าที่ ดังนี้

2.1 การบอกกล่าวชี้แจงข่าวสารขององค์การสู่ประชาชน และต้องรับฟังข่าวสารจากประชาชนที่มีต่อองค์การด้วย

2.2 เป็นการป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นแก่องค์การ

2.3 ตรวจสอบประชาติของประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่มีต่อองค์การเพื่อให้นโยบายและการปฏิบัติงานขององค์การสอดคล้องกับความต้องการและความคิดเห็นของประชาชน

2.4 แนะนำผู้บริหารขององค์การถึงวิธีการและแนวทางในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติการขององค์การเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากประชาชน

2.5 จัดทำโครงการต่างๆ อันจะนำมาซึ่งความนิยมชมชอบของประชาชนที่มีต่อนโยบายและการปฏิบัติการขององค์การในการติดต่อสื่อสาร เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจแก่กลุ่มประชาชนทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

2.6 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคประการใดเพื่อปรับปรุงและหาทางขจัดปัญหาและอุปสรรคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การตัดสินใจในเรื่องนโยบายทางด้านประชาสัมพันธ์ขององค์การใดองค์การหนึ่งจึงนับเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะนโยบายการประชาสัมพันธ์ขององค์การ จะมีวัตถุประสงค์ระบุไว้ด้วยข้อความที่รัดกุมและสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาที่องค์การนั้นยึดถืออยู่และใช้ปฏิบัติต่อประชาชนทั่วไปนั่นเอง (วัชรียา สุวรรณเมธา. 2554 : 19-2)

กล่าวถึงการดำเนินการประชาสัมพันธ์ไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนควรดำเนินการดังนี้

1. การให้ชุมชนมาร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
2. การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน
3. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือกับชุมชน
4. การบริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแก่ชุมชน
5. การใช้วิทยากรในชุมชน

6. การให้ชุมชนช่วยเหลือการศึกษา

7. การประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข่าวสารทั่วไปของสถานศึกษา ผลงานความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.4.1 นิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2545 : 12) กล่าวถึง การประชาสัมพันธ์ มาจากคำว่า Public Relations ซึ่งแปลความหมายตามตรง คือ ความสัมพันธ์กับประชาชน แต่การให้ความหมายหรือคำนิยามการประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างกันไปตามทัศนะและมุมมองของนักวิชาการ และนักวิชาชีพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการประชาสัมพันธ์คำว่า “การประชาสัมพันธ์” มาจากคำว่า “ประชา” กับ “สัมพันธ์” ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Public Relations” หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “PR” ตามศัพท์คำนี้ หมายถึง การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน และถ้าขยายความหมายให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นจะหมายถึง “ความพยายามที่มีการวางแผน และเป็นการกระทำที่ต่อเนื่อง ในอันที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยการกระทำสิ่งที่มีคุณค่าให้กับสังคม เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานนี้และเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนและร่วมมือที่ดีจากประชาชนเหล่านี้ในระยะเวลายาว

พจนานุกรม World Book Dictionary (อ้างใน อัสรา ลิ้มเงิน. 2544 : 5) ได้ให้คำอธิบายถึงความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า “การประชาสัมพันธ์” คือ

1. กิจกรรมของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือบุคคลที่ปฏิบัติเพื่อชนะใจประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจถึงนโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการเผยแพร่กระจายข่าวสารทางเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน องค์กร สถาบัน

3. การดำเนินธุรกิจ และอาชีพทางด้านนี้

สารานุกรมเวบสเตอร์ ได้อธิบายความหมายของการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ว่าคือ การกระทำใดๆ ของกิจการอุตสาหกรรม สหบาล สหกรณ์ วงการวิชาชีพ รัฐบาล หรือองค์กรอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ทางการเสริมสร้างอย่างถาวรกับกลุ่มชน เช่น ลูกค้า ลูกจ้าง หรือผู้ถือหุ้น และกับกลุ่มชนทั่วไป เพื่อที่จะปรับปรุงให้กับสิ่งแวดล้อมและเปิดเผยตนเองต่อสังคม หรืออีกนัยหนึ่ง การประชาสัมพันธ์คือธุรกิจที่ช่วยชักนำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและความนิยมชมชอบ ตัวบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบัน (นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. 2545 : 15 อ้างใน รุ่งนภา งานจบ. 2548 : 26)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ทัศนะที่หลากหลายเกี่ยวกับความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

Harlow (อ้างใน พรทิพา ศรีขจรวุฒิศักดิ์. 2545 : 22) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่าการประชาสัมพันธ์ คือ ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และธำรงรักษาสายงานการติดต่อสื่อสารร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับ และความร่วมมือระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นการประชาสัมพันธ์จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ในทางการบริหารช่วยให้ฝ่ายบริหารคำนึงถึงประชามติ และการบอกกล่าวข่าวสารให้แก่ประชาชนทราบ เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของประชาชนรวมทั้งการช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถใช้การวิจัยและใช้เทคนิคการติดต่อสื่อสารที่มีจริยธรรมเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขององค์กร

Cutlip และ Center (1987 : 285 อ้างใน วัชรียา สุวรรณเมธา. 2545 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ คือ การติดต่อสื่อสารและสื่อความนโยบายของหน่วยงานไปยังประชาชนที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันเป็นแนวทางการตรวจสอบความคิดเห็น ความรู้และความต้องการของประชาชนกับหน่วยงานหรือองค์การทราบเพื่อสร้างความสนับสนุนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายและหน่วยงานสามารถปรับแนวคิดให้สอดคล้องกับสังคมได้

Simon (อ้างใน สาวิตรี หมวดเมือง. 2546 : 13) ให้ทัศนะของการประชาสัมพันธ์ว่า “การประชาสัมพันธ์ คือ การส่งเสริมให้เกิดความกลมเกลียวราบรื่นและความนิยระหว่างบุคคลกับหน่วยงาน หรือสถาบันและบุคคลอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มประชาชนเฉพาะ หรือชุมชน กลุ่มใหญ่ โดยการสื่อความหมายผ่านสิ่งที่สามารถตีความหมายได้ และมีการพัฒนาและเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อย่างฉับไม่ตรี รวมทั้งการประเมินท่าทีของประชาชน”

Good (อ้างใน วิรัชลัดดา ยิ่งสมสุข. 2546 : 22) บันทึกว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นทางการเพื่อปรับปรุงด้านสัมพันธภาพของโรงเรียนที่มีอยู่ภายในชุมชน การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำอย่างต่อเนื่องในอันที่จะสร้างหรือก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชน เพื่อให้สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกันอันเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้น ดำเนินไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและมีประชาติเป็นแนวบรรทัดฐานสำหรับวินัย

กานต์ชนก ดาษสมเด็จ (2543 : 3) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันกับบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งบุคคลในโรงเรียน และต่อบุคคลภายนอก เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุปรีดา ลีวเฉลิมวงศ์ (2540 : 15) ได้ให้ความหมาย “การประชาสัมพันธ์” คือ ความพยายามที่มีแผนที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดและทัศนคติของประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับหน่วยงาน โดยยึดหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การประชาสัมพันธ์นั้นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและหยุดไม่ได้ ต้องพยายามโดยไม่มีที่สิ้นสุด เพราะตัวแปรที่สำคัญคือ ความรู้สึกนึกคิดและความเห็นของประชาชน ซึ่งเรียกว่า ประชาติ (Public Opinion) เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจำเป็นจะต้องศึกษาความคิดเห็นที่สนับสนุนหน่วยงานให้คงที่ตลอดไป

2. การประชาสัมพันธ์นั้นต้องกระทำอย่างมีแผน มีระบบ เป็นขั้นตอน มีการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประชาชนของหน่วยงานให้มากที่สุด การทำงานต้องมีเอกภาพและสอดคล้องกันทุกขั้นตอน

3. การประชาสัมพันธ์นั้นต้องโน้มน้าวทัศนคติ หรือความคิดเห็นของประชาชนให้สนับสนุนกิจการของหน่วยงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การประชาสัมพันธ์นั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความเข้าใจกันและไม่ขัดแย้งกัน กล่าวคือต้องเข้าใจความต้องการของชุมชนว่าต้องการอะไรมีทัศนคติอย่างไรที่ควรจะไปปรับใช้ หรือปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกัน บางครั้งยอมรับความคิดเห็นของประชาชนด้วย

นอกจากนี้ เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 11) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ในการบริหารที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ กำหนดปรัชญา และทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในองค์การ เนื่องจากนักประชาสัมพันธ์จะต้องสื่อสารกันทั้งในกลุ่มภายในองค์การ และภายนอกองค์การ เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายขององค์การและความคาดหวังของสังคม ซึ่งนักประชาสัมพันธ์จะต้องพัฒนา บริหาร และประเมินโปรแกรมการประชาสัมพันธ์ขององค์การเพื่อช่วยส่งเสริมและทำความเข้าใจส่วนต่างๆ ขององค์การ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2544 : 21) ได้นิยามความหมายว่า การประชาสัมพันธ์ คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี (Good Relationship) ระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อวัดผลในความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนนั่นเอง

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2553 : 150 - 156) กล่าวถึง งานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมในท้องถิ่นจัดตั้งคณะกรรมการที่มาจากชุมชนให้เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนในด้านต่างๆ จัดตั้งสมาคมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวคิดและนิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าการประชาสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารด้วยศาสตร์และศิลป์อย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี เป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีขององค์การและหน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อไป

2.4.2 ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นขบวนการและกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีร่วมกัน ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนร่วมสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของสังคมทุกวันนี้ทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ การประชาสัมพันธ์จึงเป็นหัวใจสำคัญที่มีส่วนเอื้ออำนวยให้เกิดความเข้าใจกัน และความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพราะมนุษย์ยากที่จะประสบความสำเร็จได้จากการทำงานตามลำพังเพียงคนเดียวโดยปราศจากการยอมรับ ความเข้าใจและความร่วมมือสนับสนุนจากผู้อื่น トラบไตที่หน่วยงานสถาบันยังคงต้องอาศัยศรัทธา และแรงสนับสนุนจากประชาชน トラบไตที่การประชาสัมพันธ์ ได้กลายเป็นส่วนประกอบสำคัญในการบริหารงานเพื่อให้กิจกรรมทั้งหลายดำเนินไปด้วยดี มีความราบรื่นและประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่สื่อสัมพันธ์ที่มีความสำคัญและมีขอบเขตกว้างขวาง มีระบบงานที่สลับซับซ้อนที่เสริมสร้างลักษณะความเป็นผู้นำขององค์การและบุคคล ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ได้ดังต่อไปนี้ (สะอาด ตันศุภพล อ่างในทวิศาสตร์ ตั้งปฐมวงศ์. 2544 : 11)

การประชาสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมภาพพจน์และสร้างค่านิยมของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น หมายถึง การสร้างความรู้สึกระทับใจบุคคลซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและ

1. ภายนอกหน่วยงาน เกิดความเข้าใจหน่วยงาน จากการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความยอมรับเลื่อมใสในหน่วยงานเป็นที่ยอมรับเป็นการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นในองค์การ เช่น ค่านิยมในการจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง เพื่อแสดงศักยภาพของการทำงาน ทำให้ผู้ที่เข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่พนักงานภูมิใจในบทบาทและความสำคัญของตนเองที่มีต่อหน่วยงาน

2. การประชาสัมพันธ์ช่วยป้องกันรักษาชื่อเสียงของหน่วยงาน คือ การพัฒนาปรับปรุงตัวเองรวมทั้งสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของประชาชน การป้องกันรักษาชื่อเสียงของหน่วยงานนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการตรวจสอบความคิดเห็น และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วย หากได้ทราบว่ามีสิ่งใดที่ประชาชนไม่พึงปรารถนา หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดขึ้นได้ หน่วยงานหรือองค์การจำเป็นต้องหาวิธีป้องกันแก้ไข โดยการพัฒนาปรับปรุงในจุดที่เป็นปัญหาอยู่เสมอ ทำให้ชื่อเสียงของหน่วยงานไม่เสื่อมเสีย และได้รับการกล่าวขวัญในแง่ดีตลอดไป

3. การประชาสัมพันธ์ช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน หากการสื่อสารสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันไม่เกิดช่องว่างในการทำงานและมีการประสานงานกัน ทำให้งานบรรลุความสำเร็จเนื่องจากแต่ละฝ่ายมีความจริงใจในการทำงานร่วมกัน และร่วมมือกันได้ในที่สุด

4. การประชาสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมการขายและการตลาด การประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในองค์ประกอบของการตลาด การประชาสัมพันธ์เป็นกาสร้างความเชื่อมั่นและความเลื่อมใสศรัทธาให้แก่ผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคเกิดทัศนคติที่ดีต่อบริษัทผู้ผลิตสินค้า เกิดความนิยมในตราหือ และอาจเกิดความจงรักภักดีต่อผลิตภัณฑ์เนื่องจากความเลื่อมใสศรัทธาเชื่อถือในบริษัทผู้ผลิต เหตุที่บริษัทได้รับการยอมรับ เนื่องจากใช้การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และมีการตรวจสอบทัศนคติ ความคิดเห็น ค่านิยมของกลุ่มเป้าหมายเป็นการช่วยให้ฝ่ายการตลาดวางแผนงานตั้งแต่การผลิตสินค้า การจัดจำหน่ายการโฆษณา ฯลฯ ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (อ่างใน ทวิศาสตร์ ตั้งปฐมวงศ์. 2544 : 12) กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า เมื่อมีการขยายตัวของสังคมมนุษย์ ทำให้มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผน มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและการอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวจะลดน้อยลงแต่จะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ การเข้ามาแทนที่

เมื่อมาถึงจุดนี้การประชาสัมพันธ์จึงเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานอย่างปฏิเสธไม่ได้ ในหน่วยงานของทางราชการต้องทำการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนตลอดจนหยั่งรู้ประชามติ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพในวงการธุรกิจ การประชาสัมพันธ์จะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างลูกค้ากับผู้บริหารและพนักงานจึงต้องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง เพราะธุรกิจแข่งขันในด้านการผลิต การจัดจำหน่าย และการให้บริการ และหากเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยแรงงาน อาจมีความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการผลิตหรือนายทุนกับคนงาน จึงต้องใช้แรงงานสัมพันธ์เป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในลักษณะหนึ่ง และมีบริบทสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจึงเป็นการตอบคำถามที่ว่า “การประชาสัมพันธ์นั้นสำคัญไฉน”

นอกจากนี้ สุจิต พันธ์ุพรม (2542 : 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่าการประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการสื่อสารของสถาบัน องค์กร หน่วยงานกับประชาชนหรือสังคม เพื่อเป็นการพัฒนาหรือสร้างเสริม พื้นฟู อารงรักษาภาพพจน์ สัมพันธภาพอันดีที่ได้รับการสนับสนุน รักใคร่ นับถือ นิยมยกย่อง เสื่อมใสศรัทธา ฯลฯ เช่นเดียวกับมนุษย์สัมพันธ์ของบุคคลหรือการปฏิบัติการทางจิตวิทยา เพื่อให้เกิดการผสมผสานแนวทางความรู้สึกนึกคิดเพื่อให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนร่วมใจในการทำงานระหว่างสถาบัน หน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน กับเจ้าหน้าที่ประชาชน สังคมที่เกี่ยวข้องและแวดล้อมอยู่ การประชาสัมพันธ์จึงต้องพัฒนาและต่อสู้กันด้วยกระสุนของความคิด ความปรารถนาดีต่อกัน รวมทั้งศิลปะและเทคโนโลยีทางการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันมั่นคงยืนนาน

การประชาสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานต่างๆ ในการพัฒนาประเทศ องค์กร บริษัท ห้างร้าน และสังคมส่วนรวมให้ได้รับความสำเร็จโดยสมบูรณ์ การใช้วิชาการประชาสัมพันธ์ เข้าไปช่วยให้การปฏิบัติงานอย่างแพร่หลายกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพเป็นการเพิ่มศักยภาพความปรองดองสามัคคีให้เกิดขึ้นได้อย่างเหนียวแน่นและมั่นคงในหน่วยงาน นอกจากนั้นยังเป็นการเพิ่มพลังทางจิตใจร่วมกันของผู้ทำงานให้สามารถพัฒนาสิ่งที่ตั้งถามในเรื่องคุณธรรมศีลธรรมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีการขจัดและต่อต้านสิ่งที่ไม่ได้ที่เป็นอุปสรรคในการทำงานในด้านต่างๆ

การประชาสัมพันธ์จึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นอย่างยิ่งของโรงเรียน ในการส่งและรับข่าวสารความคิดเห็น เผยแพร่ผลปฏิบัติงาน การสร้างมิตรสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ขจัดข้อขัดแย้ง โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียนควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกเข้าใจและอยากมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูในโรงเรียน ครูและนักเรียน ผู้ปกครองและประชาชนที่สนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ กันอย่างทั่วถึง

ดังที่ สุจิต พันธ์ุพรม (2542 : 20) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ยิ่งของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสาร

ในระบบสองทางขององค์การกับสถาบัน (Two-Way Process) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชน เช่น หน่วยงานรัฐสื่อสารประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มประชาชน ขณะเดียวกันก็รับฟังความคิดเห็นหรือประชามติจากประชาชน ซึ่งหลักการนี้มีส่วนสนับสนุนประชาธิปไตยเป็นอย่างมากและโดยที่การปกครองระบบประชาธิปไตย ยึดถืออำนาจสูงสุดว่าเป็นของประชาชน ฉะนั้นจึงมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของตน สิ่งนี้แหละคือหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยเหลืออำนวยและส่งเสริมบทบาทการประชาสัมพันธ์ในสังคมประชาธิปไตย

นอกจาก การประชาสัมพันธ์ยังมีส่วนช่วยปลุกเร้า หรือกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในตัวสถาบัน กลไกของรัฐ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศในแนวทางและครรลองของประชาธิปไตย ซึ่งยอมรับนับถือในคุณค่าและศักดิ์ศรีของมนุษยชาติ รวมทั้งความเข้าใจอันดี และการร่วมมือสร้างสรรค์ความเจริญแก่สังคมส่วนรวมประเทศโดยคำนึงและเน้นถึงความสำคัญแห่งผลประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นขบวนการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีร่วมกันเป็นหัวใจสำคัญที่มีส่วนเอื้ออำนวยให้เกิดความเข้าใจกัน และความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพราะมนุษย์ยากที่จะประสบความสำเร็จได้จากการทำงานตามลำพังเพียงคนเดียวโดยปราศจากการยอมรับการประชาสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานต่างๆ ในการพัฒนาประเทศ องค์กรบริษัท ห้างร้าน และสังคมส่วนรวมให้มีประสิทธิภาพเป็นการเพิ่มศักยภาพความปรองดองสามัคคี และการประชาสัมพันธ์ยังมีส่วนช่วยปลุกเร้า หรือกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกถึงส่วนรวมเป็นหลัก

2.4.3 องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์

รุ่งนภา งามจบ (2548 : 36) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดงานประชาสัมพันธ์ว่า งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่จัดขึ้นสนับสนุนหรือส่งเสริมงานอื่นเป็นสำคัญเพื่อให้การจัดงานประชาสัมพันธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีผู้บริหารและผู้ดำเนินงานประชาสัมพันธ์จะต้องวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายของหน่วยงานหรือองค์กรงานประชาสัมพันธ์จะดำเนินงานไปด้วยดีจะต้องทราบนโยบายที่เด่นชัดของหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแผนงานงานวิธีการจัดการประชาสัมพันธ์
2. การประพฤติดนของหน่วยงานหรือองค์กรการประพฤติปฏิบัติหรือการดำเนินกิจการทั้งหลายของหน่วยงาน องค์กร หากเป็นไปในรูปที่สังคมให้ความเห็นชอบหรือสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การดำเนินการเพื่อการประชาสัมพันธ์ก็จะเป็นไปได้ง่ายๆ ประหยัด บางครั้งการประพฤติปฏิบัติที่ดีของหน่วยงานหรือองค์กรก็เป็นงานประชาสัมพันธ์ในตัวของมันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บุคลากร หากไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถดำเนินงานประชาสัมพันธ์แล้ว การดำเนินกิจการทั้งหลายขององค์กรย่อมเป็นการยากที่จะให้คนทั้งหลายชื่นชมยอมรับหรือให้การสนับสนุนและคล้อยตาม

4. งบประมาณ ลักษณะการได้มาของงบประมาณเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์มี 3 แบบ คือ

- a. งบประมาณดำเนินการโดยตรง
- b. งบประมาณที่ได้จากการบริจาค
- c. งบประมาณที่หาได้เอง

5. วัสดุอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การประชาสัมพันธ์บรรลุเป้าหมายได้โดยง่าย

6. การจัดการ เมื่อทราบนโยบายที่แน่ชัด หน่วยงานประชาสัมพันธ์จะต้องมีการจัดการหรือการบริหารงานภายใต้กรอบของความสามารถของบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ทั้งหลาย เพื่อให้งานประชาสัมพันธ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. งานประชาสัมพันธ์จึงเป็นงานของทุกๆ คนรวมทั้งผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานนั้นๆ ดังนั้น คำแนะนำ นโยบายจะต้องถูกกลั่นกรองให้แน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้นั้นสามารถนำไปใช้ได้ เข้าใจง่ายมีรูปแบบและการประสานงานดี การควบคุมแผน การประชาสัมพันธ์ได้แน่นอน และผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์อย่างดี

สุปรีดา ลิวเฉลิมวงศ์ (2540 : 16) กล่าวถึงองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ดี 5 ประการ

1. นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ต้องชัดเจนและยืดหยุ่นสามารถปฏิบัติได้ การประชาสัมพันธ์ต้องได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไก หรือเครื่องมือของการบริหาร เช่นเดียวกับกลไกอื่น การกำหนดนโยบายจึงต้องไม่คลุมเครือ

2. การจัดองค์การและแผนงานประชาสัมพันธ์ต้องมีความคล่องตัว มีเอกภาพและอิสระต้องปลอดจากการควบคุมหลายระดับชั้น และหากเป็นไปได้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ควรอยู่ใกล้ชิดกับระดับผู้บริหารคุมนโยบายเพื่อจะได้รับคำสั่งและเสนอแผนงานได้อย่างรวดเร็วและทำให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ได้รับการยอมรับจากฝ่ายอื่นๆ อันจะเป็นผลให้ได้รับความร่วมมือด้วยดี

3. นักประชาสัมพันธ์ต้องมีคุณภาพ คือ ความรอบรู้ในวิชาการประชาสัมพันธ์อย่างดี รวมทั้งความรู้ด้านอื่นๆ ที่จำเป็นด้วย นอกจากนี้ก็ต้องมีคุณสมบัติพิเศษคือต้องอดทน มนุษย์สัมพันธ์ดี สนใจต่อข่าวสาร สถานการณ์ หรือความเคลื่อนไหวและที่สำคัญที่สุดคือ รักงานด้านนี้

4. การประชาสัมพันธ์ จะต้องมีความพร้อมที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เช่น เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพยนตร์ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายสไลด์หรือแม้แต่วีดีโอก็ควรมีไว้เพื่อช่วยเสริม เพราะการประชาสัมพันธ์ที่ดีต้องมีลักษณะที่ให้เห็นและได้ยินพร้อมกัน เครื่องมือเหล่านี้ราคาสูงดังนั้นจึงมีการกล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นการลงทุนแต่ไม่เห็นผลกำไรเลย แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมไว้ให้พร้อม

5. สภาพแวดล้อมหรือสภาพการณ์เป็นปัจจัยที่จะกำหนดให้การดำเนินการประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างรวดเร็วบ้าง หรือล่าช้าบ้าง บางโอกาสบางสถานการณ์ก็ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับเปลี่ยนแผนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ต้องพิจารณาเกี่ยวกับสภาพของหน่วยงาน ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ เครื่องมือสื่อสารบุคลากร งบประมาณและกลุ่มบุคคล เพื่อประกอบตัดสินใจดำเนินงานอย่างถี่ถ้วน ซึ่งจะส่งผลให้งานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.4 หลักการประชาสัมพันธ์

วิจิตร อวระกุล (อ้างใน รุ่งนภา งามจบ. 2548 : 28 - 30) กล่าวถึง หลักของการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ คือการที่องค์การสถาบันจะต้องมีนโยบายที่ดีในการดำเนินงานและรวมทั้งมีที่ประพุดหรือการกระทำที่ดีต่อประชาชน องค์การ สถาบันจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน หลักการทั่วไปของการประชาสัมพันธ์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ก่อนดำเนินการทุกชนิด เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงก่อนการดำเนินงานทุกชนิดของหน่วยงาน เพราะการประชาสัมพันธ์จะช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ บรรลุจุดหมายเนื่องจากได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอื่นๆ

2. รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายของหน่วยงาน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของหน่วยงานก่อนเพื่อที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานนั้นๆ

3. ต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์ต้องตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ เช่น วัตถุประสงค์การประชาสัมพันธ์ของงานประชาสัมพันธ์

4. ศึกษางานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานควรศึกษาฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

5. ให้หน่วยงานสร้างงานเพื่อเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงานควรมีผลงานที่ออกมาเผยแพร่แก่ชุมชน

6. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายในก่อน การประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงานเป็นที่สำคัญยิ่งเพราะถ้าขาดการประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงานที่ดีและมีประสิทธิภาพและก็จะเกิดปัญหา ช่องว่างในการทำงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกันเอง และอาจเกิดผลเสียทั้งต่อการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอก

7. ศึกษาและเข้าใจความต้องการประเมินเท่าที่ความรู้สึกเจตคติของกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานเพื่อจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้ถูกต้องตรงความต้องการของกลุ่มต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ศึกษาสำรวจกระแส民意ให้ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องและประชาชนเข้าใจ สนับสนุน ร่วมมือกับหน่วยงานดำเนินไปได้ผลดี สมความมุ่งหมายนั้น ประชาสมติเป็นแนวบรรทัดฐานอันสำคัญ

9. การประชาสัมพันธ์ต้องอาศัยความคิด การประชาสัมพันธ์ก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพที่ดีและเหมาะสม

10. การประชาสัมพันธ์ที่ดีต้องประกอบด้วยความรู้สึกนึกคิดที่ดี ผู้ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ จะต้องไม่เหน็ดเหนื่อยต่อการติดต่อสื่อสารในระบบรอบทิศทางของการทำงาน

11. ตั้งคำขวัญในการสร้างจุดสนใจในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ควรมีการตั้งคำขวัญเพื่อสร้างความสนใจจากประชาชน เมื่อประชาชนเกิดความสนใจแล้วก็จะต้องการทราบถึงรายละเอียดต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้การประชาสัมพันธ์ดำเนินไปได้บรรลุจุดมุ่งหมายได้เร็วขึ้น

12. การประชาสัมพันธ์ ควรยึดประโยชน์สังคมส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตนหรือกลุ่ม

13. การประชาสัมพันธ์ ควรยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินการ

14. การประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการด้วยความรับผิดชอบ

15. การประชาสัมพันธ์ เป็นเรื่องของทุกคน บุคคลในหน่วยงานทุกคนควรถือว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน แม้จะไม่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์

16. ใครควรว่าเกิดเปิดเผยข้อเท็จจริงข่าวสารที่จะนำออกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นั้นควรพิจารณาดูก่อนว่า ข่าวสารนั้นจะทำให้เกิดผลดี ผลเสีย หรือผลกระทบกระเทือนตลอดจนทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือไม่

17. การประชาสัมพันธ์ ต้องปราศจากการกลั่นแกล้งให้ร้ายป้ายสีบุคคลหรือบุคคลอื่น

18. การประชาสัมพันธ์ เป็นการปฏิบัติและให้บริการแก่ชุมชน

19. การประชาสัมพันธ์ ต้องมีความตระหนักและดำเนินการด้านมนุษยสัมพันธ์

20. การประชาสัมพันธ์ ต้องอยู่เบื้องหลังการดำเนินงานของหน่วยงาน

21. การที่หน่วยงานมีบทบาททางสังคม จะเป็นการประชาสัมพันธ์อย่างหนึ่ง ได้แก่ การเข้าสาธารณกุศลต่างๆ

22. การประชาสัมพันธ์ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยมีข้อมูลอย่างกว้างขวาง และจงใจอย่างละมุนละม่อม

23. การประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการให้สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

24. การประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

25. ต้องพร้อมที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26. ต้องใช้วิธีสื่อสารสัมพันธ์แบบทางคู่หรืออูมวิธี คือ เมื่อประชาสัมพันธ์ออกไปแล้ว จะต้องคอยดูปฏิกิริยาย้อนกลับของกลุ่มชนว่าเป็นเช่นไร เมื่อรู้ผลจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

27. การประชาสัมพันธ์ต้องดำเนินการด้วยความหนักแน่น อดทน

28. การประชาสัมพันธ์ ควรใช้วิธีการดำเนินการอย่างง่าย ๆ ธรรมดา

29. การประชาสัมพันธ์ต้องอาศัยผู้ที่มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์จะประสบผลสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทะลุปรุโปร่ง ในกระบวนการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี

30. ควรหมั่นตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยงานเพื่อสร้างความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อหน่วยงาน

31. การประชาสัมพันธ์ ควรยึดหลักป้องกันไว้ดีกว่าแก้ คือ ในการดำเนินการควรมีการพิจารณาไตร่ตรองว่าข่าวสารที่ออกมาเผยแพร่และมีการวางแผนในการประชาสัมพันธ์ไว้ก่อน

32. การดำเนินการต้องศึกษาและใช้ยุทธศาสตร์ของการประชาสัมพันธ์เพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

33. การดำเนินการต้องยึดหลักประชาสัมพันธ์และรักษาจรรยาบรรณของการประชาสัมพันธ์

34. การประชาสัมพันธ์ต้องมีความรู้ และมีเทคนิคกลไกในการประชาสัมพันธ์

35. การประชาสัมพันธ์ต้องมีศิลปะในการดำเนินการอย่างเหมาะสม และมีรสนิยม

การประชาสัมพันธ์ เป็นทัพหลังของกิจการการดำเนินการของหน่วยงานจะบรรลุจุดมุ่งหมาย และประสบผลสำเร็จนั้น การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญที่เป็นทัพหลัง เพราะการประชาสัมพันธ์จะช่วยให้การปฏิบัติงานต่างๆ ของหน่วยงานได้รับความร่วมมือจากบุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ

ในปัจจุบันมีหลักใหญ่ๆ ของการประชาสัมพันธ์ อยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การบอกกล่าวหรือชี้แจงเผยแพร่ให้ทราบ การบอกกล่าวชี้แจงหรือเผยแพร่ให้ทราบนี้ คือ การบอกกล่าวชี้แจงให้ประชาชนทราบถึง

1) นโยบาย

2) วัตถุประสงค์

3) การดำเนินงาน

4) ผลงาน บริการ และกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนข่าวคราวความเคลื่อนไหวขององค์การ สถาบันให้ประชาชนและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องให้ทราบและรู้เห็นถึงสิ่งดังกล่าว ซึ่งนับเป็นการปูพื้นฐานแห่งความเข้าใจในองค์การสถาบัน ทำให้องค์การเป็นที่รู้จักเข้าใจและเลื่อมใส ตลอดจนทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่เป็นไปในทางที่ดีต่อองค์การสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด การป้องกันความเข้าใจผิดนี้ ทางด้านวิชาการ ประชาสัมพันธ์ถือเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกัน (Preventive Relation) ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะการป้องกันไว้ก่อนย่อมมีผลดีกว่าที่จะต้องมาทำการแก้ไขในภายหลัง ฉะนั้น การป้องกันความเข้าใจผิด จึงเป็นการกระทำที่ป้องกันมิให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันบังเกิดความเข้าใจผิดในตัวสถาบันได้

3. การสำรวจประชามติ หลักที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์อีกประการหนึ่งก็คือ จะต้องมีการสำรวจวิจัยประชามติ เพาะองค์การสถาบันจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องรู้ซึ่งถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชน หรือที่เรียกว่าประชามติ (Public Opinion) จะต้องทราบว่าจะประชาชนต้องการอะไรไม่ต้องการอะไร ชอบหรือไม่ชอบสิ่งไหน ตลอดจนท่าทีต่างๆ ที่ประชาชนมีต่อองค์การสถาบันของเรา ซึ่งจะทราบได้จากการสำรวจวิจัยประชามติ เพื่อองค์การสถาบันจะสามารถตอบสนองสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของประชาชน (ที่มา : <http://www.onespa.or.th/Esjmate/vocational.2550>)

จากหลักประชาสัมพันธ์ข้างต้น สามารถกล่าวสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรในการสร้างความเข้าใจอันดีต่อหน่วยงาน และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิด โดยต้องกระทำอย่างมีแบบแผน เป็นระบบและมีขั้นตอนต่อเนื่องซึ่งสามารถยืดหยุ่นตามสภาพจริง

2.4.5 การวางแผนการประชาสัมพันธ์

Downing ให้คำจำกัดความของการวางแผนการประชาสัมพันธ์ว่า เป็นการวางแผนทางสังคมขององค์การใดองค์การหนึ่ง (A Social Planning of any Organization) และเป้าหมายก็คือ การสร้างและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior) ให้สอดคล้องรองรับสนับสนุนเป้าหมายขององค์การนั่นเอง (อ้างใน ชลันทิพย์ ประดับพงษา. 2543 : 20)

จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ให้ความหมายของการวางแผนประชาสัมพันธ์ไว้ว่า การวางแผนประชาสัมพันธ์ หมายถึง การกำหนดและการตัดสินใจการดำเนินงานอย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ การวางแผนมิใช่แต่เป็นเพียงการกำหนดการปฏิบัติงานเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการแสวงหาเหตุผลของอุปสรรคและปัญหาตลอดจนเป็นการเตรียมการแก้ไข ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผนประชาสัมพันธ์ นอกจากจะมีความหมายดังกล่าวแล้ว ยังได้เน้นถึงการเลือกใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลดีต่อชื่อเสียงและภาพพจน์ของสถาบันรวมทั้งการได้รับความร่วมมือสนับสนุน ตลอดจนการยอมรับจากประชาชนกลุ่มนั้น (อ้างใน ชลันทิพย์ ประดับพงษา. 2543 : 20)

แผนการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์ หรือวิธีปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานนั้นๆ มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้เพื่อแผนงานหนึ่งๆ อาจประกอบด้วยโครงการย่อยๆ หลายๆ โครงการและในแต่ละโครงการก็จะประกอบไปด้วยกิจกรรมประชาสัมพันธ์ต่างๆ (พิศมณฑ์ รุทกุล. 2547 : 36)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุปรีตา ลิวเฉลิมวงศ์ (2540 : 119) กล่าวเพิ่มเติมว่า “แผนงานที่ดีนั้น ทุกคนในองค์กรควรมีส่วนร่วมในนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการปรับปรุงแผนงานเพื่อความเหมาะสมกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา”

ชลันทิพย์ ประดับพงษา (2543 : 20-21) กล่าวถึงประเภทของการวางแผนประชาสัมพันธ์สามารถแบ่งได้โดยอาศัยหลักเกณฑ์การแบ่ง 2 ประการ

1. แบ่งโดยอาศัยกลุ่มเป้าหมายเป็นเกณฑ์ ได้แก่

1.1 การวางแผนประชาสัมพันธ์ภายใน หมายถึง การวางแผนประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มเป้าหมายภายในองค์กร ซึ่งเป็นบุคลากรภายใน โดยมีการกำหนดกิจกรรมและเลือกใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรได้ทราบข่าวสารและเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับองค์การและนโยบายของฝ่ายบริการ ตลอดจนเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือในการดำเนินงานขององค์กร

1.2 การวางแผนประชาสัมพันธ์ภายนอก หมายถึง การวางแผนประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มเป้าหมายภายนอกองค์กร เช่น ลูกค้า ผู้มาติดต่อ หน่วยงานอื่นๆ สื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ตลอดจนแสดงถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมทางสังคมด้วย

2. แบ่งโดยอาศัยเวลาเป็นเกณฑ์ ได้แก่

2.1 การวางแผนประชาสัมพันธ์ระยะยาว เป็นการวางแผนเพื่อการป้องกันและถือเป็นแผนงานแม่บทในระดับนโยบาย ซึ่งจะต้องกระทำกันอย่างต่อเนื่องและใช้เวลานาน เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.2 การวางแผนประชาสัมพันธ์ระยะสั้น เป็นการวางแผนปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโครงการใดโดยเฉพาะ (Single Use Plan) เป็นแผนที่ได้มีการกำหนดแนวทางการทำงานในช่วงระยะสั้นๆ ทั้งขึ้นอยู่กับลักษณะของงานหรือโครงการนั้นๆ โดยจะต้องประสานและสอดคล้องกับแผนระยะยาว

2.3 การวางแผนประชาสัมพันธ์โดยใช้เหตุการณ์เป็นหลัก ได้แก่ การวางแผนประชาสัมพันธ์ ในกรณีฉุกเฉินหรือวิกฤต หรือสำหรับเหตุการณ์เฉพาะหน้าเป็นการวางแผนที่พิจารณาถึงลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับกลยุทธ์และวิธีการแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจเกิดขึ้นหรือผ่อนคลายเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

อัปษรศรี ปลอดเปลี่ยว (2543 : 151) กล่าวถึงลักษณะของแผนการประชาสัมพันธ์ ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. แสดงให้เห็นถึงความจริงใจในเจตนารมณ์ และการบริหาร ลักษณะนี้อาจสร้างได้จากการวางวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน มีระบบการประเมินผลที่ดี เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และลักษณะของโรงเรียน มีความคงที่ แผนงานที่ดีควรใช้ได้ชั่วระยะเวลาหนึ่งนานพอที่จะมองเห็นเหตุแห่งความล้มเหลว หรือเหตุแห่งความสำเร็จได้

3. มีความมั่นคงและวิธีการที่จะนำมาใช้ ตลอดจนภาพพจน์ประจักษ์แก่ผู้อื่นจะต้องดี แผนงานจะมีลักษณะดังกล่าวได้จะต้องเป็นแผนงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ถูกวางขึ้นโดยคนหลายคน หรือหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องและความรู้ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารสูงสุด และรับผิดชอบในงาน

4. เป็นแผนงานที่คนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ และมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ แผนงานบ่งบอกวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนถึงขั้นตอนต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนและได้รับการปฏิบัติต่อกันไปตลอด มีความสอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์และข้อปฏิบัติต่างๆ ในแผนงาน

5. มีความชัดเจนและสามารถมองเห็นภาพพจน์ได้ คือ บ่งบอกถึงสิ่งที่จะทำได้ อย่างชัดเจน

6. เป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ส่งสารและผู้รับสาร แผนงานที่ดี ควรเป็นประโยชน์ทั้งต่อโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก

วิรัช ลภีรัตนกุล (2544 : 246) กล่าวถึงหลักในการวางแผนที่สำคัญไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) จะต้องกำหนดหรือระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเพื่ออะไร เราต้องการสร้างสรรค์ความเข้าใจในสิ่งใด หรือต้องการแก้ปัญหาใด

2. การกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Target Public) ระบุด้วยว่าใคร มีพื้นฐานการศึกษาหรือภูมิหลังอย่างไร

3. การกำหนดแนวหัวข้อเรื่อง (Themes) จะต้องกำหนดว่าจะเน้นไปทางใด ตลอดจนการกำหนดสัญลักษณ์หรือข้อความสั้นๆ เป็นคำขวัญต่างๆ ที่จดจำได้ง่าย หรือดึงดูดความสนใจและเตือนใจให้ดี

4. การกำหนดระยะเวลา (Timing) จะต้องมีการกำหนดช่วงระยะเวลาหรือจังหวะเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องกำหนดล่วงหน้าอย่างชัดเจน

5. การกำหนดสื่อ และเทคนิคต่างๆ (Media and Techniques) จะต้องกำหนดลงไปว่าจะใช้สื่อหรือเครื่องมือใด รวมทั้งจะใช้เทคนิคอะไรเข้าร่วมด้วย

6. การกำหนดงบประมาณ (Budget) ต้องชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาว่างบประมาณมากพอหรือจ่ายเงินเกินงบ การกำหนดงบประมาณยังรวมถึงกำลังบุคลากรต่างๆ ที่จะใช้ดำเนินการอีกด้วย

ขั้นตอนการวางแผนงานประชาสัมพันธ์

พัศมนต์ รุทธกุล (2547 : 40-41) กล่าวไว้ว่า การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นการทำที่จะทำเมื่องานเกิดขึ้นแล้ว จึงต้องทำหรือจะทำการประชาสัมพันธ์เมื่อมีความต้องการจากประชาชนกลุ่มเป้าหมายหรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำ แต่ที่ถุ่กนั้นการประชาสัมพันธ์เป็นการทำงานที่มีแผนการเตรียมไว้อย่างรอบคอบตรงตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างชัดเจน มีลำดับขั้นตอนในการ

ทำงานโดยประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่ประสานและสอดคล้องกันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ควรมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายโดยศึกษานโยบายความต้องการในการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งวัตถุประสงค์อาจมีหลายวัตถุประสงค์แต่ต้องรู้จักจัดลำดับความสำคัญให้ได้

2. กำหนดหัวข้อ หรือสาระสำคัญของข่าวสารในการประชาสัมพันธ์ที่จะนำมาไปเผยแพร่เพราะเมื่อกำหนดหัวข้อ หรือประเด็นให้ชัดเจนแล้วจะทำให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปได้ด้วยดี

3. กำหนดเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

นอกจากนี้ สุจิต พันธ์พรม (2542 : 26) กล่าวถึงหลักการและขั้นตอนการวางแผนประชาสัมพันธ์ ดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ (Aim and Objective) การกำหนดความมุ่งหมายนี้ เป็นกระบวนการหนึ่งขององค์การบริหาร ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมที่มีลักษณะชัดเจน และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แต่ความมุ่งหมายนี้จะมีขอบเขตที่กว้างขวาง และไม่มีลักษณะจำกัดลงไปว่าควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เกิดผลตามความมุ่งหมายที่ต้องการ ดังนั้นจึงต้องมีการจำแนกรายละเอียดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ทราบว่าจะต้องทำอะไร มากน้อยแค่ไหน

3.2 กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Audiences) ในการประชาสัมพันธ์นั้นถือได้ว่ากลุ่มประชากรเป้าหมายมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถ้าหากเราไม่สามารถกำหนดกลุ่มประชาชนเป้าหมายได้ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ก็จะไม่บรรลุผลเท่าที่ควร จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายให้ได้ก่อนว่า คือใคร มีลักษณะอย่างไร มากน้อยเท่าใด อยู่ที่ไหนบ้าง และใครจะเป็นสื่อกลาง ในการนำไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดได้

3.3 กำหนดหัวข้อประชาสัมพันธ์ (Themes) ควรใช้คำพูด หรือข้อความสั้นๆ สามารถจดจำได้ง่ายโดยยึดถือหลักการว่า ต้องชัดเจน กินใจ ประทับใจทั้งการฟังและการเห็นด้วยสายตา อาจจะใช้ข้อความที่กินใจหรือภาพสัญลักษณ์ก็ได้

กำหนดจังหวะเวลา (Timing) จะต้องพิจารณาจังหวะและเวลาการประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม และรอบคอบในทุกขั้นตอน รวมทั้งในระยะยาว และระยะสั้นตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องด้วย

3.4 กำหนดสื่อ (Media) สื่อที่จะนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์มีอยู่มากมาย จึงต้องพิจารณากำหนดเอาไว้ในแผนงานด้วยว่า จะใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสาร หรือเผยแพร่อะไรบ้างที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

3.5 กำหนดงบประมาณ (Budget) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ จะต้องกำหนดวงเงินไว้ในแต่ละโครงการ ควรจะใช้งบประมาณเท่าไรและใช้จ่ายในเรื่องอะไรบ้างให้เพียงพอเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์ ตามความจำเป็นของสถานการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวางแผนเป็นการตั้งจุดมุ่งหมาย วางแนวทางและขั้นตอนต่างๆ ใน การปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย และพบอุปสรรคน้อยที่สุดทั้งในการวางแผน นั้นอาจต้องเตรียมการด้วยวิธีที่หลากหลายเพื่อรองรับเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น

2.4.6 เครื่องมือและสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การ เผยแพร่ การกระจายข่าวสาร เรื่องราว นโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรม ผลงาน และการดำเนินงาน ขององค์กรจำเป็นต้องอาศัยสื่อ เพื่อการประชาสัมพันธ์มาช่วยให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้น

Berlo และนักทฤษฎีทางการสื่อสาร (อ้างใน วชิราภรณ์ ชิตอรุณ. 2545 : 44) ได้แยก ความหมายของสื่อออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. วิธีการเข้ารหัส และถอดรหัส ได้แก่ กิริยาของการสร้างสาร เช่น การพูด การเขียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเข้ารหัส
2. ตัวนำสาร ได้แก่ วิद्यุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ ภาพถ่าย เป็นต้น หรือหมายถึง พาหะนำ ข่าวสารไปสู่ผู้รับ
3. ตัวพาหะ ได้แก่ ตัวนำซึ่งทำหน้าที่พาหะที่นำข่าวสาร เช่น สายเคเบิลที่ใช้ส่งสัญญาณ เคเบิลทีวี หรือโทรทัศน์ตามสายไปยังบ้านสมาชิก หรือ อากาศ ซึ่งเป็นตัวนำคลื่นเสียงวิทยุดาวเทียม ซึ่งเป็นตัวกลางรับสัญญาณวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์จากสถานีหนึ่งต่อไปยังอีกสถานีหนึ่งที่อยู่ ห่างไกล เพื่อออกอากาศในที่อื่นนั้น

สื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง หนทางหรือวิถีทางในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์ จากผู้ส่งไปสู่ผู้รับในปัจจุบันสื่อในการประชาสัมพันธ์มากมายและหลากหลายเป็นผลเนื่องมาจากการ พัฒนาด้านเทคโนโลยีของโลก

(ที่มา : <http://www.onespa.or.th/Esjmate/vocational.2550>)

สื่อ หมายถึง ช่องทางการสื่อสาร ซึ่งอาจเป็นคำพูด ตัวอักษร หรืออย่างอื่น ซึ่งเป็นคำที่ ยืมมาจากระบบสื่อสารโทรคมนาคมและนำมาประยุกต์ต่างๆ กันในกระบวนการสื่อสาร ดังนั้น สื่อ จึงหมายถึง หนทาง ซึ่งแหล่งข่าวสารใช้สำหรับส่งข่าวสารต่างๆ ไปยังผู้รับ กล่าวอีกนัยหนึ่งช่องทาง ข่าวสาร อาจจะได้เป็นทาง หรือพาหะที่นำข่าวสารจากจุดเริ่มต้นไปสู่จุดหมายปลายทางนั่นเอง

2.4.6.1 ความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์

1. ถ่ายทอดข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบ

ในการถ่ายทอดข่าวสารทางการตลาดนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องนำข่าวสารทางการตลาดไปยังลูกค้า หรือผู้บริโภคให้เร็วที่สุดและเข้าถึงอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินธุรกิจ และกิจกรรมต่างๆ ของบริษัท เมื่อ ประชาชนรู้และคุ้นเคย หรือเคยใช้สินค้าแล้ว ก็จะเกิดความเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์ และให้การ

สนับสนุนต่อไป ซึ่งการประชาสัมพันธ์จะต้องออกมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ลูกค้าจดจำผลิตภัณฑ์นั้นได้และ สร้างให้เกิดการยอมรับสินค้า และให้ความทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับเครื่องมือที่จะต้องนำมาใช้ได้แก่ การใช้สื่อมวลชน วารสาร โปสเตอร์ สติกเกอร์ แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น

2. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

การแจ้งให้ประชาชนทราบอย่างเดียวนั้นอาจไม่ทำให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จตามความต้องการได้ จุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานก็คือสร้างความนิยมหรือสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการแจ้งให้ทราบโดยให้ความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องต่อไป ซึ่งครอบคลุมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานด้วย เช่น บริษัทแห่งหนึ่งทำธุรกิจด้านการส่งสินค้าระหว่างประเทศ การประชาสัมพันธ์นั้นจะไม่มีเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเฉพาะบริษัทแห่งนั้น แต่ยังรวมถึงธุรกิจการส่งสินค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ ธุรกิจนี้มีการดำเนินการเช่นไร มีประโยชน์อย่างไรต่อสังคม มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง เป็นต้น

การจะทำให้การประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายนี้จำเป็นต้องอาศัยสื่อการประชาสัมพันธ์อีกระดับหนึ่งที่จะทำให้ข่าวสารความรู้ในรายละเอียดพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้ตรงใจให้ความสนใจ ฯลฯ แก่ผู้รับสาร เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในการให้ความรู้ความเข้าใจดังกล่าว สื่อบุคคล สื่อมวลชนในรูปของบทความ บทวิเคราะห์การเข้าเยี่ยมชมกิจการของหน่วยงาน การจัดประชุมแถลงข่าว การสัมมนา การแสดงนิทรรศการและการสาธิต เป็นต้น

3. เสริมสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงาน

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งให้ทราบและให้ความรู้ความเข้าใจนั้นสามารถจะเสริมสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงานได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอนัก เพราะคนเราจะมีความนิยมใครนั้น เขาจะต้องมีความรู้สึกว่าคุณนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเขาให้ความช่วยเหลือส่งเสริมให้สังคมก้าวหน้าช่วยเหลือสมาชิกของสังคมเมื่อมีภัยอันตราย ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ การใช้เครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ซึ่งได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อสิ่งพิมพ์ เท่านั้นยังไม่เพียงพอ ควรใช้เครื่องมือประเภทกิจกรรมอื่นๆ เสริมด้วย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้แฝงไว้ด้วยการสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดี เช่น การจัดประกวดบทความ

4. ให้ความบันเทิงแก่ประชาชน

ในการบอกกล่าวเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ อาจจะทำให้ความบันเทิงกับประชาชนได้ เช่น คุณภาพยนตร์แนะนำหน่วยงานแล้วเกิดความเพลิดเพลิน หรือจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา ระหว่างหน่วยงาน หรือร่วมจัดสนับสนุนด้วยการให้โฆษณาทางรายการบันเทิงต่างๆ เป็นต้น

Tucker และคณะ (อ้างใน สุพรรณ จิตเลขา. 2545 : 35-36) แบ่งสื่อหรือช่องทาง การสื่อสารในการประชาสัมพันธ์เป็น 2 ประเภท ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สื่อที่ควบคุมได้ (Controlled Media) คือ สิ่งที่นักประชาสัมพันธ์สามารถผลิตขึ้นเอง จนถึงขั้นสุดท้ายเพื่อดำเนินการสื่อสารไปสู่สาธารณชนเป้าหมายได้โดยตรง สื่อดังกล่าวเช่น การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล (One on One Communications) การปราศรัย (Speeches) การสื่อสารกับพนักงาน (Employee Communications) จดหมายตรง (Direct Mail) รวมทั้งการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ (Online Web Page) เป็นต้น

2. สื่อที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrolled Media) คือ สื่อที่นักประชาสัมพันธ์ใช้เผยแพร่ข่าวสารไปสู่สาธารณชน ซึ่งนักประชาสัมพันธ์ไม่ได้เป็นผู้ผลิตเองจนกระทั่งขั้นตอนสุดท้าย แต่จะเป็นการเผยแพร่ข่าวสารโดยผ่านสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในการใช้สื่อเหล่านี้เผยแพร่ข่าวสารไปสู่สาธารณชน ถ้ายังมีการควบคุมสารที่ส่งไปมากเพียงใด ก็ยังเพิ่มศักยภาพ การสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้วสื่อที่ควบคุมไม่ได้นี้ยังจะสร้างโอกาสให้เข้าถึงกลุ่มสาธารณชนขนาดใหญ่ได้โดยการใช้สื่อผสม (Media Mix)

ประมะ สตะเวทิน (อ้างใน สาวิตรี หมวดเมือง. 2546 : 28) กล่าวถึงสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ อาจแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้โดยทั่วไปสื่อที่ใช้ในการสื่อสารอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวที่คนถูกนำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้รับสารเพียงคนเดียว หรือในรูปของการประชุมกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยผู้รับสารมากกว่า 1 คนก็ได้ สื่อบุคคลในการสื่อสารเพื่อการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาการ นักส่งเสริมการเกษตร ผู้นำในท้องถิ่น เป็นต้น

2. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะและจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่มตัวอย่างของสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ หนังสือ คู่มือ จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพสไลด์ นิทรรศการ เทปตลับ ภาพทัศน์ เป็นต้น

3. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถนำสารจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร ซึ่งประกอบด้วยคนจำนวนมากอย่างรวดเร็ว ภายในเวลาเดียวกันหรือในเวลาใกล้เคียงกัน โดยทั่วไปแล้วสื่อมวลชนได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร และภาพยนตร์

สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบันด้วยคุณลักษณะเด่น คือ ความสามารถในการเข้าถึงผู้รับสารจำแนกจำนวนมากได้ในเวลารวดเร็วแต่สื่อมวลชนก็มีข้อจำกัด หลายประการเช่น กัน อาทิ เป็นการสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) ทำให้ปฏิริยาตอบกลับ (Feedback) จากผู้รับสารมีน้อย รวมทั้งผลการสื่อสารที่เป็นการให้ข่าวสาร ความรู้มากกว่าเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมของผู้รับสาร

Bowman and Ellis (อ้างใน วชิราภรณ์ ชิตอรุณ. 2545 : 54-55) แบ่งประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยยึดแนวความคิดของการสื่อสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

1. การสื่อสารโดนบุคคล (Personal Communication) หมายถึง การสื่อสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือหลายบุคคล โดยอาศัยตัวบุคคลเป็นสื่อประสิทธิภาพหรือความสำเร็จของการสื่อสารจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะการสื่อสารของบุคคลผู้ส่งสารเป็นสำคัญ การ

สื่อสารประเภทนี้ครอบคลุมถึงการพูด การให้สัมภาษณ์ การเยี่ยมเยียน และการพบปะพูดคุยกันอย่าง เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2. การสื่อสารโดยสิ่งพิมพ์ (Printed Communication) หมายถึง การสื่อสารที่อาศัย สิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นพาหนะที่จะนำข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร สื่อเหล่านี้ ได้แก่ จดหมายโดยตรง หนังสือ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่น ประกาศ ใบปลิว โปสเตอร์ เป็นต้น

3. การสื่อสารด้วยการมองเห็น (Visual Communication) หมายถึง การสื่อสารที่อาศัยสื่อ ประเภทภาพ เป็นพาหนะที่จะนำข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร สื่อเหล่านี้ ได้แก่ รูปภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทรรศการ และเอกลักษณ์ของหน่วยงานซึ่งครอบคลุมถึงผลผลิตการบรรจุหีบ ห่อ การโฆษณาารถยนต์ของบริษัท ตั๋วอาคารของบริษัท เป็นต้น

4. การสื่อสารด้วยการได้ยิน (Audio Communication) หมายถึง การสื่อสารที่อาศัย เครื่องมือและเครื่องรับของระบบวิทยุกระจายเสียง เป็นตัวนำข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

5. การสื่อสารพิเศษ (Specialized Communication) เป็นการสื่อสารที่มีความหมาย ครอบคลุมได้กว้างไกลกว่าและแตกต่างจากที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุน สาธารณะประโยชน์ต่างๆ กิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการจัดสัมมนา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจะทำให้การประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จสื่อที่ผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหา เฉพาะและจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่มตัวอย่างของ เป็นพาหนะที่จะนำข่าวสารจากผู้ส่ง สารไปยังผู้รับสาร สื่อเหล่านี้ ได้แก่ จดหมายโดยตรง หนังสือ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ สิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่น ประกาศ ใบปลิว โปสเตอร์

2.4.7 ประเภทของสื่อในการประชาสัมพันธ์

สื่อบุคคล

สื่อบุคคลเป็นสื่อที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งใช้ทั้งคำพูด และการแสดงออก ทางอากัปกิริยาท่าทาง ซึ่งสื่อบุคคลสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทด้วยกันคือ

1. การสนทนา หมายถึงการพูดคุยระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดยสามารถแลกเปลี่ยน ข่าวสารกัน โดยเปลี่ยนกันเป็นทั้งผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ในการสนทนานั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสนทนาอย่างเป็นทางการ เช่น การสั่งงาน การรายงานผลการทำงาน เป็นต้น และการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่ ไม่ชัดเจนนัก เช่น อาจเป็นการแฝงจุดมุ่งหมายกับการถามทุกข์สุขหรือถามถึงคนรู้จัก เป็นต้น การ สนทนาสามารถนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้ โดยการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายภายในให้ชัดเจน เกี่ยวกับแนวนโยบาย หรือสินค้าผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นข้อมูลในการสนทนาที่สามารถสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้กับสินค้าและบริการได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การอภิปราย เป็นการใช้สื่อสารบุคคลจำนวน 1-5 คน โดยมีผู้ฟังเป็นกลุ่มหนึ่งในสถานที่ที่สามารถมองเห็นหน้ากันได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงให้ความรู้ความเข้าใจ เช่น การแถลงข่าวเกี่ยวกับการออกสินค้าใหม่ เพื่อให้สื่อมวลชนเข้าใจและนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

3. การบรรยาย หมายถึง การใช้สื่อบุคคลมาพรรณนาถึงเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ให้ผู้ฟังได้รับทราบเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในการบรรยายมีทั้งการบรรยายสรุป และการบรรยายประกอบการสาธิต

4. การประชุม เป็นการสื่อสารกันภายในหน่วยงานโดยประธานที่ประชุมเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการประชุมไปตามวาระต่างๆ เพื่อหาข้อสรุปหรือมติของที่ประชุม จุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือข้อคิดเห็นร่วมกัน เช่น การประชุมกรรมการบริหารหน่วยงาน การประชุมผู้ถือหุ้น การประชุม พนักงานลูกจ้าง เป็นต้น

5. การสัมมนาและฝึกอบรมเป็นการใช้สื่อบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา และฝึกอบรมได้

6. การพูดในที่ชุมนุมชน เป็นการใช้สื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่พูดและมีทักษะตลอดจนเทคนิคการพูดที่ดี นำข่าวสารประชาสัมพันธ์ไปสู่กลุ่มเป้าหมายตามชุมชนต่างๆ การพูดลักษณะนี้อาจเป็นการพูดแบบแสดงปาฐกถา กล่าวคือปราศรัย กล่าวสุนทรพจน์กล่าวเปิดงาน เป็นต้น

สื่อมวลชน

สื่อมวลชน ถือเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญในการนำข่าวสารของหน่วยงานไปสู่มวลชน หรือประชาชนกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเนื้อหาข่าวสารที่เผยแพร่มีความสำคัญ หรือประโยชน์กับประชาชนเป็นหลักแล้ว อาจได้รับการสนับสนุนเผยแพร่ข่าวสารนั้น โดยไม่ต้องเสียงบประมาณใดๆ ก็เป็นได้ สื่อมวลชนสามารถแบ่งตามคุณลักษณะของสื่อมวลชนได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งบรรจุด้วยเนื้อหาสาระต่างๆ ตั้งแต่ข่าวทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ข่าวกีฬา ข่าวบุคคลสำคัญ การโฆษณา ประกาศ และอื่นๆ หนังสือพิมพ์นอกจากจะสามารถนำข่าวสารไปให้ประชาชนจำนวนมากได้แล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีอิทธิพลมากในการสร้างประชาคมอีกด้วย

ในปัจจุบันมีหนังสือพิมพ์เกิดขึ้นมากมายทั้งรายวัน รายสามวัน และรายสัปดาห์ เนื่องจากเทคโนโลยีทางการพิมพ์เจริญรุดหน้าจึงเกิดการแข่งขันในการพิมพ์สูง นอกจากนี้ยังมีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งมีเทคโนโลยีจากส่วนกลาง หรือหนังสือพิมพ์ส่วนกลางมาเล่นในสนามต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพธุรกิจ ผู้จัดการรายวัน เป็นต้น ทำให้พัฒนาการของหนังสือพิมพ์เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นิตยสาร

นิตยสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีความสวยงาม ตลอดจนมีความทนทาน ประกอบด้วยเรื่องราวที่มีความหลากหลายในฉบับเดียวกัน แต่จะเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น นิตยสารสตรี นิตยสารธุรกิจการเงินการธนาคาร นิตยสารสุขภาพ นิตยสารรถยนต์ คอมพิวเตอร์ แม่และเด็ก เป็นต้น ในการประชาสัมพันธ์จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกองบรรณาธิการของนิตยสารฉบับต่างๆ เนื่องจากการเปิดตัวสินค้าใหม่ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง สื่อหนึ่งที่ลืมไม่ได้ได้แก่ลงในนิตยสาร เพราะให้สีสันสวยงาม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีอายุการอ่านนานอีกด้วย

3. วิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่แพร่หลายมากที่สุด ประชาชนไม่ว่าจะชนบทหรือในเมืองต่างก็มีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงทั้งยังไม่จำเป็นต้องอาศัยไฟฟ้าจึงสามารถพกติดตัวไปได้หรืออยู่ในรถยนต์สามารถเปิดฟังได้ในแง่ของนักประชาสัมพันธ์วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารให้ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือถ้าจะซื้อเวลาในการเผยแพร่ข่าวก็จะมีราคาถูกกว่าวิทยุโทรทัศน์มาก ในปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงมีการแข่งขันกันสูงมาก ระบบการส่งที่นิยมได้แก่ระบบ เอฟ เอ็ม ซึ่งมีขีดจำกัดด้านระยะทางในการส่ง แต่ในปัจจุบันการแข่งขันทงการตลาดจึงได้ใช้ส่งคลื่นผ่านดาวเทียมไปยังสถานีในต่างจังหวัดมากมายทั่วประเทศทำให้เผยแพร่ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วมากขึ้นและกระจายข่าวสารไปยังต่างจังหวัดได้อย่างรวดเร็ว

4. วิทยุโทรทัศน์

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่เห็นทั้งภาพและเสียง ทำให้เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูง และถือเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสาร นอกจากนี้ยังดึงดูดความสนใจ การให้ภาพความจริง การให้ความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรู้สึกละเอียดพิถีพิถัน ซึ่งเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมและมีความสำคัญมากต่อการรับข่าวสาร สาระ ความรู้ ความบันเทิงต่างๆ อย่างกว้างขวาง ดังนั้นในปัจจุบันนักประชาสัมพันธ์ จึงมุ่งที่จะให้ความสนใจในการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงานผ่านวิทยุโทรทัศน์กันมากขึ้น

5. ภาพยนตร์

ภาพยนตร์ ในที่นี้จะหมายถึง ภาพยนตร์ที่เป็นสื่อมวลชน คือที่ฉายตามโรงภาพยนตร์ไปภาพยนตร์ที่ฉายตามงานประเพณีต่างๆ นั้นฉายกลางแจ้งฉายภายในตัวอาคาร ซึ่งบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถเข้าชมได้ส่วนภาพยนตร์อีกประเภทหนึ่งเป็นภาพยนตร์ที่หน่วยงานสร้างขึ้น เพื่อเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะมีการเผยแพร่แก่กลุ่มประชาชนเป้าหมายของหน่วยงานตามสถานที่ต่างๆ เป็นต้น

ภาพยนตร์ที่เป็นสื่อมวลชนเป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดหนึ่ง ทั้งนี้เพราะภาพยนตร์จะประกอบด้วยภาพ แสง สี เสียง และตัวอักษรที่เคลื่อนไหวได้เหมือนกับเหตุการณ์จริงถูกสร้างตัดตอนผสมผสานเป็นเรื่องที่มีการลำดับขั้นตอน ก่อนหลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามง่าย สามารถทำให้ผู้ชมที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้กับกระทรวงพาณิชย์และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ความเข้าใจอย่างละเอียดให้ความทรงจำ ความประทับใจ สร้างทัศนคติและพฤติกรรมแก่ผู้ชมได้

6. สื่อมวลชนสัมพันธ์

ในการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การมีความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชน เพื่อให้ข่าวสารทางการตลาด ของบริษัทนั้นๆ สามารถได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือแม้แต่เผยแพร่ออกอากาศ นอกจากคุณภาพของข่าวที่ประโยชน์ต่อสาธารณชนแล้ว สิ่งหนึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีกับบรรดาสื่อมวลชนนั่นเอง ซึ่งสามารถกระทำดังต่อไปนี้คือ

a. เรียนรู้เกี่ยวกับสื่อมวลชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ได้แก่ การเรียนรู้ถึงคุณสมบัติของสื่อมวลชนบุคคลที่อยู่เบื้องหลังเป็นใครชื่ออะไร มีนิสัยใจคอเป็นเช่นไรสามารถติดต่อได้ที่ไหนเวลาไหน หมายเลขโทรศัพท์อะไร หน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดมีนโยบายหรือหลักในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์อย่างไร ฯลฯ

b. ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนทั้งหลายเหมือนกัน เช่น การให้ข่าวแก่สื่อมวลชนเท่าเทียมกัน หากจัดงานเลี้ยงขอบคุณ หรือเชิญเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานก็ไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง หรือการแสดงความยินดีเนื่องในวันเกิดก็ควรทำให้กับทุกคนเหมือนกัน เป็นต้น

c. มีความสุตรงและจริงใจกับสื่อมวลชน หากมีข่าวสารอะไรควรบอกกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ไม่ควรใช้เล่ห์เหลี่ยมชั้นเชิงหรือหลอกใช้เขา ซึ่งจะเกิดผลเสียในระยะยาวได้

d. ติดตามข่าวสารที่เสนอโดยสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามว่าข่าวไหนของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่โดยสื่อมวลชนใดบ้าง หากมีสื่อมวลชนที่ไม่ได้เผยแพร่ข่าวสารให้หลายๆ ครั้ง ในขณะที่สื่อมวลชนอื่นเผยแพร่ควรค้นหาข้อเท็จจริง หากมีปัญหาที่รีบดำเนินการแก้ไข หนึ่งกระแสข่าวของสื่อมวลชนยังเป็นการสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนได้อีกทางหนึ่ง

e. วิธีการนำเสนอข่าวแก่สื่อมวลชน ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่การส่งภาพข่าว หรือเชิญสื่อมวลชนมาทำข่าวเท่านั้น แต่ยังสามารถทำในรูปแบบอื่นอีกได้ เช่น การส่งบทความ บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์หรือเป็นสื่อมวลชนสัมภาษณ์เอง การให้แฟ้มคู่มือ (Press Kit) การจัดประชุมแถลงข่าว (Press Conference) การจัดอบรมปฐมนิเทศน์ (Press Preview) เช่น การจัดรายการแสดงต่างๆ หรือภาพยนตร์การกุศล การจัดพาสื่อมวลชนเข้ามาชมกิจการ การพาสื่อมวลชนไปดูสถานที่หรือเหตุการณ์จริง เป็นต้น

7. อินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตถือเป็นสื่อใหม่ที่ได้รับคามนิยมและนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ องค์การหรือบริษัทได้เป็นอย่างดี ลักษณะเด่นของอินเทอร์เน็ตคือสามารถโต้ตอบกันได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังสามารถทำการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสินค้าหรือแม้แต่องค์กรตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังติดต่อสื่อสารกันได้แม้แต่อยู่คนละสถานที่ไม่ว่าจะเป็นซีกโลกใดก็ตาม สามารถติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้ อินเทอร์เน็ตถือเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งทั้งนี้เพราะมีการแพร่กระจายออกไปอย่างกว้างไกล ผู้รับสารมีจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(World Wide Web) มาใช้ในการประชาสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น เพราะทุกหน่วยงานเริ่มที่จะมีข้อมูลองค์กรเผยแพร่บนเว็บไซต์ของตนเองแล้ว เช่น www.udru.ac.th/~fmanage เป็นแหล่งที่สามารถจะเข้ามาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้อีกทางหนึ่ง หรือเว็บเพจของโปรแกรมวิชา นิเทศศาสตร์ www.udru.ac.th/~commarts เป็นต้น

2.4.7.1 สื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทกิจกรรม

ในการประชาสัมพันธ์วิธีหนึ่งที่นิยมทำกันและประสบผลสำเร็จก็คือการจัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อผลทางการตลาดหรือผลในการเพิ่มยอดขายซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถกระทำได้ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมหรือสัปดาห์พิเศษ

เป็นการที่หน่วยงานได้ถือโอกาสเอาวันสำคัญต่างๆ ของบริษัท เช่น วันครบรอบปีของหน่วยงาน วันครบรอบเปิดโรงงาน เป็นต้น หรือวันสำคัญๆ ของชนบธรรมเนียมประเพณี เช่น วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถ วันเฉลิมฉลองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ 70 พรรษา วันรัฐธรรมนูญ และวันนัดพบแรงงาน เป็นต้น หรือการณรงค์ต่างๆ เช่น การรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อม วันสิ่งแวดล้อมไทย การรณรงค์ขับอย่างปลอดภัย โครงการรณรงค์ความปลอดภัยในประเพณีสงกรานต์ เหล่านี้มาจัดเป็นกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองหรือเพื่อเป็นการทำให้สอดคล้องแสดงถึงการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมการให้บริการทางสังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ฯลฯ

2. การให้ความอุปถัมภ์หรือช่วยเหลือสนับสนุน

การช่วยเหลือสนับสนุนนั้น สามารถกระทำได้ เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเหลือชุมชนที่อยู่รอบๆ หน่วยงาน เช่น การมอบเครื่องดับเพลิง การสร้างสะพานลอย เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถแสดงออกโดยการช่วยเหลือพนักงานนอกเหนือไปจากค่าตอบแทน ค่าจ้าง เงินเดือน หรือสวัสดิการต่างๆ ซึ่งออกมาในรูปของการจัดแข่งกีฬาภายในหรือการจัดแข่งกีฬากับหน่วยงานอื่น หรือการจัดวันขึ้นปีใหม่ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น ส่วนการช่วยเหลือสมาคม เช่น การมอบรถจักรยานยนต์แก่กรมตำรวจ การมอบทุนการศึกษาแก่สถาบันการศึกษา เป็นต้น

3. การจัดการประกวด

การจัดประกวด หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม ได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถของเขามาร่วมสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่าแก่ชาติบ้านเมือง หรือศิลปวัฒนธรรมของชาติ เช่น การจัดประกวดบทความเนื่องในปีแห่งสันติภาพสากล การจัดประกวดร้อยแก้วร้อยกรองเพื่อเฉลิมฉลองกวีเอกสุนทรภู่ การประกวดภาพศิลปวัฒนธรรมของชาติ การประกวดคำขวัญ การแข่งขันตอบปัญหาสังคม หรือปัญหาเฉพาะที่เกี่ยวกับหน่วยงาน เป็นต้น

4. การให้รางวัลพิเศษ

การให้รางวัลพิเศษ เพื่อเป็นเกียรติยศต่อคุณงามความดีของบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้มีส่วนสร้างสรรค์หรือรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปกรรมอันดีงามของชาติ เช่น การ

ให้รางวัลแก่พนักงานดีเด่น การให้รางวัลแก่ประชาชนตัวอย่าง การให้รางวัลแก่หน่วยงานที่มีบริการที่ดี สุภาพแก่ประชาชน การให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศ เป็นต้น

5. การจัดประชุมหรือสัมมนา

การจัดประชุมหรือสัมมนานี้เป็นการที่หน่วยงานเป็นผู้จัดการและรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบ ในการระดมทรัพยากรบุคคลทั้งในและต่างประเทศมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อหาข้อมูลหรือหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กำลังเผชิญอยู่หรือเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์แก่บุคคลต่างๆ เช่น การจัดสัมมนาวิชาการทางวิชาการตามสถาบันการศึกษาต่างๆ การจัดประชุมหรือสัมมนาระหว่างประเทศ เรื่องการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น

6. การเปิดให้เยี่ยมชมกิจการ

การประชาสัมพันธ์นั้นเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนทางหนึ่งนั้น อาจอาศัยสื่อต่างๆ นำข่าวสารสาระความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานเผยแพร่แก่ประชาชนแต่อีกทางหนึ่งนั้นเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าเยี่ยมชมได้รู้จักได้มีความรู้ความเข้าใจ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้กลุ่มชนต่างๆ เข้าเยี่ยมชมหน่วยงานจึงเรียกได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชน นักศึกษา กลุ่มแม่บ้าน สมาชิกสมาคมองค์การต่างๆ ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมกิจการของหน่วยงานอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

7. การจัดงานฉลอง

เป็นการที่หน่วยงานจะแนะนำสินค้าหรือบริการใหม่ ของหน่วยงานซึ่งทางหนึ่งอาจเป็นการส่งข่าวผ่านสื่อมวลชน หรือสื่อที่หน่วยงานควบคุมได้เพื่อเผยแพร่ไปยังประชาชน แต่อีกการจัดกิจกรรมนอกจากจะสามารถดึงความสนใจจากประชาชนแล้ว วัตถุประสงค์อีกอย่างหนึ่งคือการสร้างความสนใจแก่บรรดาสื่อมวลชนจะได้นำไปเป็นข่าวเผยแพร่ต่อไปให้อีกระดับหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะสร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

2.4.7.2 สื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทสารและสิ่งพิมพ์

เอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานเป็นผู้ผลิต และเผยแพร่ไปยังกลุ่มประชาชนเป้าหมายเอง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย โครงสร้างและการบริการ การให้บริการ เป็นต้น

(1) ประชาสัมพันธ์ของเอกสารสิ่งพิมพ์

เอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเภทคือ

1. หนังสือพิมพ์ ปรกติหนังสือพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นมานั้นจะมีขนาดเล็กประมาณกึ่งหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ส่วนใหญ่พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์อย่างดี หนังสือพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์นั้นจะมีรายละเอียดของข่าวต่างๆ ที่เกี่ยวกับหน่วยงานนั้นและธุรกิจการงานด้านต่างๆ โดยทั่วไปแล้วจะรายงานความก้าวหน้า ความสำเร็จของหน่วยงาน เป็นต้น

2. หนังสือ หนังสือเป็นสิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นมาจะมีขนาดแตกต่างกันไป ปรกติจะมีขนาด 8 หน้ายก และ 16 หน้ายก ปรกติจะทำด้วยกระดาษอย่างดี จุดมุ่งหมายเพื่อการให้สาระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการศึกษา ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะหนังสือเหล่านี้อาจออกมาในรูปของรายงานประจำปี รายงานวิจัย คู่มือที่เป็นประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น

3. วารสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นที่นิยมทำกันเพื่อประชาสัมพันธ์มากในปัจจุบัน ปรกติแล้วจะมีขนาดประมาณ 8 หน้ายก ทำด้วยกระดาษปอนด์ มีระยะเวลาในการเผยแพร่แน่นอน

4. จดหมาย จดหมายในที่นี้รวมความทั้งจดหมายเวียนหรือแผ่นปลิวเพื่อแจ้งเรื่องราวต่างๆ ให้ทราบ และชักชวนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จดหมายที่ส่งถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมายโดยตรง ประกาศบันทึก ไปรษณีย์ เช่น แจ้งว่าบัดนี้สินค้าที่ต้องการมาแล้ว เป็นต้น จุดมุ่งหมายของการใช้จดหมายเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์นั้นปรกติจะมีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คือ แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอย่างสั้นๆ อนึ่งหากข่าวสาร สารระที่แจ้งนั้นจะส่งถึงคำถาม ข้อข้องใจ หรือข้อสงสัยแล้ว ควรหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องมือประเภทนี้

5. แผ่นพับและเอกสารเย็บเล่ม หรือจุลสารมีจุดมุ่งหมายเพื่อแบ่งกระดาษใน 1 หน้ากระดาษออกเป็นหลายหน้าโดยการพับ อาจมี 3- 5พับ เป็นต้น โดยในแต่ละหน้าจะบรรจุด้วยเนื้อหาสาระที่สั้นกะทัดรัด อ่านจับใจความได้ง่ายและรวดเร็ว ปรกติแผ่นพับนี้จะจัดทำขึ้นเพื่อแนะนำหน่วยงาน หรือบริการของหน่วยงานแต่ที่สำคัญต้องมีสถานที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงาน เพื่อที่จะให้ผู้อ่านสนใจสามารถติดต่อกลับมายังบริษัทได้ส่วนเอกสารเย็บเล่มนั้นจะมีรูปร่างคล้ายกับแผ่นพับเพียงแต่มีลักษณะเป็นแบบหนังสือ คือประกอบด้วยกระดาษหลายแผ่นมีปก ปรกติจะเย็บขนาดครึ่งหนึ่งของกระดาษแผ่นหนึ่งจะได้ 4 หน้า จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแนะนำหน่วยงาน หรืออาจเป็นคู่มือแนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์ได้

6. แผ่นประกาศหรือโปสเตอร์ เป็นแผ่นกระดาษใหญ่แผ่นเดียวมีขนาดแตกต่างกันไป ปรกติจะเป็นกระดาษแข็งพิมพ์ข้อความหรือภาพเพียงด้านเดียว เพื่อให้ติดกับบอร์ดหรือฝาผนัง

จุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างย่อๆ หรือเป็นการชักชวนรณรงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาที่สั้นๆ ง่ายๆ แต่ได้ใจความกะทัดรัดเขียนไว้ตัวโตพอที่จะอ่านจากระยะไกลได้ แต่บางครั้งไม่ได้ที่การติดตามเอาแผ่นประกาศนี้ออกเมื่อหมดอายุ เช่น ประกาศการจัดสัมมนา หรือประกาศการจัดแข่งขันกีฬาเป็นการกำหนดเวลาสถานที่ไว้ จึงทำให้เกิดความไม่เรียบร้อย หรือสร้างความสกปรกได้

2.4.7.3 สื่อในการประชาสัมพันธ์ประเภทสื่อโสตทัศน

สื่อโสตทัศนเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ที่สามารถให้ทั้งเสียงและภาพ เพื่อเป็นการนำข่าวสารจากหน่วยงานไปสู่ประชาชน สื่อโสตทัศนนี้เรียกว่าเป็นสื่อเบื้องต้นที่นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงคุณลักษณะ และรู้ถึงเทคนิคหรือวิธีการผลิตสื่อเหล่านี้ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหยิบมาเลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมผสานกัน ให้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลสื่อโสตทัศนสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อุปกรณ์หรือเครื่องมือ

อุปกรณ์หรือเครื่องมือเป็นเครื่องรอกเครื่องกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องอาศัยวัสดุเป็นตัวนำข่าวสารมาใช้ประกอบด้วยจึงสามารถถ่ายทอดไปยังประชาชนได้ ซึ่งแก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เป็นต้น

2. วัสดุ

วัสดุเป็นสื่อที่อาจใช้ได้ด้วยตัวของมันเองและต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์หรือเครื่องมือจึงจะใช้ได้ สื่อประเภทนี้ได้แก่ ภาพต่างๆ สไลด์ แผ่นโปร่งใส หุ่นหรือรูปจำลองของจริง เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น

3. วิธีการ

วิธีการ หมายถึง การนำสื่อโสตทัศนทั้งสองประเภทมานำเสนอ การนำเสนออาจเลือกเพียงสื่อหรือนำเสนอผสมผสานหลายๆ สื่อก็ได้ วิธีการนำเสนอเหล่านี้ได้แก่ การแสดงละคร การสาธิต ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ ซึ่งวิธีการนี้สามารถที่จะดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และสามารถให้ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับตัวสินค้าให้กับผู้บริโภคได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้นด้วย

2.4.7.4 สื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

การใช้การโฆษณาเพื่อผลทางการประชาสัมพันธ์นั้น เรียกว่า การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือการโฆษณาสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้รู้จัก และเกิดความนิยมเลื่อมใสศรัทธา หรือมีภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงาน เกิดความรู้สึกว่าหน่วยงานมิได้อาเปรียบเพื่อขายสินค้าหรือบริการเท่านั้น แต่ยังให้ข่าวสารความรู้ด้วยการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์นี้สามารถจำแนกได้ดังนี้คือ

1. การสนับสนุนสื่อมวลชน การประชาสัมพันธ์จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงไรนั้น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การอาศัยสื่อมวลชนในการช่วยสนับสนุนเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ ดังนั้นหน่วยงานก็ควรที่จะให้การสนับสนุนสื่อมวลชนด้วยการสนับสนุนสามารถทำได้โดยการเป็นผู้อุปถัมภ์หรือการโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร หรือโฆษณาสนับสนุน รายงานข่าวสารคดี และรายการบันเทิงต่างๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ และโรงภาพยนตร์ การโฆษณาจะไม่เป็นการเน้นตัวสินค้าหรือบริการแต่จะเป็นการสร้างสรรคสังคมให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ แต่นัยหนึ่งเป็นการสะท้อนการโฆษณาหน่วยงานผู้ผลิตสินค้านั้น เป็นต้น

2. การบริการสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นการส่งเสริมสนับสนุนสังคมและสาธารณประโยชน์ในแง่มุมต่างๆ เช่น ป้ายที่มีคำขวัญหรือคำเชิญชวนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด การชักชวนให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง หรือการชักชวนให้ปฏิบัติตามกฎจราจร โดยทำป้ายหรือส่วนหนึ่งของป้ายนี้จะมีชื่อของผู้สร้างชื่อป้ายหรือ ระบุว่า “สนับสนุนโดยบริษัท...” เป็นการระบุชื่อผู้ให้การสนับสนุนเพื่อผลในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทในที่สุด

3. วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือของหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ประเภทนี้เป็นการแนะนำให้ผู้พบเห็นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้รู้จักโดยมีชื่อสถานที่ทำงาน หมายเลขโทรศัพท์ หรือสินค้าบริการ หรือตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานในรูปของกระดาษจดหมาย แผ่นปลิว จุลสาร วารสาร ป้ายท้ายรถของหน่วยงาน หรืออาจเป็นรูปของเครื่องแบบ เช่น เครื่องแบบพนักงานของบางหน่วยงาน เป็นต้น

4. การอุปถัมภ์กิจกรรมต่างๆ ขององค์การสมาคมและหน่วยงานอื่นๆ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ได้จัดกิจกรรมต่างๆ แล้ว แต่ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดทำ หรือไม่เพียงพอที่จะทำของที่ระลึกหรือของชำร่วยต่างๆ ในการจัดทำ หรือไม่เพียงพอที่จะทำของที่ระลึก หรือของชำร่วยต่าง ในกรณีนี้อาจขอความช่วยเหลือร่วมมืออุปถัมภ์จากหน่วยงานที่พอจะช่วยให้ ซึ่งการสนับสนุนการจัดสัมมนาทางวิชาการแก่สถาบันการศึกษา ก็อาจพบเห็นที่เขียนว่า “สัมมนาวิชาการเรื่อง...” ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ก. หรือร่วมกับ บริษัท ก.” หรืออาจออกมาในรูปการสนับสนุนการแข่งขันกีฬา โดยการให้งบประมาณช่วยเหลือ หรือให้เสื้อยืดที่มีตราหรือสัญลักษณ์ของหน่วยงาน หรือการจัดพิมพ์หนังสือตำรา หรือรายงานวิจัยของนักวิชาการต่างๆ โคนมีการระบุว่า “สนับสนุนการจัดพิมพ์โดยบริษัท ก.” หรือ ป้ายโฆษณากิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น

5. การจัดทำของที่ระลึกเนื่องในโอกาสต่างๆ ได้แก่ การจัดทำปฏิทินในโอกาสขึ้นปีใหม่ การจัดทำที่เชิญหรือ พวงกุญแจ ปากกา กระเป๋าตังค์ กระเป๋าเดินทาง แฟ้มเอกสาร เนื่องในวันสำคัญๆ หรือโอกาสต่างๆ เป็นต้น

6. การเผยแพร่ข่าวสาร (Publicity) เป็นการสื่อสารเกี่ยวกับองค์การ ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือความคิด ประกอบด้วย การเผยแพร่ข่าว (News Release) การเผยแพร่ภาพ (Photo Release) การประชุมนักข่าว การให้สัมภาษณ์ การเขียนบทความ การจัดทำโครงร่างบริษัท การทำสารคดี วีดีโอ เป็นต้น

7. สื่อมวลชนสัมพันธ์ (Press Relations) เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชนถือว่าเป็นรากฐานของการประชาสัมพันธ์ บริษัทต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดี แต่การประชาสัมพันธ์ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ ถ้าสื่อมวลชนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมของบริษัท หรือไม่ให้ความครอบคลุมด้านสื่อ (Media Coverage) กับบริษัท

8. ชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations) เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชนที่ธุรกิจนั้นมีกิจกรรมอยู่ หลักการสร้างชุมชนสัมพันธ์มีการพัฒนาจากชุมชนที่ไม่มีปฏิริยา (Passive Community) เป็นชุมชนที่มีปฏิริยา (Active Community) การที่บริษัทจะไปสร้างกิจกรรมอะไรในชุมชนใด จะต้องให้ความสนใจกับชุมชนนั้น เนื่องจากชุมชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการนำมาเพื่อการตัดสินใจต้องพิจารณาความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และควรยึดหลักว่าคุณต้องเป็นเพื่อนบ้านที่แสนดี เพื่อให้การต้อนรับจากชุมชน

9. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development (HRD)) พัฒนาการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพพจน์อาจจะทำทุกอย่างตามที่ได้กล่าวมา แต่ถ้าพนักงานเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางแผนการใช้ความพยายามที่ต่อเนื่องของฝ่ายจัดการที่จะปรับปรุงระดับความสามารถของพนักงานและการทำงานขององค์กร โดยอาศัยโปรแกรมการฝึกอบรมการศึกษาและการของบริษัทปราศจากมนุษย์สัมพันธ์และการให้บริการ (Service Mind) ที่ดีเนื่องจากไม่มีการพัฒนาพนักงาน (Employee) ของบริษัทแล้ว ย่อมทำให้บริษัทเสี่ยงชื่อเสียง และภาพพจน์ที่ไม่ดี

10. การบริหารข่าวเชิงกลยุทธ์ (Issue management) เป็นกระบวนการกำหนดจำนวนปัญหาด้านสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรการวิเคราะห์ผลกระทบด้านศักยภาพและการจัดเตรียมการตอบสนองที่มีประสิทธิผล ไม่ควรให้เรื่องราวของบริษัทเกิดขึ้นตามความพอใจของสื่อมวลชนควรเกิดขึ้นด้วยการบริหารของบริษัทว่าในเรื่องใดควรลงข่าวเรื่องใดไม่ควรลง เรื่องใดควรออกข่าวเวลาใด เรื่องใดควรออกข่าวด้วยความถี่สูง ถ้าบริษัทไม่ให้ความสนใจเรื่องราวของบริษัทจะไม่ได้รับการควบคุม ถ้าบริษัทรู้จักการควบคุมถือว่าเป็นการบริหารข่าวเชิงกลยุทธ์ที่ดี

จะเห็นได้ว่าสื่อการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับงานประชาสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสื่อการประชาสัมพันธ์ หมายถึง สิ่งที่ได้สร้างขึ้นหรือได้เลือกมาใช้ในงานประชาสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำข่าวสารจากสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริษัทไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย หรือลูกค้า สื่อการประชาสัมพันธ์สามารถจำแนกได้ 7 ประเภทคือ สื่อบุคคล สื่อมวลชน กิจกรรมทางการตลาด เอกสารและสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ และสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญคือ ถ่ายทอดข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เสริมสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงานและให้ความบันเทิงแก่ประชาชน (ที่มา : <http://www.onespa.or.th/Esjmate/vocational.2549>)

กล่าวสรุปได้ว่า สื่อนั้นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้เกิดรูปแบบที่หลากหลายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อกระตุ้นความเชื่อถือ สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือให้ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์

2.5.1 การใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์นั้น

มีความมุ่งหมายให้วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์บรรลุผล คือ (วิจิตร อวาทกุล . 2534 : 111-112)

2.5.1.1 ใช้สื่อเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการเผยแพร่ (Publicity) แจ้งความ ความจริง เสนอข่าว (News) ประกาศ (Declaration) ให้การศึกษา (To Educate) เพื่อแจ้งข่าวคราว (To Inform) ให้ความรู้ (Knowledge) ให้ความเข้าใจ (Understanding) ที่ดี ที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อจูงใจและให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.2 ใช้สื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดสานสัมพันธ์ สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ อันดีและความสามัคคีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหน่วยงานในชาติ

2.5.1.3 ใช้สื่อเพื่อเป็นการสื่อสาร การฟังหรือหาข่าวสะท้อนกลับ (Feed Back) ของประชาชนในรูปของประชามติ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน และในเรื่องอื่นๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ

2.5.1.4 ใช้การพูดการเขียน ก็เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเชื่อถือ และมุ่งหวังที่จะให้มีหรือเกิดกระทำ เป็นต้น

2.5.2 การใช้สื่อต่างๆ ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ก็เพื่อได้รับประโยชน์ ดังนี้

2.5.2.1 เพื่อก่อ หรือสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน หรือลูกค้า

2.5.2.2 เป็นการดำเนินการเผยแพร่หน่วยงาน กิจกรรม ในรูปต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้คุ้นเคยรับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.5.2.3 เพื่อเชิญชวนให้เกิดความสนใจเพื่อแนะนำให้รู้จักผลิตภัณฑ์บริการแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทดลองใช้หรือรับบริการ

2.5.2.4 เพื่อกระตุ้นความต้องการของประชาชนที่จะใช้หรือบริการและเสนอแนะนำบริการในรูปต่างๆ แก่ผู้ที่ยังลังเลใจ

2.5.2.5 เพื่อต้องการรักษาและกระตุ้นให้ประชาชนระลึกถึงชื่อเสียงเอกลักษณ์ คำขวัญ คุณงามความดี ของหน่วยงานอยู่เสมอ

2.5.2.6 เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ผลิตภัณฑ์ ผลงาน กิจกรรม ที่เหมาะสมแก่ประชาชนตามโอกาสอันควร

2.5.2.7 เพื่อเป็นการเผยแพร่โฆษณา แข่งขันในด้านบริการให้เร็วและรวดเร็วกว่าผู้อื่น

2.5.2.8 เพื่อเป็นการศึกษาปฏิกิริยา ท่าที ความรู้สึกของประชาชนที่สะท้อนกลับจากการดำเนินงานของหน่วยงาน

2.5.3 การใช้สื่อให้ได้ผลในด้านประชาสัมพันธ์

วิจิตร อวาทกุล (2539 : 84-85) กล่าวว่า การใช้สื่อให้ได้ผลในด้านการประชาสัมพันธ์ควรให้สื่อมีลักษณะ ดังนี้

2.5.3.1 สิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นจะต้องสนองความต้องการ วัตถุประสงค์ นโยบายทั้งองค์การพนักงานและเจ้าหน้าที่

2.5.3.2 ต้องให้สิ่งที่เป็นประโยชน์ มีประโยชน์ มีข่าวสารที่ดี มิใช่เต็มไปด้วยเรื่องเหลวไหลไร้สาระ

2.5.3.3 การแจกจ่ายจะต้องให้ตรงตามลักษณะชนิดของสิ่งพิมพ์ว่าพิมพ์ใดสำหรับเจ้าหน้าที่พนักงาน หัวหน้าหน่วยงาน เอเยนต์ หรือประชาชนทั่วไป เพราะแต่สิ่งพิมพ์จัดทำเหมาะสำหรับคนแต่ละกลุ่มจะไม่ได้ผล

2.5.4 สิ่งพิมพ์ที่ดีในด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีลักษณะดังนี้

2.5.4.1 สิ่งพิมพ์ต้องจัดทำให้มีลักษณะที่เมื่อคนเห็นแล้วเกิดอารมณ์ปรารถนาอยากจะหยิบ อยากจะอ่าน ติดตามตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย โดยใช้เทคนิค ความคิด การออกแบบให้สี มีรสนิยมดีมีสาระให้ความรู้สติปัญญา และเป็นอาหารสมอง

2.5.4.2 สิ่งพิมพ์ต้องต่อเนื่อง ออกเป็นประจำ อย่าให้ขาดๆ หายๆ สะดุดหยุดชะงัก การขาดหายไปนานๆ แล้วมาเริ่มออกใหม่ เป็นการยากที่จะดึงดูดประชาชนให้กลับมาสนใจอีกครั้ง

2.5.4.3 เรื่องราวควรจะเริ่มจากกว้างๆ แล้วจึงค่อยๆ แคบเข้า จนเข้าจุดเฉพาะเจาะจง

2.5.4.4 การทำสิ่งพิมพ์ราคาถูก เพื่อการประหยัด หรือเผยแพร่อย่างเสียไม่ได้ หรือทำไปเพราะเป็นหน้าที่ จะยิ่งสิ้นเปลืองและมีราคาแพง ไร้คุณค่าโดยสิ้นเชิง คุณภาพของสิ่งพิมพ์ในการประชาสัมพันธ์แม้จะแพงขึ้นบ้างแต่จะให้ผลดีและคุ้มค่ามากกว่าการทำเพื่อประหยัดแต่ด้วยคุณค่าสิ่งพิมพ์จะสวยและประหยัดด้วยการใช้ความคิดและศิลปะเข้าช่วย

2.5.4.5 สิ่งพิมพ์ที่ดีต้องสร้างสัมพันธ์ภาพไม่ใช่กลับทำลายสัมพันธ์ภาพมิตรของหน่วยงานกับประชาชน สิ่งพิมพ์ที่ให้ผลดีสร้างความแข็งแกร่งและราบรื่นแก่การดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้วย

กล่าวสรุปได้ว่าการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์นั้นเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการเผยแพร่ ให้การศึกษา ให้ความรู้ ให้ความเข้าใจแก่ผู้รับสื่อซึ่งเป็นสื่อที่ดีสร้างประโยชน์ ให้กับชุมชน ซึ่งต้องเป็นสื่อสื่อที่มีสาระ

2.6 หลักการจัดองค์ประกอบของทางศิลปะ

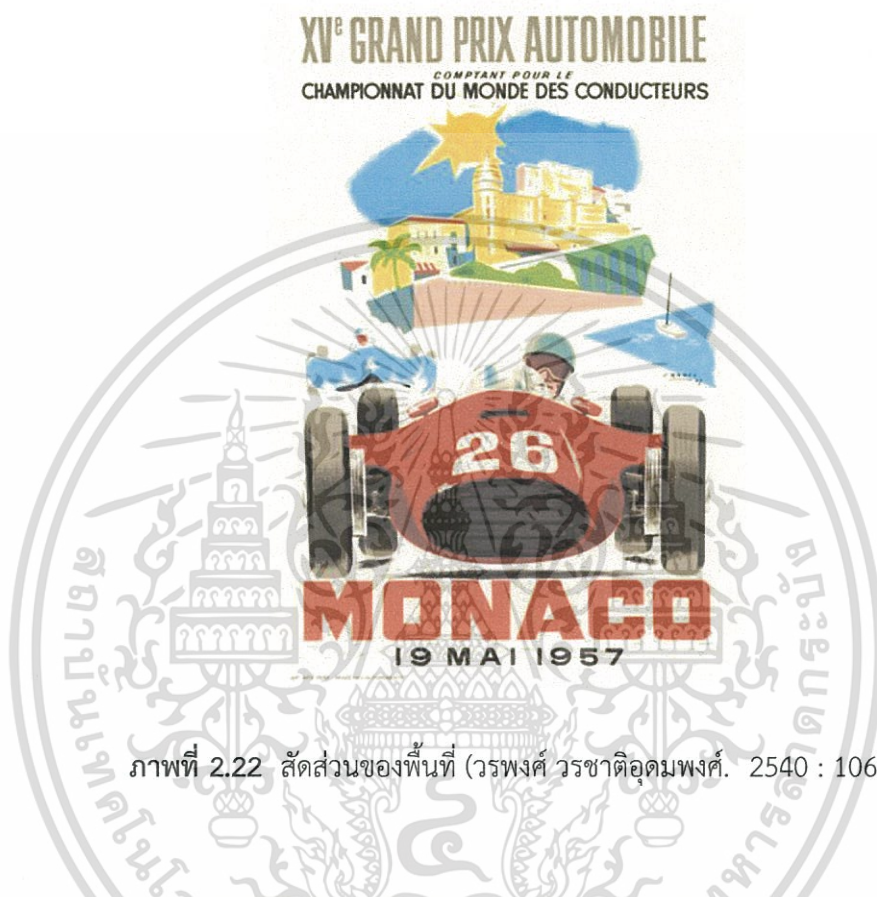
ในการจัดองค์ประกอบทางศิลปะของ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ทุกชนิดมีหลักการสำคัญที่เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาร่วมกัน 6 ประการได้แก่

2.6.1 สัดส่วน (Proportion)

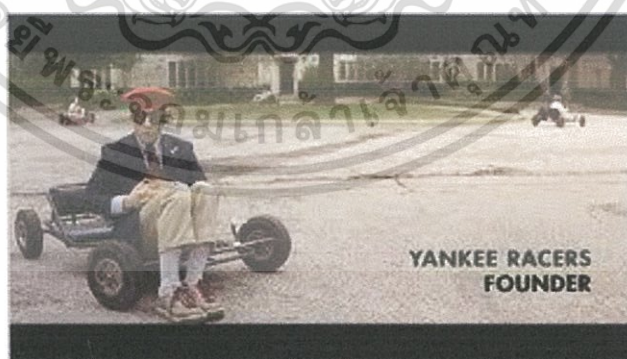
งานชิ้นแรกในการออกแบบสิ่งพิมพ์ก็คือ การกำหนดขนาดและสัดส่วนของงานที่จะผลิต เพื่อเป็นแนวทางในการจัดวางองค์ประกอบย่อยอื่นๆ เช่น ข้อความ สัญลักษณ์หรือภาพประกอบ เพื่อให้มีขนาดสัดส่วนที่พอเหมาะกับองค์ประกอบโดยรวม การกำหนดกรอบขอบเขตหรือขนาดสิ่งพิมพ์โดยให้มีส่วนสูงและความกว้างที่สัมพันธ์กันดีก็จะทำให้สื่อสิ่งพิมพ์นั้นดูน่าสนใจสัดส่วนของขนาดองค์ประกอบย่อยๆ ในสิ่งพิมพ์ด้วยเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ (2540 : 105) กล่าวว่่า สิ่งตลใจในการกำหนดสั้ดส่วนต่งๆ ที่ปรากฏขึ้นบนภาพหรือชิ้นงานได้แก่จากสิ่งที่อยู่รอบตัว จากธรรมชาติ จากวัสดุสิ่งของมาเป็นแนวคิดการสร้างสั้ดส่วนที่แปลกตาออกไปย่อมจะมีผลสะท้อนให้เกิดความน่าสนใจและชวนมองยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.22 สั้ดส่วนของพื้นที่ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2540 : 106)

ภาพที่ 2.23 สั้ดส่วนของเรื่อง (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2540 : 106)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 ความสมดุล (Balance)

ความสมดุลจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ องค์ประกอบย่อยๆ ที่อยู่ในสิ่งพิมพ์ถูกจัดวางให้มีน้ำหนักเท่ากันทำให้เกิดความรู้สึกที่สมดุลแก่ผู้ชมอง น้ำหนักดังกล่าวเกิดขึ้นจากขนาด รูปร่าง สี และความเข้มจาง เป็นต้นว่าองค์ประกอบที่มีขนาดใหญ่จะดูมีน้ำหนักมากกว่ารูปร่างที่เล็ก และรูปทรงที่มีลักษณะแปลกๆ จะดูมีน้ำหนักมากกว่ารูปทรงกลมทรงเหลี่ยม องค์ประกอบที่มีเข้มจะมีน้ำหนักมากกว่าองค์ประกอบที่มี สีจาง ดังนั้น เราจึงพบว่า องค์ประกอบที่มีขนาดเล็กแต่สีเข้ม จะดูมีน้ำหนักมากกว่าองค์ประกอบที่มีขนาดใหญ่แต่สีจางองค์ประกอบของภาพของเราสมดุลหรือไม่นั้น ถ้าเป็นการพิจารณาในทางกายภาพ ก็เหมือนกันกับที่เรานึกถึงการเล่นกระดานหกของเด็กผอมนั่นเอง การที่จะให้เด็กทั้งสองอยู่ในภาวะสมดุลได้ ก็จะต้องให้เด็กอ้วนนั่งใกล้จุดหมุนมากกว่าเด็กผอม หลักการดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ได้กับการจัดองค์ประกอบในงานการจัดสิ่งพิมพ์ เช่นกัน แต่จุดสมดุลของภาพ หรือที่เรียกว่าจุดตัดกลางสายตา (Optical Center) จะอยู่เหนือจุดกึ่งกลางของภาพ ซึ่งเป็นจุดกึ่งกลางของเส้นทแยงมุม

องค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะสมดุล ซ้าย-ขวา เหมือนกันจะให้ความรู้สึกทางอนุรักษนิยม (ความเป็นเอกลักษณ์) ความมั่นคง ส่วนการจัดองค์ประกอบของสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะสมดุล ซ้าย-ขวา ไม่เหมือนกันจะให้ความรู้สึกตื่นเต้นมากกว่า เนื่องจากมีองค์ประกอบที่มีลักษณะต่างๆ กันทั้งความเข้มและน้ำหนัก เช่น ในการทำสิ่งพิมพ์สำหรับธนาคาร บริษัทประกันภัย หรือสิ่งพิมพ์ที่ต้องการแสดงออกซึ่งความมีเกียรติเป็นที่เชื่อถือได้ จึงมักใช้หลักการจัดวาง ในลักษณะสมดุลแบบ ซ้าย-ขวา เหมือนกัน ถึงแม้ว่าแบบสมดุล ซ้าย-ขวา ไม่เหมือนกันจะดูน่าสนใจว่าก็ขวา ไม่เหมือนกันจะดูน่าสนใจว่าก็ตามการพิจารณาเลือกใช้จึงต้องพิจารณาเนื้อหาสาระของสารที่ต้องสื่อความหมายประกอบไปด้วย

2.6.3 ความแตกต่าง (Contrast)

ในการสื่อความหมาย โดยทั่วไปย่อมต้องมีบางสิ่งที่ต้องการเน้นมากกว่าส่วนอื่นๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงความสำคัญแล้วยังทำให้่านสนใจมากขึ้นอีกด้วย การเน้นด้วยการสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นในสิ่งพิมพ์สามารถทำได้หลายวิธี กล่าวคือ การเน้นด้วยขนาด รูปร่าง ความแตกต่างของสี และทิศทาง

สีแบ่งได้เป็น 2 วรรณะ คือ วรรณะสีร้อน เช่น สีแดง สีเหลือง สีส้ม และวรรณะสีเย็น เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน สีฟ้า ความแตกต่างในวรรณะของสีช่วยเพิ่มความน่าสนใจและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและประสาทตาอย่างมาก นอกจากนั้นสียังนำมาใช้ในการตกแต่งให้ดูหน้าสนใจเน้นความเด่นชัดให้กับสิ่งพิมพ์ได้มากขึ้น

การจัดวางองค์ประกอบของภาพให้มีความแตกต่างของทิศทาง สามารถนำมาใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อให้ผู้อ่านติดตามข้อความที่ต้องการสื่อความหมายด้วยการสร้างจุดปลายทางขึ้นในภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.4 ลีลา (Rhythm)

ลีลา หมายถึง การเคลื่อนไหวที่มีความซ้ำและต่อเนื่องเป็นระยะๆ และจากการเคลื่อนไหวซ้ำๆ กันจะทำให้เกิดรูปร่าง ขนาด รูปลักษณะต่างๆ กันออกไป ในการจัดองค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์ให้เกิดลีลา

ทำโดยการจัดวางองค์ประกอบให้เกิดรูปแบบที่ซ้ำกันและต่อเนื่อง อาจเป็นการซ้ำกันทางด้านรูปร่าง ความเข้มจางหรือสี เพื่อให้ผู้มองเห็นความคล้ายกันขององค์ประกอบได้ทันทีและทำให้สายตาของผู้มองเคลื่อนไปตามตำแหน่งขององค์ประกอบที่ซ้ำๆ กันของภาพนั้น

2.6.5 ความมีเอกภาพ (Unity)

การนำเอาองค์ประกอบซึ่งมีลักษณะต่างๆ กันเข้ามาจัดวางเพื่อให้สื่อสิ่งพิมพ์สื่อความหมายตามความต้องการนั้นจะต้องพิจารณาให้องค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีเอกภาพอีกด้วยความมีเอกภาพในการจัดองค์ประกอบ สามารถทำได้โดยการแบ่งกลุ่มองค์ประกอบ เช่น การจัดกรอบการวางภาพให้เคลื่อนกัน เป็นต้น

ภาพที่ 2.24 การจัดองค์ประกอบของภาพ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2540 : 109)

2.6.6 ความกลมกลืน (Harmony)

ความกลมกลืน หมายถึง ความพอดีพอเหมาะของส่วนประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นสิ่งพิมพ์ซึ่งเมื่อส่วนประกอบต่างๆ มีลักษณะพอเหมาะพอดีแล้ว ก็จะทำให้เกิดความงาม มีความสัมพันธ์กัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความผสมกลมกลืนจะพบได้จากลักษณะขององค์ประกอบในทาง สี รูปร่างและลักษณะของตัวอักษร เช่น ในหนังสือ 1 หน้า จะมีการใช้อักษรในสกุลเดียวกันตลอดทั้งหน้า แต่มีขนาดต่างกัน หรือเส้นหนา หนักเบาต่างกัน หรือตัวเอนตัวตรง เพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดความกลมกลืนในน้ำหนึ่ง แต่ถ้าใช้ตัวอักษรแตกต่างกันหลายแบบ หลายสกุลใน 1 หน้า ปะปนกันมากไป ก็จะทำให้เกิดลักษณะแตกต่างกันไปเป็นจุดๆ ไม่มีความสัมพันธ์และผสมกลมกลืนกัน

2.6.7 แผ่นพับ (Folder)

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดไดเรกต์แมล (Direct Mail) ที่จะส่งตรงถึงผู้บริโภคทั้งวิธีการไปรษณีย์ และการแจกตามสถานที่ต่างๆ ลักษณะเด่นของแผ่นพับก็มี คือมีขนาดเล็ก หยิบถือได้สะดวกสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดได้มาก (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2540 : 35)

แผ่นพับ คือ แผ่นกระดาษที่พิมพ์ภาพข้อความและองค์ประกอบอื่นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในการโฆษณา การประชาสัมพันธ์แผ่นพับจัดได้ว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าจะส่งตรงถึงผู้บริโภคทั้งวิธีการทางไปรษณีย์และการแจกตามสถานที่ต่างๆ ลักษณะเด่นของแผ่นพับคือมีขนาดเล็กหยิบถือได้สะดวกสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดได้มากผู้ดูสามารถเลือกเวลาใดก็ได้ในการหยิบขึ้นมาอ่านมีเทคนิคในการออกแบบได้อย่างอิสระหลากหลายและสวยงาม ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ แผ่นพับสามารถพับได้หลายแบบ การพับสามารถพับได้ตั้งแต่ 2 หน้า ไม่นิยมใส่เลขหน้าแผ่นพับเป็นงานพิมพ์บนกระดาษแผ่นเดียวแต่นำมานับเป็น 2-4 ส่วน หรือมากกว่าแต่เมื่อนำมากางจะได้เป็นแผ่นเดียว โดยไม่ต้องนำมาเข้าเล่ม นิยมวางโฆษณาและจัดส่งเผยแพร่ทางไปรษณีย์

องค์ประกอบของแผ่นพับ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้ (ศักดิ์ชัย เกียรติณาคินทร์. 2540 : 16-17)

1. ชื่อเรื่องหรือหัวเรื่อง หมายถึง ข้อความสำคัญที่มุ่งหวังให้ผู้อ่านรับรู้อันดับแรกเป็นคำเชิญชวน คำที่ดึงดูดใจ
 2. หัวเรื่องรอง หมายถึง ข้อมูลขยายชื่อเรื่องหรือหัวเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้นการระบุหัวเรื่องรองอาจมีหลายหัวเรื่อง เพื่อเป็นการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ
 3. ข้อความ หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดสินค้า บริการ หรือการประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจนครบถ้วนเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านเชื่อถือในสินค้าหรือบริการนั้นๆ
 4. ภาพประกอบ การใช้ภาพมาประกอบกับเนื้อหาทำให้มีความชัดเจนสมบูรณ์สวยงามดึงดูดใจ มักใช้ภาพประกอบมากกว่าแผ่นภาพ เนื่องจากแผ่นพับมีเนื้อหามากกว่า
 5. ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา การให้ข้อมูลเจ้าของสินค้า บริการ หรือผู้พิมพ์แผ่นพับนั้น เป็นการแสดงความรับผิดชอบในสิ่งพิมพ์ของตน และเพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดต่อขอรายละเอียดภายหลังได้
 6. ตราสัญลักษณ์ เป็นตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานที่พิมพ์ประชาสัมพันธ์
- แผ่นพับเป็นเอกสารเผยแพร่ขนาดเล็กอีกชนิดหนึ่งที่ยอมรับใช้กันมาในปัจจุบัน ไม่มีขนาดตายตัวแน่นอน แต่ยึดถือหลักของการพกพาสะดวกขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป ผู้อ่านสามารถมองเห็นทั้งหน้าได้พร้อมกัน อาจพิมพ์สี่เดียว หลายสี มีภาพประกอบ หรือไม่มีภาพประกอบก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นพับ (Folder) เป็นกระดาษแผ่นเดียวพับกลับไปกลับมาตามต้องการได้ไม่มีขนาดตายตัวแน่นอน เมื่อพับอยู่อาจมีขนาดประมาณ 4×9 นิ้ว ซึ่งเหมาะแก่การพกพา ปรกติมักจะใช้กระดาษขนาด A4 แต่ถ้าไม่ใช้ขนาด A4 มาพับแล้วควรคำนึงถึงการกำหนดขนาดแผ่นพับว่าจะต้องตัดกระดาษไม่ให้เหลือเศษเพื่อความประหยัดการพับนี้เพื่อแบ่งกระดาษให้เป็นหลายหน้า อาจเป็น 6,8 หรือ 16 หน้า เนื่องจากเอกสารแผ่นพับมีเนื้อที่ค่อนข้างจำกัด จึงควรเตรียมเนื้อหาเฉพาะประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการนำเสนอ โดยไม่เสนอรายละเอียดปลีกย่อยในแต่ละหน้าจะบรรจุด้วยเนื้อหาสาระที่สั้น กระชับ อ่านจับใจความได้ง่ายและรวดเร็ว การนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นลักษณะการเขียนแบบบรรยายมากกว่าเป็นการพรรณนาความรู้สึก ประเด็นสำคัญที่นำเสนอจะต้องน่าสนใจ และมีความพิเศษต่างจากหน้าอื่น โดยให้สัมพันธ์กับเรื่องราวภายในอาจใช้ภาพเหมือนจริงหรือภาพนามธรรมก็ได้ ส่วนภาพประกอบด้านในอาจมีหรือไม่มีก็ได้ ส่วนมากแผ่นพับจะผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบอกข่าวชักจูงใจ แนะนำและเตือนความจำ ใช้เพื่อเผยแพร่โฆษณาประชาสัมพันธ์หรือบริการ (ปราณี คุ่มคำ. 2544 : 23)

วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ (2540 : 35) กล่าวไว้ แผ่นพับ (Folder) จัดว่าเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด Direct Mail ที่สามารถส่งตรงถึงผู้บริโภคได้ทั้งทางไปรษณีย์และแจกตามสถานที่ต่างๆ ลักษณะเด่นของแผ่นพับคือมีขนาดเล็ก หยิบถือได้สะดวกสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดได้มาก ผู้ดูสามารถเลือกดูเวลาใดก็ได้ในการหยิบมาอ่าน มีเทคนิคในการออกแบบได้อย่างอิสระหลากหลายและสวยงาม ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าสื่อสิ่งพิมพ์อีกหลายชนิด จุดเด่นอีกประการหนึ่งคือสามารถเลือกแจกได้ถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะทำให้สื่อที่ผลิตขึ้นถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 292) กล่าวว่า ในกรณีที่เราต้องการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้ามากกว่าการโฆษณา และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางในกลุ่มคนเป็นจำนวนมากนั้น เราควรใช้แผ่นพับ (Folder) แทนที่จะใช้เอกสารเผยแพร่รายละเอียดสินค้า (Brochure) ที่มีต้นทุนในการผลิตสูงกว่าการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีนี้มีหลักการ ดังนี้

(1) ข้อมูลที่ต้องการจะเผยแพร่มีมากกว่าที่จะใช้เพียงข้อความโฆษณาเท่านั้น
 (2) กลุ่มเป้าหมายมีอยู่มาก หากใช้เอกสารเผยแพร่รายละเอียดสินค้า (Brochure) จะเป็นการสิ้นเปลืองมากเกินไป

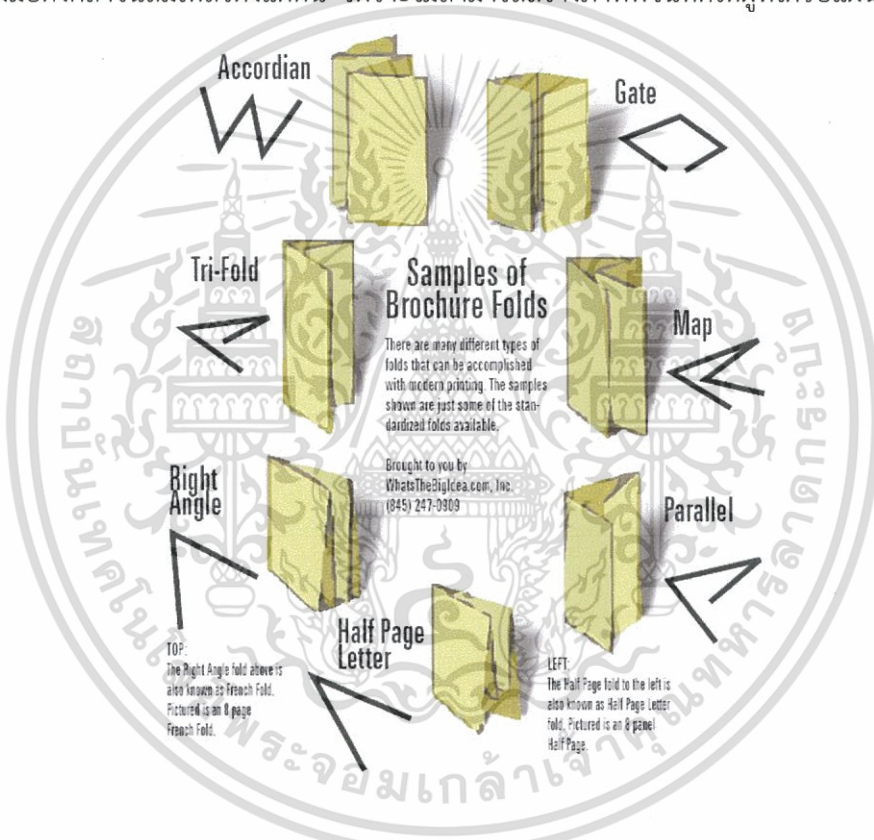
(3) ใช้เพื่อเป็นการกรอกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจจริงๆ โดยแจกเป็นแผ่นพับ (Folders) ไปก่อน หากเขาสนใจในอยากรู้เพิ่มเติมสามารถที่จะขอเอกสารเผยแพร่รายละเอียดสินค้า (Brochure) ที่ที่รายละเอียดเพิ่มเติมได้เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจะแจกเอกสารเผยแพร่รายละเอียดสินค้า (Brochure) ให้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการรู้เรื่องราวของสินค้าเป็นการเผยแพร่ในลักษณะของการเจาะตรงที่แคบกว่าการใช้สื่อมวลชน ดังนั้นการใช้แผ่นพับ (Folder) นั้นควรใช้เมื่อเราพอจะรู้บ้างว่า กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร อยู่ที่ไหน เข้าถึงได้อย่างไร

(4) ในการใช้ (Folders) นั้นเรามักจะมีส่วนของการตอบรับ หรือการขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือ สิทธิพิเศษในการลด แลก แจก แถม เอาไว้ด้วยจึงจะทำให้การใช้แผ่นพับ (Folders) นั้นได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นภายใต้การนำของคณะผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ซึ่งเนื้อหาและข้อมูลในเอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับไปเผยแพร่ข่าวสารโดยการจัดทำแผ่นพับแจกออกไปนั้นต้องมีการออกแบบที่ดี ให้น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับนั้นเปิดอ่านไม่ซีทังไปนอกจากนั้นภาพและคำพูดที่ใช้ต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านได้โดยเร็วตั้งแต่ช่วงต้นๆ เพราะหากขาดความน่าเชื่อถือตั้งแต่ต้นแล้วที่ได้รับอาจจะไม่ยอมอ่านต่อไป

ดังนั้น แผ่นพับ (Folders) ส่วนใหญ่จึงมักจะเริ่มต้นด้วยเรื่องราวของบริษัท หรือยี่ห้อสินค้าที่เป็นผู้ส่งแผ่นพับออกไป เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือก่อนสิ่งอื่นใด การจะใช้แผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น ต้องดูแลเรื่องการออกแบบข้อความ และกระดาษที่ใช้ในการผลิตแผ่นพับให้ดีเพราะหากไม่ยอมลงทุนตรงนี้ ผู้ที่ได้รับแจกแผ่นพับมีความรู้สึกที่ไม่ดีกับแผ่นพับตั้งแต่แรกแล้วอาจทำให้การใช้เครื่องมือดังกล่าวนี้ล้มเหลวตั้งแต่ต้น เพราะไม่สามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้ผู้ที่ได้รับแผ่นพับ

ภาพที่ 2.25 แสดงรูปการพับแผ่นพับแบบต่างๆ

2.6.8 แผ่นภาพ (Poster)

สื่ออย่างหนึ่งที่บอกกล่าวถึงรายละเอียดให้ผู้คนที่เห็นได้ทราบ โดยมีจุดเด่นและเข้าใจได้ในระยะเวลาสั้นๆ ความงามของโปสเตอร์นั้นจะเข้าถึงแก่นของจิตใจผู้พบเห็นได้อย่างฉับไว รวดเร็ว และจะต้องเป็นตัวกระทำให้ผู้พบเห็นระลึกได้เข้าใจถึงความสำคัญของความคิดเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การเอาใจใส่ การช่วยเหลือสังคม กระตุ้นเตือนภัยหรือการให้ความกระจ่างชัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ประชิด ทิถบุตร. 2537 : 128)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรวงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ (2540 : 28) กล่าวว่า แผ่นภาพหรือแผ่นโปสเตอร์ เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะสื่อประเภทนี้สามารถเผยแพร่ได้สะดวกและกว้างขวาง สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกพื้นที่ สื่อสารได้กับผู้บริโภคทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา มีความยืดหยุ่นในตัวของสื่อได้เป็นอย่างดี ในด้านการออกแบบ สามารถสร้างสรรค์รูปแบบภาพประกอบ ตลอดจนแนวทางออกแบบกราฟิก ได้อย่างอิสระและสวยงามเร้าใจ หรือการโน้มน้าวความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ ลักษณะเฉพาะของโปสเตอร์จะสามารถนำเสนอข้อมูลรายละเอียดได้มากพอสมควร ผลิตง่าย ใช้สะดวก ในการโฆษณาสินค้าหรือการประชาสัมพันธ์ด้วย สื่อสารสิ่งพิมพ์จึงเป็นที่นิยมตลอดมา

พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์ (2544 : 58) แผ่นภาพ หรือ โปสเตอร์ (Poster) เป็นสื่อที่มีบทบาทอย่างมาก ในการประชาสัมพันธ์ เพราะสื่อประเภทนี้สามารถเผยแพร่ได้สะดวกและกว้างขวาง สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกพื้นที่ สื่อสารกับผู้บริโภคทุกเพศทุกวัย ทุกระดับการศึกษา มีความยืดหยุ่นในตัวของสื่อได้เป็นอย่างดี

Wittch and Schller (อ้างใน ประชิต ทิณบุตร. 2530 : 136) การออกแบบโปสเตอร์ที่ดี จึงเปรียบเสมือนการที่เราได้พบเห็นงานออกแบบที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยความชัดเจนของรูปแบบ สี ถ้อยคำ และความคิดที่สำคัญซึ่งจะถูกบันทึกไว้ในจิตใจของผู้พบเห็น

โปสเตอร์โดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ หรือเป็นประเภทใดก็ตาม จะมีองค์ประกอบ 6 ส่วน ดังนี้ (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. 2543 : 15-16)

2.6.8.1 หัวเรื่อง (Heading) หมายถึงข้อความที่ต้องการให้ผู้พบเห็นทราบเป็นอันดับแรกเป็นข้อความกระชับรัดกุม ให้ความกระจ่างชัดและเรียกร้องความสนใจได้ดี

2.6.8.2 หัวเรื่องรอง (Subheading) หมายถึงข้อความขยายหัวเรื่องเพื่อให้ทราบรายละเอียดมากขึ้น ให้ความกระจ่างมากขึ้น

2.6.8.3 ข้อความประชาสัมพันธ์ (Copy) หมายถึงข้อความบอกรายละเอียดของสินค้าหรืองานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้พบเห็นสามารถเข้าใจข้อมูลได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.6.8.4 ภาพประกอบ (Illustration) หมายถึง ภาพที่นำมาใช้ประกอบเรื่องราว เนื้อหา เพื่อสร้างความสนใจ ดึงดูด และจดจำได้ง่าย

2.6.8.5 ผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา (Publisher) หมายถึงข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ของผู้ที่เป็นเจ้าของสินค้าหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.6.8.6 ตราสัญลักษณ์ (Logo) หมายถึง เครื่องหมายตราเฉพาะของบริษัทหรือหน่วยงานนั้นๆ เพื่อผลทางด้าน การจดจำ ละยังส่งผลด้านภาพพจน์ของหน่วยงานด้วย

หัวใจสำคัญของวิธีการที่จับความสนใจผู้ดูโปสเตอร์นั้นก็คือ ความง่าย (Simplicity) และความตรงไปตรงมา (Directness) ในการสื่อสาร ความง่ายในที่นี้หมายถึง ความง่ายที่เข้าใจในองค์ประกอบของโปสเตอร์ โดยเฉพาะองค์ประกอบสำคัญก็คือ ส่วนที่เป็นภาพ และส่วนที่เป็นถ้อยคำ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอักษร ที่ประกอบกันแล้วต้องสอดคล้องกันเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและประทับใจ วิธีที่จะทำให้โปสเตอร์ดูเข้าใจง่าย มีดังนี้ (ศักดิ์ชัย เกียรติธนาคินทร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540 : 600)

(1) องค์ประกอบส่วนที่เป็นภาพ ควรเป็นภาพจำลองของจริง ซึ่งมองเห็นแล้วก็สามารถเข้าใจได้ทันที ไม่ควรเป็นภาพที่แสดงที่แสดงระดับงานศิลป์ที่สูงส่ง ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ทางด้านศิลปะเป็นพื้นฐานลึกซึ้งเพียงพอที่จะเข้าใจได้ และไม่ควรเป็นภาพ Abstract ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้แปลความหมายของภาพไปได้นานาประการ

(2) เป็นภาพจำลองของจริงซึ่งมองเห็นได้ชัดเจนในลักษณะขยายใหญ่ (Close-up) เฉพาะในส่วนที่เป็นหัวใจของเรื่องที่ต้องการเสนอ ผู้ดูจะรู้สึกเหมือนได้เห็นภาพห่างไม่กี่ฟุต ที่ที่โดยจริงแล้วอาจยืนดูภาพอยู่เป็นระยะไกลหลายช่วงตึกก็ได้

(3) ในส่วนที่เป็นตัวอักษร ควรคำนึงถึงเรื่องหลักของการอ่านได้ง่ายเป็นสิ่งสำคัญ เช่นการใช้สีตัดกันของตัวอักษรกับพื้นภาพ ตามหลักควรให้ตัวอักษรเป็นสีเข้ม ส่วนพื้นภาพเป็นสีอ่อนดีกว่าจะใช้ตัวอักษรสีอ่อนบนพื้นภาพสีเข้ม สีที่ดึที่สุดของตัวอักษรสำหรับโปสเตอร์ที่จะทำให้เห็นได้ชัดและอ่านได้ง่าย โดยเฉพาะโปสเตอร์ขนาดใหญ่ที่ต้องมองดูในระยะไกล คือตัวอักษรสีดำบนพื้นสีขาวเหลือง

(4) ในการเลือกแบบตัวอักษร ไม่ควรเลือกแบบตัวอักษรที่มีลักษณะผอมสูงและไม่ควรให้ช่องไฟเบียดติดกัน สำหรับขนาดตัวอักษรก็ควรใช้ขนาดตัวอักษรใหญ่ๆ ได้สัดส่วนกับพื้นที่และองค์ประกอบอื่น

(5) หากจำเป็นจะต้องวางตัวอักษรทับไปบนส่วนที่เป็นภาพ ไม่ควรให้พื้นภาพบริเวณที่ตัวอักษรจะทาบลงไปนั้นเป็นลวดลาย เพราะจะทำให้เป็นตัวอักษรไม่ชัดเจน ไม่สะดวกกับการอ่าน

วัฒนะ จุฑะภาด (2541 : 101) กล่าวไว้ว่า ไบปิด หรือ ที่แต่เดิมเรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “ โปสเตอร์ ” นั้นเป็นงานออกแบบกราฟิกบนพื้นผิวสองมิติประเภทหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร หรือโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การออกแบบไบปิด มีหลักเกณฑ์ที่เป็นแม่บทเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของงานออกแบบไบปิด หรือกล่าวอีกหนึ่งว่า ส่วนประกอบที่ไบปิดที่ดีจะต้องมี เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างได้ผล คือ

- ความสะดุดตา ที่สามารถดึงดูดให้คนที่ผ่านไปมาสนใจ หยุดดู
- ต้องให้คนที่สนใจและหยุดดูเพียงชั่วขณะหนึ่งนั้น สามารถรับรู้ความหมายบนไบปิด

และเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเรื่องนี้คือเรื่องของการเลือกได้ใจความครบถ้วนชัดเจน

- ความสวยงาม หรือ ลักษณะพิเศษอย่างอื่น ที่จะก่อให้เกิดความ “ จับตาต้องใจ ”

ซึ่งบางครั้งผู้คนประทับใจมากถึงขนาดต้องการได้ไปเป็นสมบัติส่วนตัวก็มี จากสาเหตุผลที่โปสเตอร์สามารถสนองประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้มากมายนี้เอง โปสเตอร์จึงเป็นสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจที่นิยมใช้กันทั้งในวงการธุรกิจการค้า การโฆษณาสินค้า หรือบริการ ตลอดจนรวมไปจนถึงหน่วยงานราชการ องค์กรสาธารณกุศล และองค์กรทางการเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบของโปสเตอร์ให้มีลักษณะประสานสัมพันธ์กันได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้น ความน่าสนใจและคุณสมบัติที่จะดึงดูดใจผู้ผ่านไปมาจึงขึ้นอยู่กับข้อกำหนดขนาด สี สัน รูปแบบ การจัดพื้นที่ฉากหลัง ของภาพและข้อความในโปสเตอร์อีกด้วย

ขั้นตอนการผลิตโปสเตอร์ เป็นขั้นตอนสร้างสรรค์ ออกแบบองค์ประกอบทั้งสี่ องค์ประกอบ คือ ส่วนที่เป็นพาดหัวข้อความ ส่วนที่เป็นภาพ และส่วนที่เป็นชื่อหรือสัญลักษณ์ของผู้ผลิตโดยคำนึงถึงหลักการจัดองค์ประกอบทางศิลปะที่สำคัญ

นอกจากหลักการจัดองค์ประกอบทางศิลปะเพื่อความสวยงามแล้ว หลักเกณฑ์เฉพาะที่สำคัญของการออกแบบโปสเตอร์ก็คือ โปสเตอร์จะต้องคำนึงถึงความง่าย (Simplicity) เป็นส่วนสำคัญ กล่าวคือความง่ายจะเข้าใจและประทับใจในองค์ประกอบของโปสเตอร์ และองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดความง่ายนั้น จะต้องประกอบไปด้วยวิธีการปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

ก. ในส่วนที่เป็นพาดหัว เลือกใช้ถ้อยคำง่ายๆ สั้นๆ กะทัดรัดได้ใจความ โดยโปสเตอร์แผ่นหนึ่งๆ นั้นจะต้องเสนอแนวคิดเพียงแนวคิดเดียว จุดเด่นที่สำคัญที่สุดของข้อความในโปสเตอร์ คือ พาดหัว ดังนั้น การออกแบบคิดคำพาดหัวจึงอาจใช้หลักการนำเสนอได้หลายแบบ เช่น

- พาดหัวแบบการให้ข่าว (News Headline) เช่น
“ GOLD เบียร์ใหม่จากสิงห์ ” “ กีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 จันทบุรี ”
- พาดหัวแบบบอกวิธีการ (How to headline) เช่น
“ ใส่ห่วง ลูกห่าง ” “ เบิกบานในชีวิต โกลด์ชิดอย่างมั่นใจ ทำหมันหญิง ”
- พาดหัวแบบตั้งคำถาม (Question Headline) เช่น
“ สีสันเดินมาหลังคามุงกระเบื้องอะไรเอ๋ย! ” “ คุณทำประกันภัยแล้วหรือยัง ”
- พาดหัวแบบการออกคำสั่ง (Command Headline) เช่น
“ มาช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อชีวิต ”

ข. ในส่วนที่เป็นข้อความควรสนับสนุนเนื้อหาประกอบกันไปอย่างรวบรัดไม่เยิ่นเย้อ เมื่อได้กำหนดข้อความทั้งหมดแล้วจะต้องเลือกแบบตัวอักษร โดยคำนึงถึงหลักการอ่านง่าย (Legibility) ของตัวพิมพ์เป็นสำคัญ เช่น ไม่ใช่ตัวอักษรผสมสูงที่ไม่ได้สัดส่วนกับพื้นที่ หรือใช้ตัวอักษรสีอ่อนบนพื้นที่ลวดลาย เพราะตัวอักษรจะมองเห็นมาชัดเจน ควรใช้ตัวอักษรที่มีขนาดที่มองเห็นได้ในระยะไกล ความสูงของตัวอักษรและระยะห่างจากผู้ดูควรมีความสูงของตัวเองอักษรดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 ตารางเปรียบเทียบ ระยะห่างจากผู้ดูถึงโปสเตอร์ และความสูงของตัวอักษรที่เหมาะสม

ระยะห่างจากผู้ดูถึงโปสเตอร์ (ฟุต)	ความสูงของตัวอักษร (นิ้ว)
64	2
32	1
16	1/2
8	1/4

นอกจากความสูงของตัวอักษรแล้วยังต้องคำนึงถึง คือ ระยะห่างระหว่างตัวอักษร ระยะห่างระหว่างประโยค และระยะห่างระหว่างบรรทัดด้วย กล่าวคือ

- ระยะห่างระหว่างตัวอักษรหรือช่องไฟไม่ควรให้ถี่หรือห่างเกินไป ระยะห่างระหว่างตัวอักษรที่ใช้กันอยู่ประมาณ 1 ใน 3 หรือ 2 ใน 3 ของส่วนกว้างของตัวอักษร

- ระยะระหว่างประโยคควรมีระยะห่างระหว่าง 1 ถึง 2 เท่า ของส่วนกว้างของตัวอักษร

ค. ในส่วนที่เป็นการใช้ภาพ ควรใช้ภาพที่เป็นภาพที่จริง ซึ่งมองเห็นแล้วเข้าใจได้ทันที เน้นจุดสนใจในภาพเพียงจุดเดียวและมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล ภาพที่เป็นภาพถ่ายจะได้เปรียบภาพชนิดอื่นๆ ดังนี้

- ภาพถ่ายมีลักษณะเหมือนของจริง (Realism) จึงดึงดูดความสนใจได้มาก ภาพถ่ายเด็กสมบูรณ์อนามัยแข็งแรง ภาพถ่ายเด็กขาดอาหารสภาพอนามัย ย่อมสะดุดตาผู้เห็นได้มากกว่าภาพถ่ายเส้นที่พยายามจำลองจากสภาพจริง

- ภาพถ่ายให้ความรู้สึกกว่าสิ่งที่เห็นในภาพกำลังเคลื่อนไหว กำลังเกิดขึ้นและสร้างความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ได้

- ความสวยงามของภาพถ่ายในด้านการจัดแสงเงา องค์ประกอบของภาพที่สมบูรณ์ช่วยให้ผู้ดูเกิดสุนทรีย์ทางอารมณ์ สร้างความประทับใจและจดจำได้มาก นอกจากนั้นภาพถ่ายยังสะดวกต่อการผลิตในแง่ของความเร็วและประหยัดอีกด้วย

ง. ในส่วนที่เป็นชื่อหรือสัญลักษณ์ของสถาบันหรือองค์กรของผู้เผยแพร่ เป็นส่วนที่จะทำหน้าที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเจ้าของเผยแพร่โปสเตอร์นั้นๆ สู่สาธารณชน โดยอาจใช้เป็นชื่อหน่วยงาน หรือสัญลักษณ์ของหน่วยงานก็ได้ โดยทั่วไปไม่มีหลักเกณฑ์ว่าอยู่ส่วนใดของภาพ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการจัดองค์ประกอบของภาพให้ดูสวยงาม

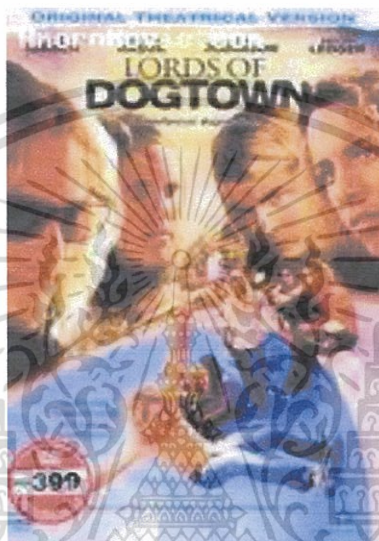
จ. ในส่วนที่เป็นเรื่องของการใช้สีโปสเตอร์ ผู้ผลิตอาจใช้ได้ 2 ลักษณะ คือ

- ใช้สีที่มีความกลมกลืนกัน คือใช้สีที่มีวรรณะเดียวกัน

- ใช้สีที่ตรงกันข้ามหรือสีที่ตัดกัน เพื่อเรียกร้องความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตัดสินใจเลือกใช้สีได้นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงสาระของเนื้อหาและอิทธิพลของสี เพื่อเลือกสีที่สอดคล้องกับเนื้อหาและอารมณ์ต้องการจะให้เกิดขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น โปสเตอร์ที่ทำขึ้น เพื่อจูงใจให้ประชาชนเห็นคุณค่าของป่าไม้ ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ป่าไม้ อาจใช้สีในวรรณะเย็นที่มีลักษณะกลมกลืน เช่น สีเขียว สีฟ้า สีม่วงคราม จะเหมาะสมกว่าใช้สีวรรณะร้อน เช่น สีแดง สีส้ม เป็นต้น แต่ถ้าโปสเตอร์ทำขึ้นเพื่อมุ่งหยุดผู้ชมให้หยุด และให้ความสนใจมองเห็นโปสเตอร์ได้แต่ไกล เช่น โปสเตอร์เตือนให้ระมัดระวังการขับขึ้นท้องถนน

ภาพที่ 2.26 องค์ประกอบของโปสเตอร์

กล่าวสรุปได้ว่า การสร้างสัดส่วนที่แปลกตาออกไปย่อมจะมีผลสะท้อนให้เกิดความน่าสนใจ และชวนมองยิ่งขึ้น การจัดองค์ประกอบของสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะสมดุล ชาย-ขวา ไม่เหมือนกันจะให้ความรู้สึกตื่นเต้นและความแตกต่างในวรรณะของสีช่วยเพิ่มความน่าสนใจและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและประสาทตาอย่างมาก นอกจากนั้นสียังนำมาใช้ในการตกแต่งให้ดูน่าสนใจเน้นความเด่นชัดให้กับสิ่งพิมพ์ได้มากขึ้นต้องมีความกลมกลืนการใช้ตัวอักษรในสกุลเดียวกัน

จากหลักการทั้ง 6 ประการ ในการพิจารณาเพื่อการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะในงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์นี้ เป็นหลักการพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจและยึดเป็นหลักการสำคัญในงานออกแบบเพื่อผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นปลิวเอกสารเย็บเล่ม เพื่อให้เกิดสิ่งพิมพ์ที่ผลิตมีความสวยงามและสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการที่จะถ่ายทอดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 องค์ประกอบของงานออกแบบกราฟิก

ในการออกแบบกราฟิกประเภทสองมิติส่วนใหญ่จะเริ่มต้นการทำงานบนพื้นที่สี่เหลี่ยม นักออกแบบกราฟิกจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยพื้นฐาน 5 อย่างที่จะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างงานออกแบบเลย์เอาต์ (Layout) ให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่ดังนี้

1. ข้อความ (Textual Material) ข้อความที่ใช้ในการออกแบบส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการบอกเรื่องราวในการออกแบบสามารถแบ่งการจัดข้อความได้หลายอย่าง หากมีการจัดวาง Layout ด้วย Computer ก็สามารถสร้างสรรค์ได้ตามต้องการ

2. ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic Component) คือส่วนที่เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนคำพูดส่วนใหญ่ใช้ดึงดูดความสนใจและมีความหมายสอดคล้องหรือสนับสนุนข้อความในการจัดวาง

3. ลวดลายตกแต่ง (Graphic accessories) คือองค์ประกอบที่ใช้สำหรับตกแต่งงานให้ดูดีขึ้นแต่หากใช้มากเกินไปจะทำให้ดูรก และในงานออกแบบสมัยใหม่นั้นไม่ค่อยใช้มากนักส่วนใหญ่แล้วจะใช้ในการดึงองค์ประกอบให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

4. พื้นที่สีขาว (White space) คือพื้นที่ๆ ผู้ออกแบบควรพิจารณาในการจัดวางองค์ประกอบการเว้นให้มีพื้นที่สีขาวใน Layout จะทำให้งานออกแบบมีพลัง ทำให้สายตาได้พักและเป็นตัวสร้างความรู้สึกในองค์ประกอบได้ดี การใช้พื้นที่สีขาวในงานออกแบบนั้นมีความสำคัญต่อการออกแบบมากเนื่องจากการใช้พื้นที่สีขาวจะเป็นตัวที่สร้างความสวยงามหรือทำให้งานออกแบบดูไม่ดีเท่าที่ควร นักออกแบบจะต้องคิดเสมอว่าพื้นที่สีขาวนั้นมีใช่เพียงเป็นแต่พื้นที่ๆ โลงเพื่อให้ นักออกแบบจัดวางงานกราฟิกไปเท่านั้นแต่สามารถใช้เป็นพื้นที่กราฟิกในตัวของมันเองได้ด้วย

5. โครนสี (Color) สีมียุทธศาสตร์อย่างมากที่ทำให้ผลงานสร้างสรรค์ดูสะอาดตาและช่วยทำให้ภาพมีความสวยงาม การกำหนดสีในงานออกแบบจะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของงานนั้นๆ ซึ่งนักออกแบบจะต้องใช้หลักการทางทฤษฎีสีผสมผสานกับหลักจิตวิทยาการใช้สีเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายตอบสนองต่อผลงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (ศุภกรณ์ ดิษณ์พันธุ์, 2548: 40)

2.7.1 แนวคิดทางจิตวิทยาที่สำคัญ

2.7.1.1 แนวคิดของจิตวิทยาสามารถนำไปอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลได้กระทำ หรือรู้สึกนึกคิด หรือจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนก็ตาม โดยมีแนวคิดหลายแนวคิดที่สามารถนำไปใช้อธิบายสิ่งดังกล่าวในแง่มุมที่ต่างกัน แต่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด ทั้งนี้การใช้แนวคิดจิตวิทยาเพียงแนวคิดเดียวอาจเท่ากับการใช้มุมมองเพียงมุมมองเดียว ในการทำความเข้าใจหรืออธิบายพฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลซึ่งอาจผิดพลาดได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ นักจิตวิทยาในปัจจุบันจึงพยายามอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์จากแนวคิดหรือมุมมองหลายด้าน (Elective approaches) คือ

2.7.1.2 ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Need) ทฤษฎีดังกล่าวนี้ เกี่ยวข้องกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Need of Human) ซึ่งมาสโลว์ ได้ศึกษาแนวคิดที่สำคัญหลายแนวคิด แต่แนวคิดที่เป็นที่รู้จักและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในศาสตร์ต่าง ๆ ได้คือ แนวคิดทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ลำดับชั้น คือ

- ชั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐาน (Basic Physiological Need) เช่น ความกระหาย ความหิว ความต้องการทางเพศ ความง่วงเหงาหาวนอน เป็นต้น

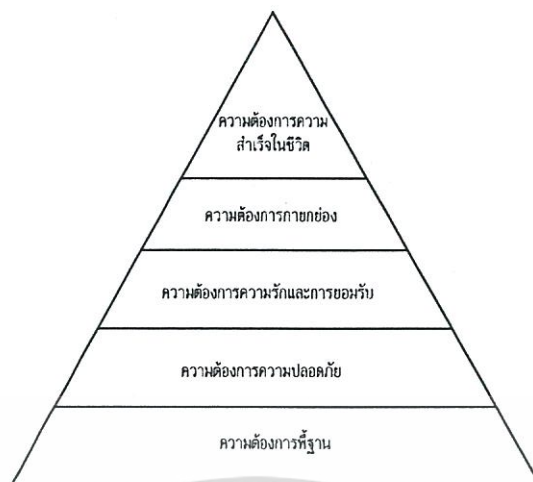
- ชั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เช่น ความปลอดภัยจากการถูกทำร้าย ความปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บ ความปลอดภัยที่เกิดจากการมีที่อยู่อาศัย เป็นต้น

- ชั้นที่ 3 ความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and Belongingness Needs) เช่น ความรักและการยอมรับจากครอบครัว จากเพื่อน จากคนรอบข้าง จากสังคม เป็นต้น

- ชั้นที่ 4 ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) ซึ่งรวมทั้งความภาคภูมิใจ ความยอมรับนับถือ ความมั่นใจ เป็นต้น

- ชั้นที่ 5 ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Realization) ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังสูงสุดของชีวิต เช่น การค้นพบสาเหตุของการป่วยเรื้อรัง คือสิ่งที่สับสนวุ่นวายในโลกทำให้ตนเองเป็นทุกข์จนสุขภาพย่ำแย่ลง และสามารถหาทางออกได้เช่น การนั่งสมาธิ หรือการศึกษาธรรมะ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามความต้องการ 4 ชั้นแรก เป็นความต้องการพื้นฐานอันเกิดจากความรู้สึกที่ไม่มีสิ่งเร้าหรือขาดแคลน เรียกว่า “Deficiency Needs” ซึ่งความต้องการชั้นแรกนั้นต้องได้รับการตอบสนองตามขั้นตอนเสียก่อน มนุษย์จึงจะสามารถพัฒนาความต้องการไปสู่ความต้องการลำดับชั้นที่ 5 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด เรียกว่า “Meta-Needs” หรือความต้องการเพื่อการก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการที่บรรลุถึงยาก ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่จะใช้ศักยภาพและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ให้เกิดผลดีต่อตนเอง ผู้อื่น และขยายผลต่อสังคม แต่ทั้งนี้ ทฤษฎีของมาสโลว์ ยังมีการโต้แย้งจากนักจิตวิทยาบางกลุ่มด้วยเหตุผลที่ว่า มนุษย์ไม่จำเป็นที่จะต้องรับการตอบสนองความต้องการเป็นตามลำดับชั้นก่อน แล้วจึงสามารถพัฒนาการในขั้นต่อไปได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ความเป็นจริง มนุษย์ไม่สามารถแบ่งลำดับชั้นตอนของความ ต้องการออกจากกันได้อย่างชัดเจน รวมทั้ง “ความรู้สึกเพียงพอ” ของมนุษย์แต่ละคนที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 5 นั้นแตกต่างกัน

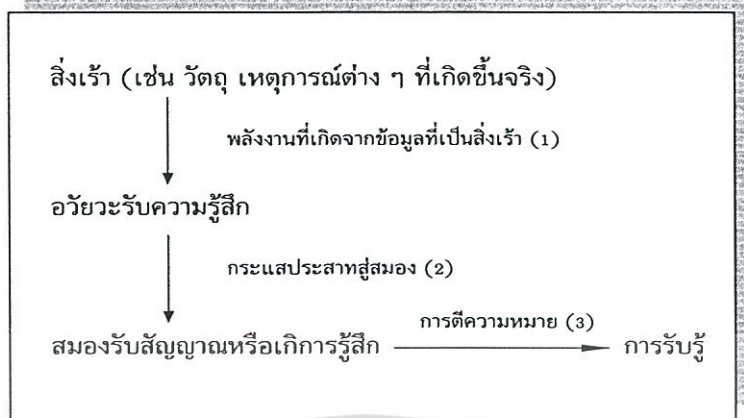
ภาพที่ 2.27 แผนภูมิความต้องการลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์

2.7.1.3 จิตวิทยาการรับรู้ คือ สิ่งต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็น คน พืช สัตว์ วัตถุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวเรา การที่มนุษย์จะสามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้นั้น ต้องอาศัย อวัยวะรับรู้ความรู้สึก ซึ่งทำหน้าที่รับข้อมูลจากสิ่งรอบตัวเรา และสิ่งรอบตัวเราที่ว่าเป็น สิ่งเร้า มีผลต่ออวัยวะรับรู้ความรู้สึก โดยจะแปลเป็นกระแสประสาทเดินทางขึ้นสู่สมอง สาระสำคัญเกี่ยวกับการรับรู้ มีดังนี้

การรู้สึกและการรับรู้ (Sensation and Perception) การรู้สึกและการรับรู้จะเกิดขึ้นได้นั้น เริ่มจากมีสิ่งเร้าที่อาจเป็นเหตุการณ์หรือวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์ ซึ่งจะเป็น “พลังงานเร้า” ให้อวัยวะรับรู้ความรู้สึกรับข้อมูลจากเหตุการณ์หรือวัตถุนั้น ส่งผ่านไปเป็นกระแสประสาทขึ้นสู่สมอง ทั้งนี้ พลังงานเร้าอาจเป็น แสง เสียง ความร้อน เป็นต้น และอวัยวะรับรู้ความรู้สึกแต่ละประเภทจะรับพลังงานได้เฉพาะด้าน เช่น หูรับเฉพาะเสียง ผิวหนังรับเฉพาะอุณหภูมิสัมผัส ตารับเฉพาะแสง ฯลฯ ทั้งนี้ หากไม่มีอวัยวะรับรู้ความรู้สึกก็จะไม่เกิดการรับรู้ใด ๆ อย่่างไรก็ตาม หากมีอวัยวะรับรู้ความรู้สึก แต่ไม่มีการตีความหมายของข้อมูลที่เข้าสู่สมองก็จะไม่เกิดการรับรู้เช่นกัน

ปัจจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ คือ จากประสบการณ์ เช่น การที่มนุษย์สามารถบอกได้ว่าสิ่งที่เห็นนั้น คือ ดอกไม้ หรือบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยิน เป็นเสียงนกกร้อ หรืออื่น ๆ นั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นก่อน ดังนั้น การตีความในสิ่งที่มนุษย์รู้สึกจึงต้องอาศัยประสบการณ์ในแต่ลักษณะ เป็นอีกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ เช่น ในขณะที่มีอาการโกรธจะไม่กลัวอะไร และสามารถกระทำการต่าง ๆ โดยปราศจากการยั้งคิดหรือเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ในขณะนั้นตกอยู่ใต้อิทธิพลของความโกรธ ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ปัจจัยอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ การเรียนรู้ ทักษะคิด ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่เข้ามาเกี่ยวข้อง กระบวนการรับรู้ทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.28 แสดงแผนภูมิแสดงกระบวนการรับรู้ของมนุษย์

2.7.1.4 จิตฟิสิกส์ (Psychophysics) คือ การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานเร้ากับการรับรู้ในเชิงปริมาณ โดยนักวิชาการท่านแรกที่ศึกษาเรื่องนี้เป็น กุสทาบ เฟคเนอร์ (Gustav Fechner) ชาวเยอรมัน ซึ่งนักวิชาการท่านนี้ ศึกษาเรื่องหาความสัมพันธ์ระหว่างจิตกับโลกวัตถุด้วยการใช้สูตรคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประสาทรับความรู้สึกของมนุษย์ไม่สามารถรับรู้พลังงานหรือข้อมูลได้ทั้งหมด แต่จะสามารถรับรู้ได้เพียงช่วงเวลาเดียวเท่านั้น และพลังงานที่เหลือจะสามารถเร้าให้เกิดความรู้สึกได้

เทรซโฮลด์สมบูรณ์ (Absolute Threshold) คำว่าเทรซโฮลด์ เป็นภาษาเยอรมันที่แปลว่า ประตู่ หรือ จุดเริ่มต้น และสำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับการรับรู้ นั้น หมายถึง พลังงานที่น้อยที่สุดที่ทำให้มนุษย์เริ่มรับรู้ได้ปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

ตารางที่ 2.6 แสดงเทรซโฮลด์ของอวัยวะรับความรู้สึกต่างๆ

ชนิดของการรับรู้	ปริมาณของสิ่งเร้า
การมองเห็น	แสงเทียนที่เห็นในระยะ 50 ก.ม. ในคืนมืดสนิท
การได้ยิน	เสียงเดิมของนาฬิกาที่ห่างออกไป 6 เมตร ไม่เงียบสนิท
การรับรู้รส	เกลือ 1 กรัม ละลายใน 500 ลิตร
การได้กลิ่น	น้ำหอม 1 หยด ที่กระจายฟุ้งในห้องชุด ขนาด 3 ห้องนอน
การรู้สัมผัส	ปีกผีเสื้อหล่นลงบนแก้มในระยะ 1 ซม.

จากข้อมูลแสดงให้เห็นปริมาณของตัวกระตุ้นที่จะเริ่มทำให้เกิดการรับรู้ของอวัยวะความรู้สึกดังกล่าวข้างต้นนั้น จะมีความเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เกี่ยวกับประสาทสัมผัสของมนุษย์ ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าจะเป็นการได้ยิน การมองเห็น การได้กลิ่น การรับรส การรับรู้ความรู้สึกได้ผิวหนัง ความรู้สึกทางกาย การรับรู้พิเศษ การรับรู้สี และการรับรู้ทางตา

2.7.1.5 จิตวิทยาการมองเห็น คือ อวัยวะรับรู้ที่สำคัญของการมองเห็นคือ “ตา” โดยอวัยวะที่วุ้นนี้สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีรูปร่าง รูปทรง ลักษณะ ขนาด พื้นผิว สี รวมทั้งสิ่งที่อยู่ในระยะใกล้ไกล ความเคลื่อนไหว หรืออื่น ๆ ได้เป็นอย่างดีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็นที่สำคัญ เช่น แสง และ โครงสร้างนัยน์ตา ในส่วนของแสงที่เป็นสิ่งเร้าในตานั้น เป็นรังสีของแม่เหล็กไฟฟ้าที่ประกอบด้วยอนุภาคเล็ก ๆ เรียกว่า โฟตอน (Photon) โดยโฟตอนจะเคลื่อนที่เป็นเส้นตรงในรูปของคลื่นที่มีอัตราความเร็วที่ขึ้นอยู่กับตัวกลางที่โฟตอนผ่าน ทั้งนี้รังสีแม่เหล็กไฟฟ้าจะมีคลื่นความยาวต่างกัน ซึ่งส่วนที่ตามนุษย์สามารถมองเห็นได้นั้น คือ ช่วงแคบ ๆ ช่วงเดียวของรังสี ซึ่งได้แก่ แสงอาทิตย์ ที่แยกออกเป็นสีต่าง ๆ ด้วยแท่งแก้วสามเหลี่ยม

2.7.1.6 การรับรู้สี (Color perception) สิ่งต่าง ๆ ในโลกที่มนุษย์อาศัยอยู่นี้เต็มไปด้วยสีสันมากมายแต่ถ้ามนุษย์ไม่สามารถรับรู้สีได้ ก็จะดูเหมือนว่ามนุษย์มีเพียงสีขาวและดำเท่านั้น ทั้งนี้ “สี” จึงเป็นสิ่งสำคัญไม่เพียงแต่ทำให้มนุษย์รับข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น แต่ “สี” ทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น อารมณ์เปลือยเปลื่นสดชื่น อารมณ์เศร้าหมอง หรือแม้แต่ทำให้รู้สึกร้อน รู้สึกเย็น รู้สึกตึงเครียด รู้สึกผ่อนคลาย เช่น สีของกล่องเครื่องสำอางที่เน้นสีเขียวอ่อนและสีขาว ซึ่งสามารถทำให้ลูกค้ารู้สึกคล้อยตามว่า ผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจริง ๆ ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่เน้นการใช้สีสันบนใบหน้า ในทางจิตวิทยาสี จะแบ่งตามความยาวคลื่นออกเป็นสีร้อนและสีเย็น โดยสีที่มีช่วงคลื่นสั้น เช่น น้ำเงินจะเป็นสีเย็น และสีที่มีช่วงคลื่นยาว เช่นสีแดงจะเป็นสีร้อน การแบ่งสีลักษณะนี้เป็นการเชื่อมโยงสีกับอุณหภูมิ กล่าวคือ เปรียบเทียบความเย็นในเวลากลางคืนหรือความมืดเป็นสีน้ำเงิน ซึ่งจะถูกทำลายด้วยแสงอาทิตย์ตอนเช้าซึ่งเป็นสีแดง และตอนเที่ยงวันจะเป็นสีเหลืองจึงเป็นสีร้อน การเชื่อมโยงสีกับอุณหภูมินี้ เป็นความรู้สึกของมนุษย์ที่สืบทอดกันมานาน ดังนั้นในประเทศหนาวจะมีการปรับอุณหภูมิในห้องสีน้ำเงินให้สูงกว่าในอุณหภูมิในห้องสีเหลือง การรับรู้เหล่านี้เป็นการรับรู้เชิงจิต ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่น้อย

ดังนั้นการรับรู้สี หมายถึงความสามารถในการแยกสีต่าง ๆ ตามความยาวคลื่น ซึ่งตัวกำหนดการรับรู้สีมีมาก เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ หากมนุษย์ไม่สามารถรับรู้สีได้ ก็จะมองเห็นสิ่งรอบ ๆ ตัว เป็นเพียงสีขาวและดำ การรับรู้สีนั้นมีผลต่ออารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ตื่นเต้นเมื่อเห็นสีแดง หรืออารมณ์เศร้าหมองเมื่อเห็นสีดำ เป็นต้น

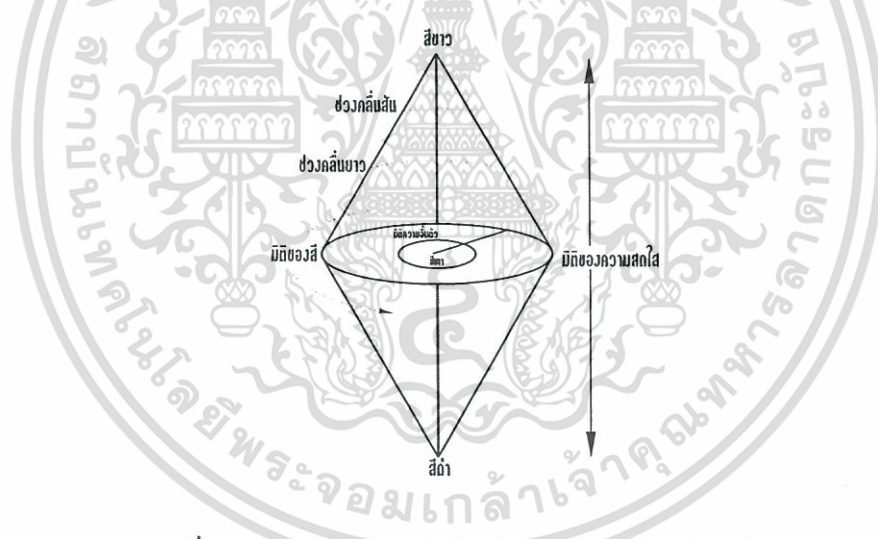
- ธรรมชาติของสี ในศตวรรษที่ 17 ไอแซค นิวตัน ได้พบว่า หากให้แสงอาทิตย์เข้าปลายเข็มผ่านแท่งแก้วสามเหลี่ยมแสงนั้นจะหักเหและกระจายแสงออกมาเป็นสีต่าง ๆ ด้วยขนาดคลื่นที่ต่างกัน และเป็นแสงที่นัยน์ตาเราสามารถมองเห็นได้ ซึ่งเรียกว่า สีสเปกตรัม (Spectrum) โดยแต่ละสีจะมีความยาวคลื่นที่ต่างกัน ดังตารางข้างล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.7 แสดงช่วงความยาวของคลื่นสีต่าง ๆ

ขนาดความยาวคลื่น nm	สี
380 - 470	น้ำเงินแกมแดง
470 - 475	น้ำเงิน
480 - 485	เขียวแกมน้ำเงิน
495 - 535	เขียว
555 - 565	เหลืองแกมสีเขียว
576 - 580	เหลือง
585 - 595	แดงแกมเหลือง
650 - 770	แดง

นอกจากนี้ ในแต่ละสีมีลักษณะ 3 ประการที่สัมพันธ์กัน โดยอธิบายได้จาก ภาพ 3 มิติ ที่เรียกว่า กระจวยสี ดังนี้

ภาพที่ 2.29 แสดงแผนภูมิข้างต้น ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ

- มิตของสี คือ ส่วนรอบกระจวยซึ่งเป็นสีระดับความสว่างของสีจากหัวสีขาวไปเรื่อย ๆ จนอยู่ในระดับที่มีความสว่างน้อยลงจนไปถึงระดับของสีคล้ำ และสีดำบริเวณหัวล่างสุดของกระจวย โดยสีแต่ละระดับจะเรียงกันตามลำดับจากช่วงคลื่นสั้น ไปยังช่วงคลื่นยาว
- มิตของความสดใส คือ แกนตั้งของกระจวยสี ซึ่งสีที่มีอยู่ค่อนข้างทางด้านบน แสดงว่ามีสีขาวมาก ความสดใสจะมาก และสีที่มีอยู่ค่อนข้างทางด้านล่างแสดงว่ามีสีดำมาก ดังนั้น แม้ว่าเป็นสีเดียวกันซึ่งมีขนาดคลื่นเท่ากันก็อาจมีความสดใสไม่เท่ากันถ้ามีสีขาวและสีดำปนที่มีระดับต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

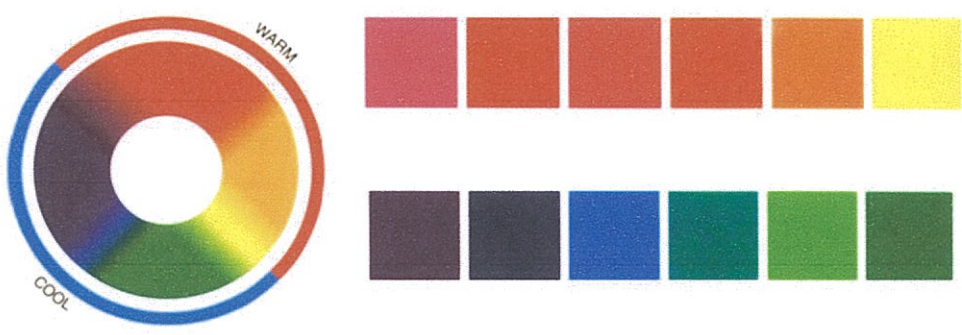
- มิติของความอึดตัว คือ ส่วนของรัศมี ซึ่งเป็นความบริสุทธิ์ของสีต่าง ๆ ที่ไม่มีสีเทาปน โดยจะเป็นรัศมีตั้งแต่ขอบนอกสู่ขอบใน ซึ่งสีที่อยู่ที่ขอบนอกสุดจะเป็นสีที่มีความอึดตัวมาก จนกระทั่งสีที่อยู่ขอบในจนถึงจุดศูนย์กลางจะเป็นสีเทา ดังนั้นสีที่ไม่บริสุทธิ์หรือสีที่อึดตัวน้อยจะมีสีเทาปนมากทั้งนี้ ความอึดตัวจะขึ้นอยู่กับความสดใสด้วย สีซ้อนไปทางด้านบนจะมีสีขาวปนหรือดูสดใสมากจะมีความอึดตัวมาก ส่วนสีค่อนข้างมาทางด้านล่างหรือปนสีดำก็มีความอึดตัวน้อยลงเช่นกัน

- การผสมสีจากภาพกระสวยสีข้างต้น จะมีสีซึ่งเรียงอยู่รอบกระสวยและเรียงไปตามลำดับความยาวคลื่น โดยสีที่อยู่ในมุมตรงข้ามจะเรียกสีเสริมซึ่งกันและกัน (Complementary Color) ได้แก่ สีเหลืองตรงข้ามกับสีน้ำเงิน ทั้งนี้ สีเสริมซึ่งกันและกันเมื่อผสมกันจะไม่เกิดสีใหม่ และจะเป็นสีเทาหรือสีผสมของทั้งสองสี นั่นคือสีน้ำเงินผสมกับสีเหลือง จะได้สีเหลืองปนสีน้ำเงินหรือน้ำเงินปนเหลือง การผสมสีที่ว่าเป็นเป็นการผสมแสงสี ที่ต่างจากการผสมสีเพื่อใช้ระบายรูปภาพ หากต้องการสีส้มก็จะใช้สีแดงผสมกับสีเหลืองที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการผสมสีเกิดจากการดูดสีและการสะท้อนสีบางสีออกมา เช่น สีน้ำเงินเกิดจากการดูดสีอื่นในสเปกตรัมทั้งหมดสะท้อนออกมาแต่สีน้ำเงินและสีที่ติดกับสีน้ำเงินทั้งสองด้านคือน้ำเงินแกมเขียว และน้ำเงินแกมแดงเป็นต้น

กล่าวสรุปได้ จากหลักการออกแบบกราฟิกต้องพิจารณาถึงปัจจัยพื้นฐาน 5 อย่างที่กล่าวมาข้างต้นต้องมีความสัมพันธ์กันในทุกด้านประกอบกับการการคำนึงถึงจิตวิทยาของการรับรู้การรับรู้ถึงสีซึ่งสีแต่ละสีบ่งบอกถึงความรู้สึกและอารมณ์การรับรู้เช่นสีแดงแสดงถึงความร้อนนอกจากนั้นแล้วยังต้องมีลักษณะที่สัมพันธ์กันถึงมิติของสี มิติความอึดตัว มิติความสดใสทั้งหมดนี้ต้องนำมาพิจารณาประกอบกันในการที่จะออกแบบแผ่นพับและโปสเตอร์

2.7.2 จิตวิทยาของสี (Color Psychology)

ในธรรมชาติเหล่านักเพศผู้ที่มีสีขนสวยงามมักใช้สีสดใสสะดุดตา กระตุ้นความสนใจจากเพศตรงข้าม หลายคนอาจสงสัยว่าเพียงแค่อะไรก็เข้าใจได้หรือ สีมียุทธพลต่อ อารมณ์ความรู้สึก ของมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ผูกพันกับสีโดยธรรมชาติ ในทุกห้วงความคิดและความทรงจำของมนุษย์ล้วนมีสีเกี่ยวข้อง เพราะสีแต่ละสีจะสื่อสารและเชื่อมโยงไปถึงสิ่งอื่นเสมอ นอกจากนี้ สียังช่วยให้มนุษย์แยกแยะและจดจำได้ดียิ่งขึ้น ในกระบวนการสร้างแบรนด์สีได้นำมาใช้สร้างความจดจำและสร้างความเชื่อมโยง เช่น สีแดง ต้องเป็น Coca cola เป็นต้น สีจึงเป็นภาษาพิเศษมีพลังและมิติในการสื่อสารมากกว่าภาษาที่เป็นตัวอักษร

ภาพที่ 2.30 แสดงโทนสี

2.7.2.1 หลักการใช้สีในการออกแบบ(Color Basics)แม่สี มีรูปแบบแตกต่าง ๆ ตามรูปแบบการใช้งานแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

- แม่สีที่ใช้ในงานศิลปะและการออกแบบ คือ แดง เหลือง น้ำเงิน
- แม่สีของแสง คือ แดง เขียว น้ำเงิน
- แม่สีที่ใช้งานพิมพ์ ได้แก่ ขาว เขียว เหลือง ฟ้า

ภาพที่ 2.31 แม่สีที่ใช้ในงานต่าง ๆ

2.7.2.2 แม่สีที่ใช้ในงานต่างๆ ไม่มีสีที่เรียกว่า “ดี” หรือ “เลว” เราสามารถเลือกใช้สีต่างๆ ในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ทุกวันนี้ไม่ใช่ว่ามีจุดขายเป็นเอกลักษณ์ก็จบหากแต่หน้าตาต้องดูดี และดึงดูดใจเมื่ออยู่บนชั้นขาย การเลือกสีอย่างระมัดระวังจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และส่งสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้นออกไป การเลือกใช้สีแม่ไม่ใช่ง่าย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากเกินไป หากมีความเข้าใจในพื้นฐานของสีและการใช้งาน เช่น เราต้องทำความเข้าใจก่อนว่าในการออกแบบบรรจุภัณฑ์นั้น แม่สีซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสีสันท่างๆที่เราใช้คือ แม่สีที่ใช้ในงานศิลปะ อันได้แก่ สีแดง เหลือง และน้ำเงิน เมื่อจะเลือกใช้สีจำเป็นต้องรู้จักวงจรรสี (Color Wheel) ซึ่งเป็นพื้นฐานของสีและการใช้งาน เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.32 วงจรสี (Color Wheel)

สีขั้นที่ 2 (Secondary)

ภาพที่ 2.34 การผสมแม่สีที่อยู่ข้างเคียงกัน เกิดเป็นสีขั้นที่ 2 ได้แก่ สีส้ม เขียว และม่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีขั้นที่ 3 (Tertiary)

ภาพที่ 2.35 แสดงวงจรสีและการผสมสี

สีที่ได้จากการผสมสีขั้นที่ 1 กับสีขั้นที่ 2 ของวงจรสี ทำให้ได้สีเพิ่มอีก 6 สี เป็นสีขั้นที่ 3 แถบสีบนวงจรสีมีสีพื้นฐานเพียง 12 สี แต่หากต้องการสีที่แตกต่างไปจากสีนี้้อีกก็สามารถทำได้โดยการเพิ่มความสว่าง (Tints) หรือความเข้ม (Shades) ให้กับสีทั้ง 12 สีนี้ได้

วิธีการเลือกใช้สี (How to Use Colors)

ภาพที่ 2.36 หลักการใช้สีในการออกแบบ

จากวงจรสีด้านบนหลักการการใช้สีในการออกแบบ อาศัยหลักความสัมพันธ์ของบรรดาสีบนวงจรสี ซึ่งเมื่อเรานำมาใช้ประกอบรูปแบบต่าง ๆ ก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น สีขาวดำ (Achromatic)

การใช้เพียงสีขาว ดำ และเทา เท่านั้น ไม่ใช่สีอื่น ให้ความรู้สึกจริงจังหนักแน่น

ภาพที่ 2.37 การใช้เพียงสีขาว ดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีเอกรงค์ (Monochromatic) เป็นการใช้สีบนวงจรสีเพียงสีเดียว แต่เพิ่มระดับความเข้มอ่อนทำให้ได้โครงสร้างที่เรียบง่าย เบาลาย ดูคลาสสิก ไม่เบื่อง่าย

ภาพที่ 2.38 เป็นการใช้สีบนวงจรสีเพียงสีเดียว

สีขั้นที่หนึ่ง (Primary) หรือ แม่สี คือ การใช้เฉพาะแม่สีทั้งสาม คือ แดง เหลือง น้ำเงิน แม่สีเป็นสีเริ่มต้นไม่สามารถใช้สีอื่นผสมให้เกิดสีได้ การใช้แม่สีทำให้งานที่ชัดเจน หนักแน่น จริงจัง เป็นทางการ

ภาพที่ 2.39 การใช้เฉพาะแม่สีทั้งสาม

สีขั้นที่สอง (Secondary) คือ การใช้เฉพาะสีผสมขั้นที่สอง ทั้งสามสี คือ ม่วง ส้ม เขียว ทำให้ได้งานที่ดูดีสะอาดตา มีพลังการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 2.40 การใช้เฉพาะสีผสมขั้นที่สอง

สีขั้นที่สาม (Tertiary) คือ การเลือกใช้สีจากสีผสมขั้นที่สามที่มีอยู่หกสี ทำให้ได้งานที่มีความรู้สึกหลากหลาย ประณีประนอม สมดุล แม้จะดูไม่แรง แต่ก็ไม่น่าเบื่อ

ภาพที่ 2.41 การเลือกใช้สีจากสีผสมขั้นที่สามที่มีอยู่หกสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีใกล้เคียง (Analogous) คือ สีที่อยู่ขนานข้างของสีที่ใช้บนวงจรสี การใช้สีลักษณะนี้จะ
ได้ผลงานที่มีความรู้สึกกลมกลืนกัน

ภาพที่ 2.42 การใช้สีที่อยู่ขนานข้างของสีที่ใช้บนวงจรสี

สีคู่ประกบ (Complementary) คือ คู่สีตรงกันข้ามบนวงจรสี หรือบางทีเรียกว่าสีตรง
ข้าม การใช้งานลักษณะนี้จะให้ผลงานที่โดดเด่น ดึงดูดสายตาได้ดี มักใช้ในงานประชาสัมพันธ์และการ
ออกแบบบรรจุภัณฑ์

ภาพที่ 2.43 การใช้สีตรงกันข้ามบนวงจรสี

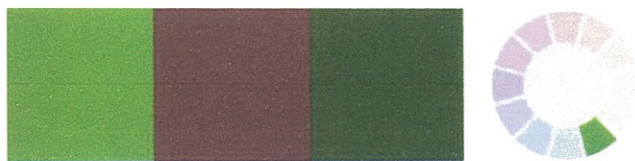
สีคู่ขนานของสีตรงข้าม (Split Complementary) คือ การสีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีที่อยู่
ขนานข้างทั้งซ้ายและขวาของสีตรงกันข้าม การใช้งานลักษณะนี้ให้ผลงานที่รู้สึกตื่นเต้น น่าสนใจ แต่
ไม่เด็ดขาดสุดขีด

ภาพที่ 2.44 การสีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีที่อยู่ขนานข้างทั้งซ้ายและขวาของสีตรงกันข้าม

สีกลาง (Neutral) คือ การใช้สีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีของตัวเองที่ถูกนำไปผสมกับสีตรง
ข้าม หรือสีดำ ให้ความรู้สึกนิ่ง สงบ สบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.45 การใช้สีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีของตัวเองที่ถูกนำไปผสมกับสีตรงข้าม

สีใกล้เคียงของสีตรงข้าม (Cashing/Incongruous) คือ การใช้สีใดสีหนึ่งควบคู่กับสีที่อยู่ ถัดจากสีคู่ขนานของสีตรงข้าม (Split Complementary) การใช้งานในลักษณะนี้ช่วยให้งานดูสมดุล ซึ่งถือความเป็นกลาง ไม่นิยมเอียง หลักการใช้สีทั้ง 10 ประการนี้มีได้เป็นกฎตายตัว เพียงแต่ช่วยให้ เราสามารถเลือกใช้สีให้ง่ายขึ้นและตรงตามวัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.46 สีใกล้เคียงของสีตรงข้าม

จากการศึกษาถึงจิตวิทยาสี พอจะสรุปได้ว่าการใช้สีอันสวยงามมักใช้สีสดใสสะอาดตา กระตุ้น ความสนใจจากผู้รับสื่อ ซึ่งสัมพันธ์พลต่อ อารมณ์ความรู้สึก ของผู้รับสื่อด้วยเช่นกัน มนุษย์ผูกพันกับสี โดยธรรมชาติ ในทุกห้วงความคิดและความทรงจำของมนุษย์ล้วนมีสีเกี่ยวข้อง เพราะสีแต่ละสีจะ สื่อสารและเชื่อมโยงไปถึงสิ่งอื่นเสมอ นอกจากนี้ สียังช่วยให้มนุษย์แยกแยะและจดจำได้ดียิ่งขึ้น การใช้สีไม่มีสีที่ ดี หรือ เลว เราสามารถเลือกใช้สีที่ดึงดูดใจผู้ที่รับสื่อซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้สีที่ดูร้อนแรง เพื่อให้ผู้รับสื่อมองดูภาพแล้วรู้สึกไม่ดีกับการเผาฟาง ในขณะที่เดียวกันสีที่ร้อนแรงก็ดึงดูดความสนใจ จากผู้รับสื่อเช่นกัน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปราณี คุ่มคำ (2544 : 14) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของแผ่นพับ ที่ใช้เผยแพร่ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ของศูนย์โรคหัวใจในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของข้อความพาดหัว ข้อความรองพาดหัว และข้อความเสนอรายละเอียด มีรูปแบบตัวอักษรแบบหัวกลม ข้อความพาดหัวมีขนาดตัวอักษร 36 พอยท์ ข้อความรองพาด หัวตัวอักษร 20 พอยท์ และข้อความที่เสนอรายละเอียดมีขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ข้อความพาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวมีสีของตัวอักษรเป็นสีวรรณะร้อน ข้อความรองพาดหัว และข้อความที่เสนอรายละเอียดมีสีวรรณะเย็น ภาพประกอบส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภาพวาดเหมือนจริง สีของภาพประกอบเป็นสีเหมือนสีจริง มีการจัดหน้าให้มีปกหน้าและปกหลัง มีจำนวน 6 หน้า ส่วนจัดเนื้อหาให้จบลงในแต่ละหน้าของหัวข้อย่อย ลักษณะเนื้อหาเป็นการเขียนแบบจูงใจ

พรรณพร นาวมสำลี (2548 : 8) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์การใช้บริการชำระทางไปรษณีย์ของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกราฟิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้ใช้บริการไปรษณีย์ที่ดูสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์บริการชำระเงินทางไปรษณีย์ประเภทแนบภาพและแผ่นพับ มีความรู้สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้ใช้บริการไปรษณีย์มีความพึงพอใจสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์บริการชำระเงินทางไปรษณีย์ประเภทแผ่นภาพและแผ่นพับ อยู่ในระดับมาก

दनัยเลิศ ดิยะรัตนาชัย (2549 : 24) ได้ทำการวิจัยเรื่องออกแบบกราฟิกสื่อประชาสัมพันธ์บริษัท ดิจิตรีม จำกัด ผลการวิจัยในการออกแบบกราฟิกบนสื่อประชาสัมพันธ์ สำหรับบริษัทดิจิตรีม จำกัด ประเภทแผ่นพับพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นโดยภาพรวม ด้านภาพหรือสัญลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาพที่ใช้เป็นภาพที่มีลักษณะเป็นภาพ 3 มิติ ที่สามารถสร้างสรรค์มาจาก จินตนาการ โดยมีการใช้แสงเงา โครงสร้างที่จินตนาการขึ้นเองสอดคล้องกับ สุภากรณ์ ดิษฐพันธ์ (2548 : 20) ซึ่งกล่าวว่าภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic Component) คือส่วนที่เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนคำพูดส่วนใหญ่ใช้ดึงดูดความสนใจและมีความหมายสอดคล้อง หรือสนับสนุนข้อความในการจัดวาง

ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแผ่นพับด้านลวดลายตกแต่ง มีความเหมาะสมน้อยกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะภาพประกอบมีภาพจำนวนมากและมีความหลากหลายทำให้จะกีดพื้นที่ให้ภาพมีขนาดเล็ก

เพ็ญพร ต่อสกุลแก้ว (2541 : 18) ได้ทำวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อคู่มือการดูแลตนเองก่อนและหลังผ่าตัดต่อระดับความรู้ ทักษะคติ โดยทำการประเมินผลของสื่อสิ่งพิมพ์ว่าสามารถให้ความรู้การดูแลตนเองก่อนและหลังผ่าตัดได้ดีขึ้นและผู้ป่วยมีความเชื่อทางด้านสุขภาพได้ถูกต้องขึ้นตลอดจนสามารถลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงระดับทักษะคติต่อการผ่าตัดเหมาะสมมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงระดับความวิตกลดลง โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ชอบสื่อคู่มือ ได้รับความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก เนื้อหา ขนาดตัวอักษรและขนาดของรูปเล่มมีความสมมติโดยเฉพาะรูปภาพที่บรรจุในเล่มทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีขึ้น และยังมีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจได้ดี สะดวกต่อการนำไปใช้ สามารถหยิบอ่านได้ตลอดเวลาเมื่อต้องการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้ 4 คน ได้แก่ นายก้องการการบริหารส่วนตำบลบางคู้ ผู้ช่วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้ กำนันตำบลบางคู้ ผู้ใหญ่บ้านตำบลบางคู้

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย สัมภาษณ์ ชนิดโครงสร้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.2.1 แบบสอบถามและสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบางคู้ ประกอบการเพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทเอกสารและสิ่งพิมพ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

3.1.2.2 กล้องถ่ายภาพ เพื่อบันทึกภาพในเรื่อง ขั้นตอนการปลูกข้าว วิถีชีวิตของเกษตรกรกรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

3.1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3.2 กำหนดรูปแบบในการสัมภาษณ์เพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับและรัดกุม โดยมีลักษณะคำถามนั้นตรงประเด็น และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

3.1.3.3 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตตามที่ศึกษา จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.1.4.1 นำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ สื่อประชาสัมพันธ์ หรือเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา จำนวน 3 ท่านได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา อาจารย์ประจำสาขาวิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

2. อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1.4.2 ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1.5.1 นำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านการทำนาข้าวของตำบลบางคู้ จำนวน 3 ท่าน

3.1.5.2 ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการใช้แบบบันทึก ประกอบการสอบถามและสัมภาษณ์และการสังเกต แล้วทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์

3.1.5.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ และแบบบันทึกทั้งหมดมาสรุปข้อมูลทางสถิติเพื่อทำการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ตำบล บางคู้ อำเภอท่าม่วง จังหวัด ลพบุรี

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตรรกะวิทยา

3.2 ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการทำนาข้าว พื้นที่การทำนาข้าวและข้อมูลเกี่ยวกับตอซังฟางข้าว การรณรงค์ไม่เผาฟางข้าวและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทเอกสารและสิ่งพิมพ์ จำนวน 6 ท่าน

3.2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านให้ข้อมูลการทำนาข้าว พื้นที่การทำนาข้าวและข้อมูลเกี่ยวกับตอซังฟางข้าว การรณรงค์ไม่เผาฟางข้าว

1. นายณรงค์ กล่อมเกลานายกองค้การบริหารส่วนตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี
2. อาจารย์ เซาว์วัช หนูทอง ปราชญ์ชวามา ผู้ริเริ่มการทำนาโยน
3. นายบุญชู แห่งเจริญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ตำบลบางคู ผู้นำต้นแบบในการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

3.2.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทเอกสารและสิ่งพิมพ์ 3 ท่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับการหารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ความถี่ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์ กำหนดรูปแบบประเมินเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับและรัดกุม โดยมีลักษณะคำถามที่ตรงประเด็นและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

3.2.3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินฉบับร่างเกี่ยวกับการหารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรรณงค์ไม่เผด็จ ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทอง จังหวัดลพบุรี

3.2.3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุง

3.2.3.4 นำแบบประเมินที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ทางด้านการศึกษาและประเมินผล

3.2.3.5 ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.2.4.1 นำแบบประเมินรูปแบบฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

3.2.4.2 นำข้อมูลจากแบบประเมินทั้งหมดมาสรุปข้อมูลทางสถิติ เพื่อทำการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทเอกสารและสิ่งพิมพ์

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมิน มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.2.5.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์แบบประเมินที่นำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.5.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรายการที่ทำการ ศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.3 ศึกษาาระดับระดับความพึงพอใจที่มีต่อ สื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทเอกสาร และสิ่งพิมพ์

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในตำบล บางคู 15 หมู่บ้าน จำนวน 1,641 หลังคาเรือน โดยสุ่มจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 95 คน ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ ในวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ เดือน กันยายน 2555 โดยผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความพึงพอใจ ที่มีต่อ สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัดน่าน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ลักษณะการทำนา และ จำนวนพื้นที่ที่ทำนา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัดน่าน โดยศึกษาความพึงพอใจ และความเหมาะสมของรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้สูตรหาคะแนนของอัตราก้าวหน้า ดังนี้ (บุญเรียง. 2539)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ประเภทเอกสารและสิ่งพิมพ์ ในชุมชนกรณีศึกษาตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี กำหนดรูปแบบแบบสอบถามเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับและรัดกุม โดยมีจำนวนคำถามไม่มากนักแต่ตรงประเด็นและตรงตามวัตถุประสงค์

3.3.3.2 ดำเนินการปรับปรุงและการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

3.3.3.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

3.3.3.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ทางการวัดผลและประเมินผล

3.3.3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.3.4.1 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ไปดำเนินงานในภาคสนามที่กำหนดไว้เพื่อทำการเก็บข้อมูล

3.3.4.2 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร คือ เกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 95 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระยะเวลา 4 สัปดาห์

3.3.4.3 รวบรวมการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติต่อไป

3.3.4.4 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ โดยสร้างภาพจำลองประกอบ ที่ได้รับการออกแบบแล้ว โดยทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกับกลุ่มประชากร กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี ดังนี้

3.3.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความพึงพอใจแต่ละฉบับ

3.3.5.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรายการที่ทำการศึกษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.4 ศึกษาองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภотаวัง จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อน และหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล บางคู้ 15 หมู่บ้าน โดยสุ่มจากเกษตรกรที่เข้าประชุมหมู่บ้านประจำเดือนทุกๆวันที่ 5 ของเดือนจำนวน 15 คน ใน เดือน กันยายน 2555 โดยผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลาย ในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ที่มีก่อนและหลังรับ สื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภотаวัง จังหวัดลพบุรี คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ลักษณะการทำนา และ จำนวนพื้นที่ที่ทำนา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 องค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจมากสามารถอธิบายให้ผู้อื่นได้
4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจแต่ไม่สามารถอธิบายให้ผู้อื่นได้
3	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเป็นบางข้อ
2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจน้อย
1	หมายถึง	ไม่มีความรู้เลย

การแปลผลคะแนนแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้สูตรหาความกว้างของอัตราส่วน ดังนี้ (บุญเรียง.2539)

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.4.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.4.3.1 ศึกษาทฤษฎี ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องถึงองค์ความรู้ ประโยชน์ของ ฟางข้าวและเอกสารรณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าว กำหนดรูปแบบแบบสอบถามเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับและรัดกุม โดยมีจำนวนคำถามไม่มากนักแต่ตรงประเด็นและตรงตามวัตถุประสงค์

3.4.3.2 ดำเนินการปรับปรุงและการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

3.4.3.3 นำแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

3.4.3.4 นำแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ทางด้านการวัดผลและประเมินผล

3.4.3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.4.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.4.4.1 นำแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ไปดำเนินงานในภาคสนามที่กำหนดไว้เพื่อทำการเก็บข้อมูล

3.4.4.2 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล บางคู โดยสุ่มกลุ่มผู้นำชุมชนที่เข้าประชุมหมู่บ้านประจำเดือนทุกๆวันที่ 5 ของเดือนจำนวน 15 คน ใน เดือน กันยายน 2555

3.4.4.3 รวบรวมการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติต่อไป

3.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกับกลุ่มประชากร กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ดังนี้

3.3.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามองค์ความรู้ของชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ที่มีก่อนและหลังจากที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติต่อไป

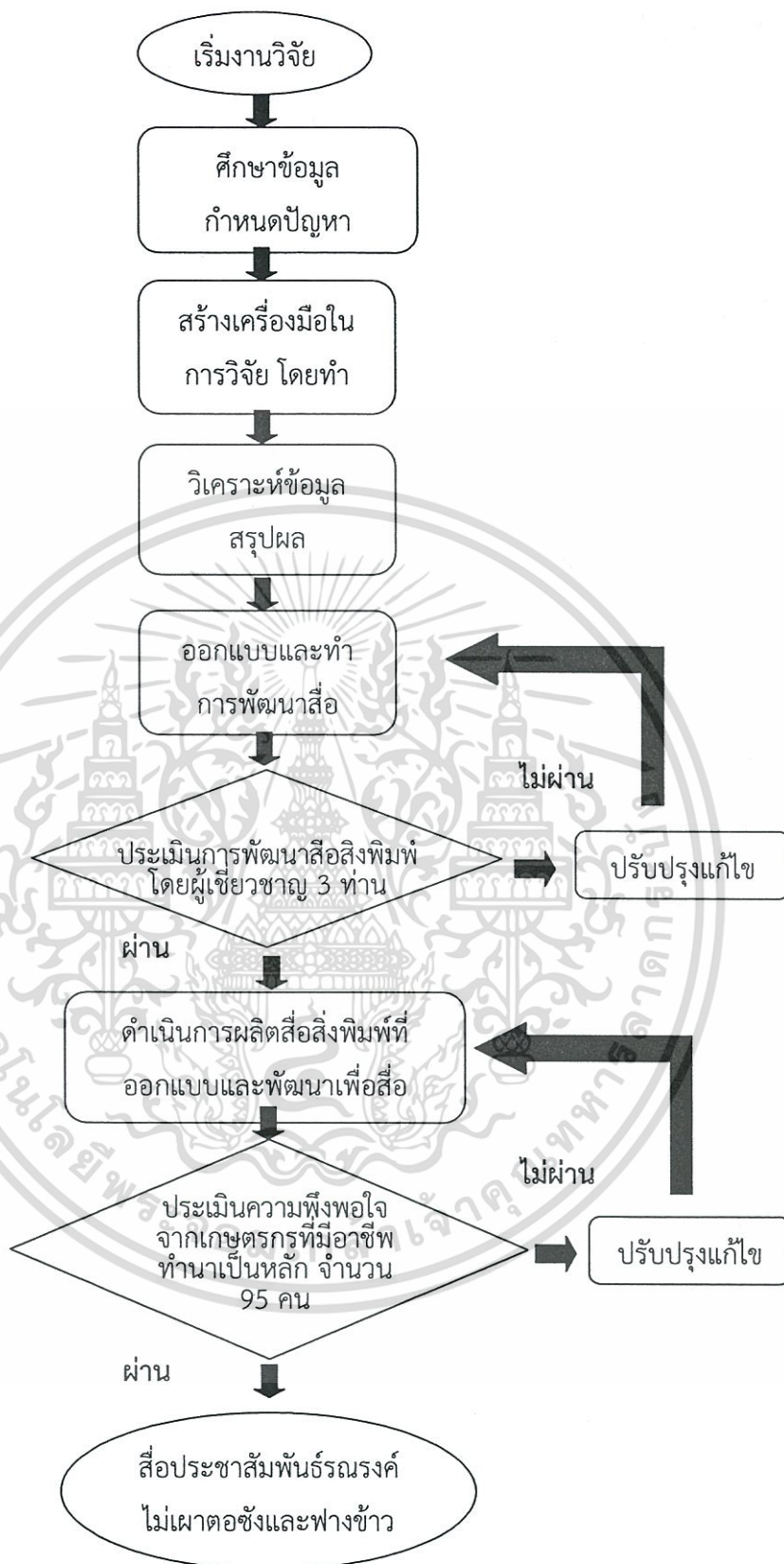
ซึ่ง ฟางข้าวในนาข้าว ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและการ
ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมแต่ละฉบับ

3.3.5.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรายการที่ทำการศึกษา
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนภูมิสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

4.1 สรุปผลการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์และแผ่นพับ

4.2 สรุปผลการประเมินผลความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์และแผ่นพับ

4.3 สรุปผลการประเมินองค์ความรู้ให้กับชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลสนับสนุนการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยได้ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ประเมินด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์ รณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว จำนวนรวม 6 ท่าน เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับการหารูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์ประเภท เอกสารและสิ่งพิมพ์ โดยใช้มาตรการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ข้อมูลรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว วิเคราะห์แล้วผู้วิจัยขอเสนอในรูปแบบการบรรยายของตารางโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนตอนดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์

4.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์สรุปข้อมูลด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์การประชาสัมพันธ์ รณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ของผู้ทรงคุณวุฒิ ประเภทโปสเตอร์

โดยพิจารณาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ด้านข้อความ ด้านภาพหรือสัญลักษณ์ ด้านองค์ประกอบ กราฟิก ด้านพื้นที่ว่าง ด้านโครงสี เพื่อแสดงระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยการทำแบบสอบถาม เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ภาพที่ 4.1 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของ ผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.1 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความ ความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	3.67	0.58	มาก
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	3.00	1.00	ปานกลาง
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	2.67	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.11	0.72	ปานกลาง
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	3.33	0.58	ปานกลาง
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบ เข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	3.00	0.00	ปานกลาง
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและ ข้อความรองมีความสมดุล	3.00	1.00	ปานกลาง
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	3.00	0.00	ปานกลาง
	รวม	3.08	0.39	ปานกลาง
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความ เชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	3.33	0.58	ปานกลาง
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	3.33	1.15	ปานกลาง
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.44	0.77	ปานกลาง
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบ กลมกลืนและต่อเนื่องกัน	3.33	0.58	ปานกลาง
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	2.67	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.00	0.58	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

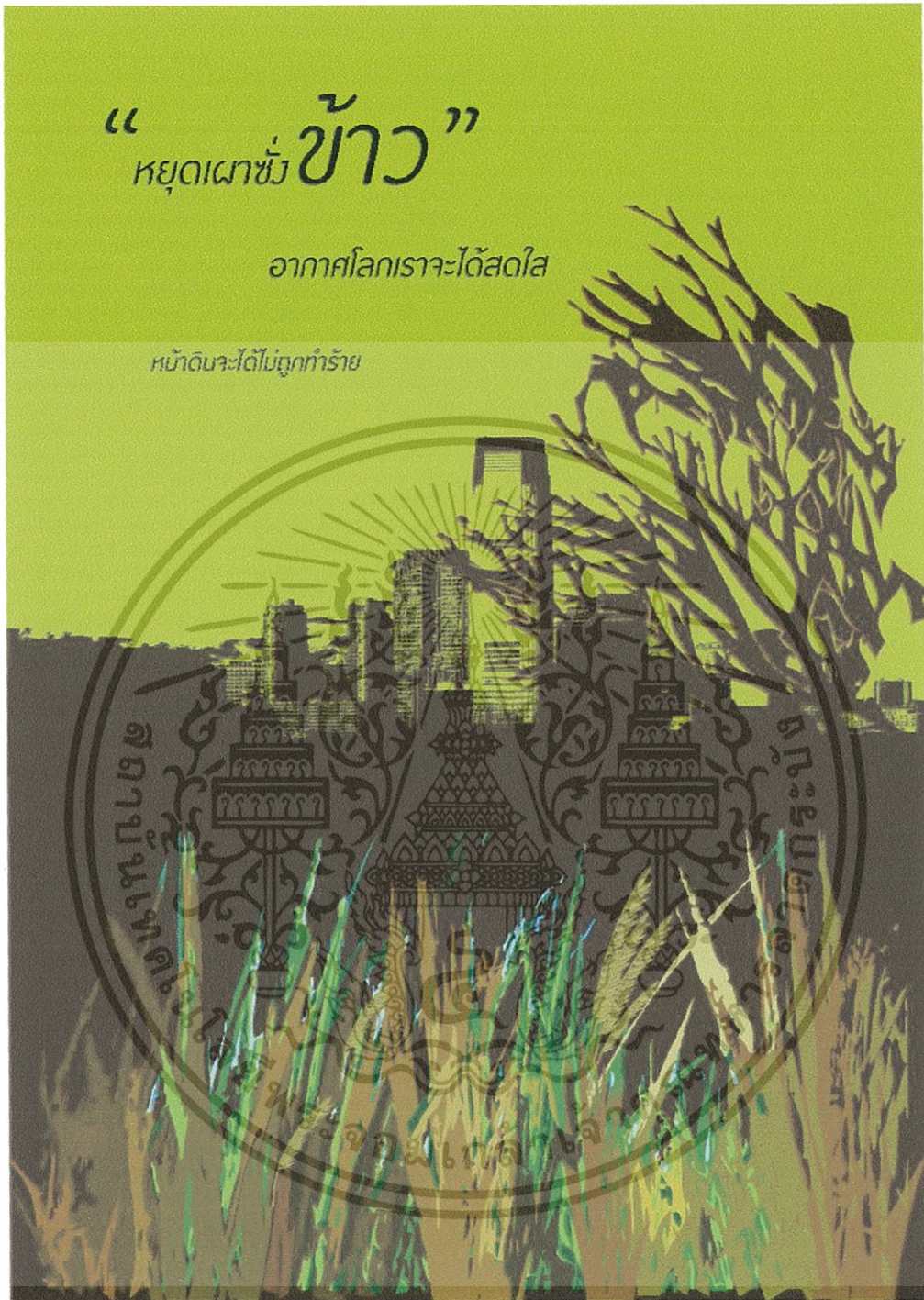
ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.33	0.58	ปานกลาง
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	2.67	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.00	0.58	ปานกลาง
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	3.33	0.58	ปานกลาง
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.50	0.58	มาก
	รวมทั้งหมด	3.19	0.58	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.1 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษาตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1.ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$)

ภาพที่ 4.2 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.2 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบัว จังหวัดลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	3.33	0.58	ปานกลาง
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	3.00	0.00	ปานกลาง
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.22	0.38	ปานกลาง
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	3.00	1.00	ปานกลาง
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	3.33	1.15	ปานกลาง
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	3.33	0.58	ปานกลาง
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	3.00	0.00	ปานกลาง
	รวม	3.17	0.68	ปานกลาง
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	3.00	1.00	ปานกลาง
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	3.67	0.58	มาก
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	3.67	1.15	มาก
	รวม	3.44	0.91	ปานกลาง
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มืองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	3.00	1.00	ปานกลาง
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.17	0.79	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับ ขนาดของงาน	3.33	0.58	ปานกลาง
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาด ของงาน	2.67	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.00	0.58	ปานกลาง
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ	3.67	0.58	มาก
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	3.33	1.15	ปานกลาง
	รวม	3.50	0.87	ปานกลาง
	รวมทั้งหมด	3.25	0.70	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.1.2 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.2 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.22$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.17$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.44$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.17$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.00$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.50$)

ภาพที่ 4.3 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
 ในนาข้าว ภูมิศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.3 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี ประเภทโปสเตอร์รูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	4.00	0.00	มาก
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.44	0.38	มาก
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	4.33	0.58	มาก
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	4.00	0.00	มาก
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	4.67	0.58	มาก
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	4.33	0.58	มาก
	รวม	4.33	0.43	มาก
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	4.33	0.58	มาก
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	4.67	0.58	มาก
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	4.67	0.58	มาก
	รวม	4.56	0.58	มาก
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	4.67	0.58	มากที่สุด
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	4.33	0.58	มาก
	รวม	4.50	0.58	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับ ขนาดของงาน	4.33	0.58	มาก
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาด ของงาน	4.33	0.58	มาก
	รวม	4.33	0.58	มาก
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	4.33	0.58	มาก
	รวม	4.50	0.58	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.44	0.45	มาก

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.3 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.3 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.50$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.50$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.50$)

ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยข้อ

1. มีวิธีปรับปรุงโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ด้วยปริมาณไนโตรเจนสูง (สูงกว่าได้ผล) และความหนาแน่นของดินลดลง
2. เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ และคุณสมบัติของธาตุอาหารที่เคลื่อนที่ในดิน
3. เพิ่มปริมาณของจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน
4. ช่วยลดระดับความเค็มของดิน
5. รักษาระดับความชื้นในดินและค่าของดิน ให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช
6. เพิ่มผลผลิตได้กับพืช การไกล่เกลี่ยดินในนาข้าวจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น มีข้อเปรียบเทียบกันดังนี้
7. ผลปรากฏภาพและการทดลองในรูปของรูป

ธาตุอาหารหลัก ในปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยสูตร

- ไนโตรเจน (เป็น N)
- ฟอสฟอรัส (เป็น P)
- โพแทสเซียม (เป็น K)

ค่าพิกัด ปริมาณสารอาหารจากแหล่งต่างและใบ

ฟอสฟอรัส (เป็น P)

ค่าพิกัด ปริมาณสารอาหารจากแหล่งต่าง

โพแทสเซียม (เป็น K)

ค่าพิกัด ปริมาณสารอาหารจากแหล่งต่าง

สูญหาย

ไนโตรเจน 93%
ฟอสฟอรัส 20%

การเผาไหม้ทำให้สูญเสียธาตุอาหารไปมาก ส่วนที่ตกค้างในดินก็ถูกชะล้างไปกับน้ำฝน ความชื้นในดินที่ลดลง ทำให้ดินแห้งแล้ง และทำให้รากพืชดูดน้ำและธาตุอาหารได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการใส่ปุ๋ยทดแทนธาตุอาหารที่สูญเสียไป

รู้หรือไม่ !

นาข้าว 1 ไร่ จะมีฟางข้าวประมาณ 800 กิโลกรัม ประกอบด้วย

- ธาตุ N ไนโตรเจน 5 กิโลกรัม
- ธาตุ P โฟสฟอรัส 1 กิโลกรัม
- ธาตุ K โพแทสเซียม 1 กิโลกรัม

ฟางข้าว ประกอบด้วยไนโตรเจน 1.5% ฟอสฟอรัส 0.1% โพแทสเซียม 0.5% และคาร์บอน 45% ไนโตรเจน 1.5% ฟอสฟอรัส 0.1% โพแทสเซียม 0.5% และคาร์บอน 45%

ฟางข้าวมีธาตุอาหารสูง โดยเฉพาะไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ซึ่งพืชสามารถดูดใช้ได้ดีกว่าปุ๋ยเคมี เพราะฟางข้าวมีธาตุอาหารที่พืชสามารถดูดใช้ได้ดีกว่าปุ๋ยเคมี

รู้หรือไม่ !

เผาตอซังฟางข้าว ผิดกฎหมาย

มาตรา ๕๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๕๔ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๕๔ ระบุว่าห้ามเผาในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

ห้ามผู้ใดกระทำดังนี้ ๑. เผาฟางข้าวในนาข้าว หรือเผาฟางข้าวในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต ๒. เผาฟางข้าวในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต ๓. เผาฟางข้าวในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คือ การที่บุคคลหนึ่งหรือมากกว่าสองคนที่มีข้อพิพาทกันมาตกลงกันเอง หรือมีบุคคลที่สามมาช่วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้ยุติลง

๒. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีลักษณะดังนี้

- 1. เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นก่อนฟ้องคดี
- 2. เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นก่อนฟ้องคดี
- 3. เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นก่อนฟ้องคดี
- 4. เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นก่อนฟ้องคดี
- 5. เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นก่อนฟ้องคดี

การเตรียมการสลายฟาง

1. บดหรือสับฟาง จำนวน 50 กิโลกรัม
2. ตากฟางข้าว จำนวน 25 กิโลกรัม
3. วัสดุย่อยสลาย เช่น ขี้วัว, ขี้หมู, ขี้ไก่ จำนวน 30 กิโลกรัม
4. ปุ๋ยคอก จำนวน 100 กิโลกรัม

นำวัสดุทั้งหมดมาผสมกัน ประมาณ 7-10 วัน

ขั้นตอนการวิธีการสลายฟางในแปลงนา

1. ใช้รถไถเดินตามไถพรวนแปลงนา 5 ไร่ - 10 ไร่ ประมาณ 50 กิโลกรัม
2. ใช้รถไถเดินตามไถพรวนแปลงนา 5 ไร่ - 10 ไร่ ประมาณ 50 กิโลกรัม
3. ใช้รถไถเดินตามไถพรวนแปลงนา 5 ไร่ - 10 ไร่ ประมาณ 50 กิโลกรัม
4. ใช้รถไถเดินตามไถพรวนแปลงนา 5 ไร่ - 10 ไร่ ประมาณ 50 กิโลกรัม
5. ใช้รถไถเดินตามไถพรวนแปลงนา 5 ไร่ - 10 ไร่ ประมาณ 50 กิโลกรัม

ภาพที่ 4.4 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประถมแผนพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.4 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผนผังรูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	3.33	0.58	ปานกลาง
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	3.00	1.00	ปานกลาง
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.33	0.72	ปานกลาง
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	3.67	0.50	มาก
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	3.67	0.58	มาก
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	3.33	1.15	ปานกลาง
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.50	0.72	มาก
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	3.33	0.55	ปานกลาง
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	3.33	1.15	ปานกลาง
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.44	0.77	ปานกลาง
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	3.00	1.00	ปานกลาง
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.33	0.79	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.33	1.15	ปานกลาง
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.67	1.53	มาก
	รวม	3.50	1.34	มาก
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	3.67	0.58	มาก
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.67	0.58	มาก
	รวมทั้งหมด	3.46	0.82	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.4 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.4 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.50$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.50$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.50$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$)

ประโยชน์ของการไถกลบตอซัง

1. ปรับปรุงโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ชั้นดินที่โปร่งร่วนซุย อุณหภูมิดี ระบายน้ำได้ดี
2. เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ ครอบคลุมต้นฤดูอาหารพืชชั้นอินทรีย์วัตถุ จะถูกย่อยสลายกลายเป็นธาตุอาหารและปลดปล่อยออกมาก่อเป็นปุ๋ยในบริเวณที่ปลูกต่อไป
3. เพิ่มปริมาณของจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน
4. ช่วยลดระดับความชื้นของดิน
5. รักษาอุณหภูมิความชื้นของดิน ให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช
6. เพิ่มผลผลิตให้ทันพืช การไถกลบตอซังมีทั้งทางตรงและอ้อมอย่างสำคัญ จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์กับพื้นที่นาถนอม
7. ลดปัญหาการระบาดของแมลงศัตรูนาข้าว

รู้หรือไม่ว่า

นาข้าว 1 ไร่ มีฟางประมาณ 800 กิโลกรัม มีธาตุอาหารดังนี้

- ธาตุ N ในตอซัง 3 กิโลกรัม
- ธาตุ P ในตอซัง 1 กิโลกรัม
- ธาตุ K ในตอซัง 1 กิโลกรัม

ธาตุอาหารหลัก ในปุ๋ยอินทรีย์

ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K)

ไนโตรเจน (N) : ทำหน้าที่เสริมสร้างการเจริญเติบโตทางลำต้นและใบ

ฟอสฟอรัส (P) : ทำหน้าที่เสริมสร้างรากและผลผลิต

โพแทสเซียม (K) : ทำหน้าที่เสริมสร้างความหวาน คุณภาพของผลผลิตพืช

ฟางข้าว
(หน่ออ่อนในช่วงแล้ง)

6.0 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน 6.9 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน

32.7 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน 33.7 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน

ข้าวเปลือก
(หน่อแก่ที่เก็บ)

12.7 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน 14.2 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน

4.8 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน 4.8 กิโลกรัมต่อไร่ต่อไร่ต่อวัน

เราช่วยกันไม่เผา

ดวงตะวันส่องทั่วบ้านเกิด

สูญหาย ไบโตรเจน 93%

ฟอสฟอรัส 20%

จึงทำให้ดินเค็มทรุดลงไป

รู้หรือไม่ว่า !

เผาตอซังฟางข้าว ผิดกฎหมาย

วิธีการไถกลบตอซัง

ฟางในนาข้าวโดยทั่วไปมี 1 ไร่ จะมีฟางประมาณ 800 กิโลกรัม หากย่อยสลาย จะกลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีประโยชน์ต่อพืช 1 ไร่ จะช่วยเพิ่มผลผลิตข้าวได้มากถึง 1 ตัน ในทางตรงกันข้าม การเผาตอซังจะลดธาตุอาหารในดินลงถึง 20%

การไถกลบตอซังในพื้นที่ปลูกข้าว

1. กรณีปลูกข้าวในนาปีหรือนาปรัง
2. กรณีปลูกข้าวในนาปรังหรือนาปี

การเตรียมสารละลายฟาง

1. เรืออินทรีย์ 1 คัน 50 ลิตร
2. กากน้ำตาล 1 คัน 25 กิโลกรัม
3. วัสดุย่อยสลาย (ขี้วัวขี้ควัว) จำนวน 30 กิโลกรัม
4. น้ำสะอาด จำนวน 100 ลิตร

ใช้ฉีดพ่นในนาข้าวประมาณ 7-10 วัน

ขั้นตอนและวิธีการสลายฟางในแปลงนา

1. ใช้รถไถเดินตามไถตอซังฟาง 1 ไร่ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30 นาที
2. ใช้รถไถเดินตามไถตอซังฟาง 1 ไร่ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30 นาที
3. ใช้รถไถเดินตามไถตอซังฟาง 1 ไร่ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30 นาที
4. ใช้รถไถเดินตามไถตอซังฟาง 1 ไร่ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30 นาที

ภาพที่ 4.5 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ประเภทแผ่นพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.5 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับรูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	3.33	0.58	ปานกลาง
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	3.33	1.15	ปานกลาง
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.33	0.77	ปานกลาง
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	3.33	0.58	ปานกลาง
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	3.33	1.45	ปานกลาง
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	3.67	0.58	มาก
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.42	0.72	ปานกลาง
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	3.33	0.58	ปานกลาง
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	3.67	1.53	มาก
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.56	0.89	มาก
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	3.33	1.15	ปานกลาง
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	3.33	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.33	0.87	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.33	1.15	ปานกลาง
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.67	0.58	มาก
	รวม	3.50	0.87	มาก
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	3.33	0.58	ปานกลาง
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	3.33	1.15	ปานกลาง
	รวม	3.33	0.87	ปานกลาง
	รวมทั้งหมด	3.41	0.83	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.5 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.5 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.50$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$)

สิ่งที่คุณเลือกไปในการเผา

ตอซัง ฟางข้าว

นาข้าว 1 ไร่
ใช้ฟางข้าวประมาณ 800 กิโลกรัม
ปรมาณฟาง

ธาตุ N ในตอซัง 5 กิโลกรัม
ธาตุ P ในฟางข้าว 11 กิโลกรัม
ธาตุ K ฟางข้าว 1 กิโลกรัม

ธาตุหลักคือส่วนประกอบในปุ๋ยเคมี
ที่ห้ามต้องเสียเงินซื้อมาใช้ในนาข้าวของท่านเอง
คิดดีแล้วหรือที่ท่านจะเผา ตอซัง
ฟางข้าวในนาของท่านเอง

ธาตุอาหารหลัก ในปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี

ไนโตรเจน (N)
ฟางข้าวที่ เติบโตจากปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ย
ฟอสฟอรัส (P)
ฟางข้าวที่ เติบโตจากปุ๋ยอินทรีย์
โพแทสเซียม (K)
ฟางข้าวที่ เติบโตจากปุ๋ยอินทรีย์

รู้หรือไม่ว่า!

เผาตอซังฟางข้าว ผิดกฎหมาย

มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดินปนเปื้อน
พ.ศ.๒๕๖๖ พ.ศ.๒๕๕๖ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ.๒๕๓๕ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ.๒๕๓๕ ขอประกาศขอความร่วมมือเกษตรกรใน ที่นี้ ดังนี้

ห้ามผู้ใดกระทำการใดๆ ผิดกฏเกณฑ์สาธารณสุขหรือ
สถานที่ส่วนบุคคลอันเป็นเหตุให้เกิด แสง ควัน เสียง ความร้อน
สิ่งมีพิษ และของ เน่า ง่าย จนเป็นเหตุให้เกิดโรคหรืออาจเป็น
อันตรายต่อสุขภาพหรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน
แก่ผู้อื่นทั้งในบริเวณใกล้เคียงหรือที่ต่อประเทศเพื่อนบ้าน
อันมีการดำเนินกิจการที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ถือ
ให้บุคคลซึ่งเป็นแม่ค้า หรือมีชื่อชื่ออื่นมาขอ
หรืออาจขอให้บุคคลอื่นรับหรือป้อนให้คนในภายใน
เวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่ง
ไม่ปฏิบัติตามโดยไม่สมควร หรือฝ่าฝืนคำสั่งราชการ
ผู้ใดละเมิดหรือฝ่าฝืนคำสั่งไม่เกิน 1 เดือน
จะปรับไม่เกินสองพันบาทหรือปรับจำคุกไม่เกิน

เรามาช่วยกัน

ไม่เผา

ฟางข้าว และตอซัง กันเถอะ

สุขภาพ ไนโตรเจน 93%
ฟอสฟอรัส 20%
จากฟางข้าวที่เผาไหม้

การทำนาโดยการหมักตอซัง ฟางข้าว

หลังจากข้าวเกี่ยวเสร็จแล้ว ให้นำตอซังฟางข้าวไปเผาให้เรียบร้อย

รถไถนํ้าดำเข้าพื้นที่และใช้รถไถพรวนที่ความลึก 5-10 ซม. ฟางข้าวจะละเอียดและนุ่มลง

พ่นน้ำให้ชุ่มชื้นให้ดินและฟางข้าว 1 เมตร 5 วัน

หลังจาก 5-7 วันให้พ่นน้ำรดน้ำให้ดินชุ่มชื้น 1 เมตร 5 วัน ฟางข้าวจะนุ่มลงและมีความชื้นเพียงพอที่จะใช้รถไถพรวนได้

นำฟางข้าวที่หมักแล้วไปปลูกข้าวในนาที่เตรียมไว้

พ่นน้ำให้ชุ่มชื้นให้ดินและฟางข้าว 1 เมตร 5 วัน

ประโยชน์ของการไถกลบตอซัง

1. ช่วยปรับปรุงดินให้ดีขึ้น
2. ช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน
3. ช่วยลดการระบาดของศัตรูพืช
4. ช่วยลดการระบาดของโรค
5. ช่วยเพิ่มปริมาณน้ำในดิน
6. ช่วยลดต้นทุนการผลิต
7. ช่วยเพิ่มผลผลิตข้าว

ผลเสียที่เกิดจากการเผา ตอซัง ฟางข้าว

การทำนาโดยไม่ไถกลบตอซังฟางข้าวจะทำให้ดินแข็ง การไถพรวนทำได้ยาก การเผาฟางข้าวจะทำให้เกิดมลพิษในอากาศ ความร้อนและเสียงดังเกินไป ทำให้เกิดมลพิษในดินและน้ำใต้ดิน ทำให้เกิดโรคและศัตรูพืชได้ง่ายขึ้น

ภาพที่ 4.6 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของผลการประเมินรูปแบบภาพที่ 4.6 การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับรูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	4.33	0.58	มาก
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	4.33	0.58	มาก
	รวม	4.56	0.38	มากที่สุด
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	4.67	0.58	มากที่สุด
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	4.33	0.58	มาก
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.75	0.29	มากที่สุด
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.89	0.19	มากที่สุด
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มืองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.83	0.29	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

	รายการ	n = 3		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	4.33	0.58	มาก
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.67	0.29	มากที่สุด
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.83	0.29	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.75	0.25	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์

จากตารางที่ 4.6 พบว่าภาพรวมของรูปแบบภาพที่ 4.6 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.75$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.89$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.83$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.67$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.75$)

4.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว

4.2.1 สรุปผลการประเมินผลความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผา
ตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์

ตารางที่ 4.7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	45	47.37
หญิง	50	52.63
รวม	95	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการทำนา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 50 คน คิด
เป็นร้อยละ 47.37 และเป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามอายุ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	1.05
31 - 40	22	23.16
41 - 50	34	35.79
51 ปีขึ้นไป	38	40.00
รวม	95	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการทำนา ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน
คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 อายุ
31 - 40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 อายุต่ำกว่า 30 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

ตารางที่ 4.9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามลักษณะการทำนา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนาด้วยตัวเอง	53	55.79
จ้างผู้อื่นทำนา	14	14.74
ให้ผู้อื่นเช่าทำนา	15	15.79
รับจ้างทำนา	5	5.26
เช่านาผู้อื่นทำ	7	7.37
อื่น ๆ	1	1.05
รวม	95	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการทำนา ลักษณะการทำนาส่วนใหญ่คือทำนาด้วยตัวเอง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 55.79 รองลงมาคือให้ผู้อื่นเช่าทำนา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 จ้างผู้อื่นทำนา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.74 เช่านาผู้อื่นทำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.37 รับจ้างทำนา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 อื่น ๆ คือทำไร่ ทำสวน ปลูกผัก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

ตารางที่ 4.10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา จำแนกตามจำนวนที่นา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ไร่	19	20.00
21 – 30 ไร่	25	26.32
31 – 40 ไร่	25	26.32
41 – 50 ไร่	12	12.63
51 – 60 ไร่	9	9.47
61 ไร่ขึ้นไป	5	5.26
รวม	95	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการทำนา มีจำนวนที่นาอยู่ระหว่าง 21 – 40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.32 รองลงมาคือต่ำกว่า 20 ไร่ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ที่นาจำนวน 41 – 50 ไร่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.63 ที่นาจำนวน 51 – 60 ไร่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.47 และมีที่นา 61 ไร่ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยในตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี 15 หมู่บ้าน จำนวน 1,641 หลังคาเรือน ทางด้านเพศ อายุและลักษณะการทำนา และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนที่นำ โดยสุ่มจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลักจำนวน 95 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์ณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี จำนวน 16 ข้อ ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความพึงพอใจของผู้นำ

ชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์และณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์

	รายการ	N = 95		ระดับความ ความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	4.12	0.73	มาก
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	4.25	0.67	มาก
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	4.02	0.74	มาก
	รวม	4.13	0.71	มาก
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	4.22	0.70	มาก
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	4.11	0.79	มาก
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	4.11	0.76	มาก
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	4.06	0.81	มาก
	รวม	4.12	0.77	มาก
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	4.18	0.80	มาก
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	4.16	0.83	มาก
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	4.14	0.78	มาก
	รวม	4.16	0.80	มาก
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	4.13	0.69	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

	รายการ	N = 95		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	4.06	0.80	มาก
	รวม	4.09	0.74	มาก
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับ ขนาดของงาน	4.09	0.79	มาก
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาด ของงาน	4.03	0.88	มาก
	รวม	4.06	0.83	มาก
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาด น่าสนใจ	4.20	0.81	มาก
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	4.14	0.86	มาก
	รวม	4.17	0.83	มาก
	รวมทั้งหมด	4.12	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่ดูสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. เนื้อสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในภาพรวมในเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.02 - 4.12 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ คือ ด้านประโยชน์ของฟางข้าว ($\bar{x}=4.25$) อยู่ในระดับมาก ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ($\bar{x}=4.12$) อยู่ในระดับมาก ด้านกฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว ($\bar{x}=4.02$) อยู่ในระดับมาก

2. ข้อความในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$) ด้านขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และการจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) ด้านสัดส่วนของตัวอักษร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ภาพหรือสัญลักษณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$) ด้านภาพมีความสวยงาม สบายตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) ด้านภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$)

4. องค์ประกอบ กราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการกำหนดองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) ด้านการกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$)

5. พื้นที่ว่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ด้านขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$)

6. โครงสี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านสีสร้างความสะดุดตา น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$) ด้านกำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับ

รายการ	N = 95		ระดับความ คิดเห็น	
	\bar{x}	S.D.		
1. เนื้อหาสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว	4.29	0.69	มาก
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว	4.34	0.66	มาก
1.3	กฎหมายของความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	4.08	0.77	มาก
	รวม	4.24	0.71	มาก
2. ข้อความ				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว	4.07	0.88	มาก
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกัน	4.08	0.81	มาก
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล	4.07	0.82	มาก
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร	4.04	0.89	มาก
	รวม	4.07	0.85	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

	รายการ	N = 95		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
3. ภาพหรือสัญลักษณ์				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ	4.06	0.86	มาก
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา	4.12	.087	มาก
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ	4.19	0.78	มาก
	รวม	4.12	0.84	มาก
4. องค์ประกอบ กราฟิก				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน	4.09	0.82	มาก
4.2	การกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่	4.05	0.80	มาก
	รวม	4.07	0.81	มาก
5. พื้นที่ว่าง				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	4.05	0.82	มาก
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน	3.97	0.88	มาก
	รวม	4.01	0.85	มาก
6. โครงสี				
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ	4.12	0.93	มาก
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด	4.10	0.94	มาก
	รวม	4.11	0.93	มาก
	รวมทั้งหมด	4.10	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่ดูสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในภาพรวมในความเห็นชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.08 – 4.29 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 ข้อ คือ ด้านประโยชน์ของฟางข้าว ($\bar{x}=4.29$) อยู่ในระดับมาก ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ($\bar{x}=4.34$) อยู่ในระดับมาก ด้านกฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว ($\bar{x}=4.08$) อยู่ในระดับมาก

2. ข้อความในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) ด้านขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และการจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) ด้านสัดส่วนของตัวอักษร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$)

3. ภาพหรือสัญลักษณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) ด้านภาพมีความสวยงาม สบายตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) ด้านภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$)

4. องค์ประกอบ กราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการกำหนดองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ด้านการกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$)

5. พื้นที่ว่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$) ด้านขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$)

6. โครงสี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านสีสร้างความสะดุดตา น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) ด้านกำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึก ความชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$)

4.3 ผลการวิเคราะห์การประเมินองค์ความรู้ที่ให้กับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

4.3.1 สรุปผลการประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.13 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อ
ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาที่อาชีพทำนา
จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	6	40.00
หญิง	9	60.00
รวม	15	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ที่มีอาชีพทำนา ส่วนใหญ่เป็น
เพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ
40.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อ
ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาที่อาชีพทำนา
จำแนกตามอายุ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	6.67
31 - 40	5	33.33
41 - 50	7	46.67
51 ปีขึ้นไป	2	13.33
รวม	15	100

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ที่มีอาชีพทำนา ส่วนใหญ่อายุ
41 - 50 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อย
ละ 33.33 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุต่ำกว่า 30 ปี 1 คน คิดเป็น
ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.15 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาที่อาชีพทำนา จำแนกตามลักษณะการทำนา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนาด้วยตัวเอง	9	60.00
จ้างผู้อื่นทำนา	2	13.33
ให้ผู้อื่นเช่าทำนา	3	20.00
เช่านาผู้อื่นทำ	1	6.67
รวม	15	100

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ที่มีอาชีพทำนา มีลักษณะการทำนาส่วนใหญ่คือทำนาด้วยตัวเอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมือนคือให้ผู้อื่นเช่าทำนา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จ้างผู้อื่นทำนา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เช่านาผู้อื่นทำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.16 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ก่อนและหลังรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาที่อาชีพทำนา จำแนกตามจำนวนที่นา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ไร่	2	13.33
21 – 30 ไร่	6	40.00
31 – 40 ไร่	7	46.67
รวม	15	100

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ที่มีอาชีพทำนา มีจำนวนที่นา 31 – 40 ไร่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือต่ำกว่า 21 – 30 ไร่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และต่ำกว่า 20 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล บางคู โดยสุ่มกลุ่มผู้นำชุมชนที่เข้าประชุมหมู่บ้านประจำเดือน วันที่ 5 ของเดือนกันยายน 2555 จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสอบถามประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำ

ฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ก่อนการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนำหว้า จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับ และโปสเตอร์

ข้อ	รายการประเมินความรู้	N = 15		ระดับความรู้
		\bar{x}	S.D.	
1	ประโยชน์ของฟางข้าว	3.60	0.99	มาก
2	แร่ธาตุองค์ประกอบในฟางข้าว	3.87	0.92	มาก
3	ประโยชน์ของการหมัก ตอซัง ฟางข้าว	3.33	0.82	ปานกลาง
4	ประโยชน์ของการไม่เผาฟางข้าว	3.40	0.74	ปานกลาง
5	ผลเสียของการเผาฟางข้าว	3.27	0.88	ปานกลาง
6	การเผาฟางข้าวไม่ได้ช่วยลดข้าวดีด	3.47	0.64	ปานกลาง
7	อุบัติเหตุที่เกิดจากการเผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อ	3.33	0.82	ปานกลาง
8	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	3.47	0.64	ปานกลาง
9	คว้นการเผาฟางในนาข้าวมีภัยต่อทางเดินหายใจ	3.27	0.88	ปานกลาง
	รวม	3.44	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินระดับความรู้ก่อนการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนำหว้า จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าว และตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์มีความรู้ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.44$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้หลังการรับสื่อ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับ และโปสเตอร์

ข้อ	รายการประเมินความรู้	N = 15		ระดับความรู้
		\bar{x}	S.D.	
1	ประโยชน์ของฟางข้าว	4.67	0.49	มากที่สุด
2	แร่ธาตุองค์ประกอบในฟางข้าว	4.53	0.52	มากที่สุด
3	ประโยชน์ของการหมัก ตอซัง ฟางข้าว	4.67	0.49	มากที่สุด
4	ประโยชน์ของการไม่เผาฟางข้าว	4.47	0.52	มาก
5	ผลเสียของการเผาฟางข้าว	4.73	0.46	มากที่สุด
6	การเผาฟางข้าวไม่ได้ช่วยลดข้าวดีด	4.53	0.52	มากที่สุด
7	อุบัติเหตุที่เกิดจากการเผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อ	4.67	0.49	มากที่สุด
8	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว	4.53	0.52	มากที่สุด
9	คว้นการเผาฟางในนาข้าวมีภัยต่อทางเดินหายใจ	4.73	0.46	มากที่สุด
	รวม	4.61	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่ากลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินระดับความรู้หลังการรับสื่อ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์มีความรู้ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x}=4.61$)

จากการเก็บข้อมูลการประเมินระดับความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ แสดงให้เห็นว่าก่อนรับสื่อที่นั้นผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้เรื่องประโยชน์ของการหมัก ตอซังฟางข้าว การไม่เผาฟาง ผลเสียของการเผาฟาง อุบัติเหตุที่เกิดจากการเผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น กฎหมายที่จะลงโทษผู้ที่เผาฟางเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย และการเผาฟางนั้นไม่ได้ทำให้ข้าวดีดลดลงตามที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจกันมานาน มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง ส่วนเรื่องประโยชน์ของฟางข้าวและแร่ธาตุองค์ประกอบในฟางข้าว มีระดับความรู้ระดับ มาก ผู้วิจัยได้สอบถามเพิ่มเติมถึงความเข้าใจในระดับ มากนั้นเป็นการนำฟางข้าวไปใช้ประโยชน์นอกนาข้าว เช่น เลี้ยงสัตว์ และเพาะเห็ด

หลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าว และตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์แล้วผู้วิจัยได้เก็บ ข้อมูลการประเมินระดับความรู้อีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าหลังรับสื่อแล้วผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการหมัก ตอซังฟางข้าว การไม่เผาฟาง ผลเสียของการเผาฟาง อุบัติเหตุที่เกิดจากการ เผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น กฎหมายที่จะ ลงโทษผู้ที่เผาฟางเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย เรื่องการเผาฟางนั้นไม่ได้ทำให้ข้าวดีดลดลงตามที่ เข้าใจกันมา เรื่องประโยชน์ของฟางข้าวและแร่ธาตุองค์ประกอบในฟางข้าว ทั้งหมดมีระดับความรู้ ระดับ มากที่สุด ผู้วิจัยได้สอบถามเพิ่มเติมถึงความเข้าใจในระดับมากที่สุดผู้ให้ข้อมูลมีความคิดที่จะนำ ฟางข้าวกลับมาใช้ประโยชน์ในนาและเริ่มยอมรับฟังผู้นำชุมชนที่ช่วยกันรณรงค์การทำนาโดยไม่เผา ตอซังเพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาและวิจัยเรื่อง ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

5.1.1.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

5.1.1.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับชาวนาในตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการยอมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับการหารูปแบบ สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

5.1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม(Questionnaire) เกี่ยวกับความพึงพอใจ ที่มีต่อ สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับ และโปสเตอร์ เพื่อรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ลักษณะการทำนา และจำนวนพื้นที่ที่ทำนา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ เพื่อรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี โดย ศึกษาความพึงพอใจ และความเหมาะสมของรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ เพื่อรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้สูตรหาคะแนนกว้างของ อัตราภาคชั้น ดังนี้ (บุญเรียง. 2539)

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

5.1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของ สื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ เพื่อรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี กำหนดรูปแบบแบบสอบถามเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับและรัดกุม โดยมีจำนวนคำถามไม่มากนักแต่ตรงประเด็นและตรงตามวัตถุประสงค์

5.1.3.2 ดำเนินการปรับปรุงและการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1.3.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1.3.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ทางด้าน การวัดผลและประเมินผล

5.1.3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

5.1.4.1 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ไปดำเนินการในภาคสนามที่กำหนดไว้เพื่อทำการเก็บข้อมูล

5.1.4.2 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร คือ ผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยใน ตำบล บางคู้ 15 หมู่บ้าน จำนวน 1,641 หลังคาเรือน โดยสุ่มจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก จำนวน 95 คน ในระยะเวลา 4 สัปดาห์

5.1.4.3 รวบรวมการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติต่อไป

5.1.4.4 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ โดยสร้างภาพจำลองประกอบ ที่ได้รับการออกแบบแล้ว โดยทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ เพื่อรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกับกลุ่มประชากร กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความพึงพอใจแต่ละฉบับ

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรายการที่ทำการศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

เพื่อศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์และประเภทแผ่นพับตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิได้เลือกประเภทโปสเตอร์รูปแบบภาพที่ 4.3 และประเภทแผ่นพับรูปแบบภาพที่ 4.6 ด้านองค์ประกอบในการศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี มีดังนี้

รูปแบบภาพที่ 4.3 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสร้าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$)

รูปแบบภาพที่ 4.6 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) ค่าเฉลี่ยด้านข้อความอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) ค่าเฉลี่ยด้านภาพหรือสัญลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$) ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.67$) ค่าเฉลี่ยด้านโครงสร้าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.75$)

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชากร ตำบลบางคู้ ที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ภูมิศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี พบว่า

2.1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบอาชีพทำนา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 47.37 และเป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 โดยส่วนใหญ่ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 อายุต่ำกว่า 30 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05 มีลักษณะการทำนาส่วนใหญ่คือทำนาด้วยตัวเอง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 55.79 รองลงมือนำให้ผู้อื่นเช่าทำนา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 จ้างผู้อื่นทำนา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.74 เช่านาผู้อื่นทำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.37 รับจ้างทำนา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 และมีจำนวนที่นาอยู่ระหว่าง 21 – 40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.32 รองลงมาคือต่ำกว่า 20 ไร่ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ที่นาจำนวน 41 – 50 ไร่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.63 ที่นาจำนวน 51 – 60 ไร่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.47 และมีที่นา 61 ไร่ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26

2.2 ความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่ดูสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ภูมิศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. เนื้อสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในภาพรวมในความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.02 – 4.12 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ คือ ด้านประโยชน์ของฟางข้าว ($\bar{x}=4.25$) อยู่ในระดับมาก ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ($\bar{x}=4.12$) อยู่ในระดับมาก ด้านกฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว ($\bar{x}=4.02$) อยู่ในระดับมาก

2. ข้อความในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.02 – 4.12 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ คือ ด้านการกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$) ด้านขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และการจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) ด้านสัดส่วนของตัวอักษรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$)

3. ภาพหรือสัญลักษณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.02 – 4.12 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ คือ ด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$)

ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$) ด้านภาพมีความสวยงาม สบายตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) ด้านภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$)

4. องค์ประกอบ กราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการกำหนดองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) ด้านการกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$)

5. พื้นที่ว่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ด้านขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$)

6. โครงสี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านสีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$) ด้านกำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$)

2.3 ความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัย ที่ดูสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. เนื้อสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในภาพรวมในความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.08 – 4.29 โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ คือ ด้านประโยชน์ของฟางข้าว ($\bar{x}=4.29$) อยู่ในระดับมาก ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ($\bar{x}=4.34$) อยู่ในระดับมาก ด้านกฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว ($\bar{x}=4.08$) อยู่ในระดับมาก

2. ข้อความในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าด้านการกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) ด้านขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และการจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) ด้านสัดส่วนของตัวอักษรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$)

3. ภาพหรือสัญลักษณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) ด้านภาพมีความสวยงาม สบายตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) ด้านภาพสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับสื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$)

4. องค์ประกอบ กราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการกำหนดองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ด้านการกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$)

5. พื้นที่ว่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านการเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$) ด้านขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$)

6. โครงสี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านสีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) ด้านกำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$)

3. ผลการศึกษาประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

3.1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล กลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินความรู้ที่มีอาชีพทำนา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่อายุ 41 - 50 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุต่ำกว่า 30 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 มีลักษณะการทำนาส่วนใหญ่คือทำนาด้วยตัวเอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมือนำคือให้ผู้อื่นเช่าทำนา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จ้างผู้อื่นทำนา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เช่านาผู้อื่นทำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และมีจำนวนที่นา 31 - 40 ไร่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือต่ำกว่า 21 - 30 ไร่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และต่ำกว่า 20 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

3.2 สรุปผลการประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมโดย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล บางคู โดยสุ่มกลุ่มผู้นำชุมชนที่เข้าประชุมหมู่บ้านประจำเดือน วันที่ 5 ของเดือนกันยายน 2555 จำนวน 15 คน

กลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินระดับความรู้ก่อนการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์มีความรู้ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.44$)

กลุ่มผู้กลุ่มผู้เข้ารับการประเมินระดับความรู้หลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์มีความรู้ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x}=4.61$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

5.2.1 ผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ และประเภทแผ่นพับ

ผลประเมินการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว ในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์ และประเภทแผ่นพับพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นโดยภาพรวม ด้านโครงสร้างอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีสีสร้างความสะดุดตา น่าสนใจ และเน้นให้เห็นความลึกความซัด สอดคล้องกับเพ็ญพร ต่อสกุลแก้ว (2541) ซึ่งกล่าวว่า รูปภาพที่บรรจุในเล่มทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีขึ้น และยังมีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจได้ดี สะดวกต่อการนำไปใช้ สามารถหยิบอ่านได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับโปสเตอร์และแผ่นพับด้านข้อความ มีความเหมาะสมน้อยกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะเนื้อที่มีความสำคัญมีจำนวนมาก ทำให้จำกัดพื้นที่ทำให้นาขนาดตัวอักษรเล็กและความสมดุลของข้อความไม่สมบูรณ์

5.2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

5.2.2.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรีประเภทโปสเตอร์และประเภทแผ่นพับ จำแนกตามเพศ อายุ ลักษณะการทำนาและจำนวนที่นา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยลักษณะการทำนาส่วนใหญ่คือทำนาด้วยตัวเอง สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์ (2544) ซึ่งกล่าวว่า โดยผลการศึกษาจะสำรวจด้านทางเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลักที่ได้เลือกประเภทโปสเตอร์และประเภทแผ่นพับ จำแนกตามเพศ อายุ ลักษณะการทำนาและจำนวนที่นา พบว่า แผ่นภาพหรือแผ่นโปสเตอร์ เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะสื่อประเภทนี้สามารถเผยแพร่ได้สะดวกและกว้างขวาง สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกพื้นที่ สื่อสารได้กับผู้บริโภคทุกเพศ ทุกวัย ทุกลักษณะการทำนาและจำนวนที่นา มีความยืดหยุ่นในตัวของสื่อได้เป็นอย่างดี ในด้านการออกแบบ สามารถสร้างสรรค์รูปแบบภาพประกอบ ตลอดจนแนวทางออกแบบกราฟิก ได้อย่างอิสระและสวยงามเร้าใจหรือการโน้มน้าวความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ ลักษณะเฉพาะของโปสเตอร์จะสามารถนำเสนอข้อมูลรายละเอียดได้มาก

พอสมควร ผลิตง่าย ใช้สะดวก ในการโฆษณาสินค้าหรือการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อสารสิ่งพิมพ์จึงเป็นที่นิยมตลอดมา

5.2.2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทโปสเตอร์พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีความพึงพอใจ ประเภทโปสเตอร์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านพื้นที่ว่างและองค์ประกอบค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นด้านโครงสร้าง คือ สีสันทนาการอย่างมากที่ทำให้ผลงานสร้างสรรค์ดูสะอาดตาและช่วยทำให้ภาพมีความสวยงาม การกำหนดสีในงานออกแบบจะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของงานนั้นๆ ซึ่งนักออกแบบจะต้องใช้หลักการทางทฤษฎีสีผสมผสานกับหลักจิตวิทยาการใช้สีเพื่อให้ออกแบบมาตอบสนองต่อผลงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ ปราณี คุ่มคำ (2544) ซึ่งกล่าวว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภาพวาดเหมือนจริง สีของภาพประกอบเป็นสีเหมือนสีจริง

ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีความพึงพอใจ ประเภทโปสเตอร์ พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลักมีความพึงพอใจด้านพื้นที่ว่างและองค์ประกอบอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้ องค์ประกอบที่ใช้สำหรับตกแต่งงานให้ดูดีขึ้นแต่หากใช้มากเกินไปจะทำให้ดูรก และในงานออกแบบสมัยใหม่นั้นไม่ค่อยใช้มากนักส่วนใหญ่แล้วจะใช้ในการดึงองค์ประกอบให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

5.2.2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี ประเภทแผ่นพับ พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีความพึงพอใจ ประเภทแผ่นพับ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นด้านเนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว คือ ข้อมูลและสาระที่ให้ประโยชน์ต่อผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีการจัดหน้าให้มีปกหน้าและปกหลัง มีจำนวน 6 หน้า ส่วนจัดเนื้อหาให้จบลงในแต่ละหน้าของหัวข้อย่อย ลักษณะเนื้อหาเป็นการเขียนแบบจูงใจ และให้ความรู้

ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีความพึงพอใจ ประเภทแผ่นพับ พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้อาศัยอยู่ในตำบล บางคู้ ที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีความพึงพอใจในด้านพื้นที่ว่าง อยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ องค์ประกอบที่ใช้สำหรับตกแต่งงานให้ดูดีขึ้นแต่หากใช้มากเกินไปจะทำให้ดูรก ทั้งนี้ หากมีการจัดวาง Layout ด้วย Computer ก็สามารถสร้างสรรค์ได้ตามต้องการ

5.2.3 ผลการศึกษาองค์ความรู้ให้กับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึง การนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

จากการเก็บข้อมูลการประเมินระดับความรู้ก่อนและหลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และ รมรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำ ฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าวและตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์ แสดงให้เห็นว่าก่อนรับสื่อที่ให้ผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้ เรื่องประโยชน์ของการหมัก ตอซังฟางข้าว การไม่เผาฟาง ผลเสียของการเผาฟาง อุบัติเหตุที่เกิดจาก การเผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น กฎหมายที่จะ ลงโทษผู้ที่เผาฟางเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย และการเผาฟางนั้นไม่ได้ทำให้ข้าวดีดลดลงตามที่ เข้าใจกันมานาน มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง ส่วนเรื่องประโยชน์ของฟางข้าวและแร่ธาตุ องค์ประกอบในฟางข้าว มีระดับความรู้ระดับ มาก ผู้วิจัยได้สอบถามเพิ่มเติมถึงความเข้าใจในระดับ มากนั้นเป็นการนำฟางข้าวไปใช้ประโยชน์นอกนาข้าว เช่น เลี้ยงสัตว์ และเพาะเห็ด

หลังการรับสื่อประชาสัมพันธ์และรมรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกับชาวนาในตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ถึงการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์มากกว่าการเผาทำลายในนาข้าว และตระหนักถึงการความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประเภทแผ่นพับและโปสเตอร์แล้วผู้วิจัยได้เก็บ ข้อมูลการประเมินระดับความรู้อีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าหลังรับสื่อแล้วผู้ให้ข้อมูลมีระดับความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการหมัก ตอซังฟางข้าว การไม่เผาฟาง ผลเสียของการเผาฟาง อุบัติเหตุที่เกิดจากการ เผาฟางในนาข้าวเจ้าของนาที่เผาต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น กฎหมายที่จะ ลงโทษผู้ที่เผาฟางเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย เรื่องการเผาฟางนั้นไม่ได้ทำให้ข้าวดีดลดลงตามที่ เข้าใจกันมา เรื่องประโยชน์ของฟางข้าวและแร่ธาตุองค์ประกอบในฟางข้าว ทั้งหมดมีระดับความรู้ ระดับ มากที่สุด ผู้วิจัยได้สอบถามเพิ่มเติมถึงความเข้าใจในระดับมากที่สุดผู้ให้ข้อมูลมีความคิดที่จะนำ ฟางข้าวกลับมาใช้ประโยชน์ในนาและเริ่มยอมรับฟังผู้นำชุมชนที่ช่วยกันรณรงค์การทำงานโดยไม่เผาตอ ซังเพิ่มขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรมรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประกอบไปด้วย โปสเตอร์ แผ่นพับ ควร พิจารณาถึงความพึงพอใจของประชากร ตำบลบางคู ที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์และ รมรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี การออกแบบสื่อ สิ่งพิมพ์เพื่อรณรงค์ในตำบลบางคู มี 2 ด้าน คือ องค์ความรู้ที่จะเพิ่มเติมให้กับชาวนาถึงประโยชน์ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อซึ่ง ฟางข้าวและด้านสังคมสร้างความสำนึกร่วมกันเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงกฎหมายการลงโทษต่อการกระทำที่ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อการกระตุ้น ประชาชนตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เกิดความสนใจที่จะเปิดรับสื่ออื่น

2. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระยะเวลาการมองเห็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยต่อไป
2. ควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติมด้านการทำเกษตรอินทรีย์ และควรมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องจนเป็นส่วนหนึ่งของเกษตรกรผู้ทำนา
3. ควรคำนึงถึงหลักการจัดองค์ประกอบ และพื้นที่ว่างของประเภทโปสเตอร์ และควรคำนึงถึงหลักการจัดองค์ประกอบ ในด้านพื้นที่ว่าง ประเภทแผ่นพับ ควรปรับปรุงให้มีพื้นที่ว่างให้สมดุลกับข้อความ

บรรณานุกรม

- กานต์ชนก ดาษสมเด็จ. 2543. “การดำเนินงานและปัญหาการประชาสัมพันธ์ของสบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านเทคโนโลยี การศึกษาด้านเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชลันทิพย์ ประดับพงษ์. 2543. “กระบวนการประชาสัมพันธ์โครงการทำอากาศยานสุวรรณภูมิ.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการ ประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิราภรณ์ ชิตอรุณ. 2545. “ประสิทธิผลของการประชาสัมพันธ์โครงการเที่ยวทั่วไทยไปได้ ทุกเดือน ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศาสตร์ ตั้งปฐมวงศ์. 2544. “รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมของโครงการรัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา ณ กรุงเทพมหานคร.” ปัญหาพิเศษทางการบริหารรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- นราพร คำเที่ยง. 2547 “การรับรู้สื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรับสมัครนิสิต หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา ณ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการ ทั่วไป วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัฒน์มณฑ์ รุทธกุล. 2547. “การบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภท อาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพา ศรีจรรยาอุทัย. 2545. “การบริหารงานประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในต่างประเทศ.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร สื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์
- พรทิพย์ พิมพ์สินธุ์. 2545. การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ปรกาศพริ้ง.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2539. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- รุ่งนภา งามจบ. 2548. “การพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต2.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัชรียา สุวรรณเมธา. 2545. “ความคิดเห็นของข้าราชการกรมส่งเสริมคุณภาพที่สิ่งแวดล้อมที่มีต่อ นโยบาย การประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน.”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- วิรัช ภิรัตนกุล. 2544. นิเทศศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- วิรัชลัดดา ยิ่งสมสุข. 2546. “การประชาสัมพันธ์โรงเรียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆ มณฑล กรุงเทพฯ เขต3.” ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษาโครงการบัณฑิตศึกษา, สถาบันรามัญนบุรี.
- สาวิตรี หมวดเมือง. 2546. “การศึกษาความต้องการและการใช้ประโยชน์จากสื่อประชาสัมพันธ์ ของศาลปกครอง : ศึกษากรณีข้าราชการมหาวิทยาลัยของรัฐ.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์ มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสรี วงมณฑา. 2542. การประชาสัมพันธ์ : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : Diamond In Business World.
- สุคิด พันธุ์พรม. 2542. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” รายงานศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุปรีดา ลิวเฉลิมวงศ์. 2540. การประชาสัมพันธ์ของรัฐ และธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ ส่งเสริมวิชาการ.
- สุพรรณษา จิตเสนา. 2545. “แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของทหารกับการ ตัดสินใจสมัครใจเป็นทหารกองประจำการของชายไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัสรา ลิมเงิน. 2544. “การศึกษาและวิเคราะห์การประชาสัมพันธ์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสาร มวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัปษรศรี ปลอดเปลี่ยว. 2543. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประชิด ทิถบุตร. 2530. การออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์. 2540. การออกแบบนิเทศศิลป์. โครงการตำราคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปราณี คูนคำ. 2544. “การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของแผ่นพับที่ใช้เผยแพร่ความรู้เรื่องหลอดเลือดหัวใจตีบของศูนย์โลกหัวใจในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. 2544. เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2531. ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : วิณ อาร์ต.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2545. ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : อีแอนด์ไอคิว.
- วิจิตร อวาทะกุล. 2534. เทคนิคการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- วัฒน์ จุฑะวิภาต. 2541. ศิลปะการจัดนิทรรศการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2540. ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2540. การประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์. 2548. กราฟิกร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. 2543. การออกแบบทางการพิมพ์. เอกสารชุดวิชาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ข้าวส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด อ่างทอง. 2555. กลุ่มระบบงานวิจัย กองแผนงาน กองแผนงาน ร่วมกับกลุ่มวิจัยและพัฒนาอินทรีย์วัตถุเพื่อการเกษตรสำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน.
- ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2550 – 2554 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย. www.thairiceexporters.or.th. 2555. กรมการข้าว. www.ricethailand.go.th.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

.....

แบบประเมินความพึงพอใจรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี ประเภท โปสเตอร์

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของการประเมินเพื่อหาความพึงพอใจในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าวกรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรีได้จากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- +1 คะแนน สำหรับข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 คะแนน สำหรับข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 1 คะแนน สำหรับข้อความที่ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

นิยามศัพท์

ประเมินความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความพึงพอใจ ในด้านสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี แบ่งเป็นด้านต่างๆดังนี้

1. เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
2. ข้อความ
3. ภาพหรือสัญลักษณ์
4. องค์ประกอบ กราฟิก
5. พื้นที่ว่าง
6. โครงสร้าง

ข้อที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	การให้คะแนน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำงานโดยไม่เผاتอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำงานโดยไม่เผاتอซัง ฟางข้าว				
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว				
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว				
2	ข้อความ (Textur:				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว				
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากัน เป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน				
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและ ข้อความรองมีความสมดุล				
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร				
3	ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพ สร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ				
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา				
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้รับสื่อ				
4	องค์ประกอบ การฟลัก (Graphi				
4.1	การกำหนดให้ม้องค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืน และต่อเนื่องกัน				
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่				
5	พื้นที่ว่าง (White				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน				
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน				
6	โครงสี (Color)				
6.1	สีสร้างความสะดุดตา น่าสนใจ				
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด				

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

.....
แบบประเมินความพึงพอใจรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนำหว้า จังหวัด ลพบุรี ประเภท แผ่นพับ

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของการประเมินเพื่อหา
ความพึงพอใจในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนำหว้า จังหวัด ลพบุรีได้จากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณา
ความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 คะแนน	สำหรับข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
0 คะแนน	สำหรับข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
-1 คะแนน	สำหรับข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

นิยามศัพท์

ประเมินความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความพึงพอใจ ในด้านสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผา
ตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอนำหว้า จังหวัด ลพบุรี แบ่งเป็นด้านต่างๆดังนี้

1. เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
2. ข้อความ
3. ภาพหรือสัญลักษณ์
4. องค์ประกอบ กราฟิก
5. พื้นที่ว่าง
6. โครงสี

ข้อที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	การให้คะแนน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว				
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว				
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว				
2	ข้อความ (Textura				
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว				
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากัน เป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน				
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล				
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร				
3	ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic				
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพ สร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ				
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา				
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้รับสื่อ				
4	องค์ประกอบ การฟลัก (Graphi				
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืน และต่อเนื่องกัน				
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่				
5	พื้นที่ว่าง (White c				
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน				
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน				
6	โครงสี (Color)				
6.1	สีสร้างความสะดุดตา น่าสนใจ				
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด				

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของ
แบบสอบถามนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็น
จริงเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง
ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และ
การนำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบสอบถามจึงไม่มีผลกระทบต่อ
และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้เป็น
แนวทางในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว
กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบ
ประเภท โปสเตอร์

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟาง
ข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์
ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบต่อ ตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทม จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

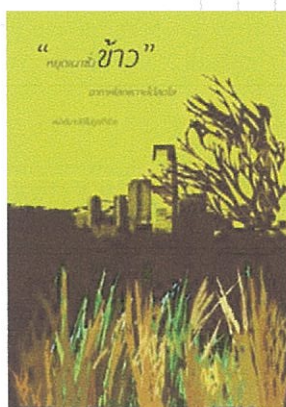
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

1. ชื่อผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง / หน้าที่ในปัจจุบัน.....
3. ผู้ประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ	ระดับความเหมาะสม														
		รูปแบบที่ 1					รูปแบบที่ 2					รูปแบบที่ 3				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว															
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว															
2	ข้อความ															
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว															
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน															
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล															
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร															
3	ภาพหรือสัญลักษณ์															
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ															
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา															
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้รับสื่อ															
4	องค์ประกอบ การฟีก															
4.1	การกำหนดให้ม็องค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน															
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่															
5	พื้นที่ว่าง															
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
6	โครงสี															
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ															
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด															

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบ
ประเภท แผ่นพับ

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟาง
ข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์
ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อนำ
ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

1. ชื่อผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง / หน้าที่ในปัจจุบัน.....
3. ผู้ประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านผู้ให้ข้อมูลการรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
ประเภท โปสเตอร์

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟาง
ข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์
ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

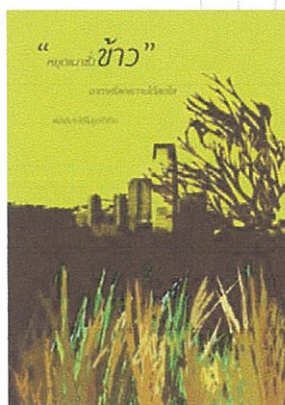
1. ชื่อผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง / หน้าที่ในปัจจุบัน.....
3. ผู้ประเมินเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านผู้ให้ข้อมูลการรรรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าว

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรรรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ	ระดับความเหมาะสม														
		รูปแบบที่ 1					รูปแบบที่ 2					รูปแบบที่ 3				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว															
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว															
2	ข้อความ															
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว															
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน															
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล															
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร															
3	ภาพหรือสัญลักษณ์															
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ															
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา															
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้รับสื่อ															
4	องค์ประกอบ การฟีก															
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน															
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่															
5	พื้นที่ว่าง															
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
6	โครงสร้าง															
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ															
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด															

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านผู้ให้ข้อมูลการรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าว
ประเภท แผ่นพับ

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟาง
ข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์
ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทอง จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ประเมิน

1. ชื่อผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง / หน้าที่ในปัจจุบัน.....
3. ผู้ประเมินเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านผู้ให้ข้อมูลการรรรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าว

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ข้อมูลในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรรรงค์ไม่เผาต่อซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ	ระดับความเหมาะสม														
		รูปแบบที่ 1					รูปแบบที่ 2					รูปแบบที่ 3				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว															
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว															
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว															
2	ข้อความ															
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว															
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากันเป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน															
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและข้อความรองมีความสมดุล															
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร															
3	ภาพหรือสัญลักษณ์															
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพสร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ															
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา															
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจกลับผู้รับสื่อ															
4	องค์ประกอบ การฟลัก															
4.1	การกำหนดให้ม็องค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืนและต่อเนื่องกัน															
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่															
5	พื้นที่ว่าง															
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน															
6	โครงสี															
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ															
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด															

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินความพึงพอใจ

ประเภท โปสเตอร์

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนา
ข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบัวทอง จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอ
ซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบัวทอง จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อนำไปใช้เป็น
แนวทางในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา
ตำบล บางคู อำเภอบางบัวทอง จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สวงพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรามาช่วยกัน
ไม่เผา ฟางข้าว
 และตอซัง
 เพื่อเพิ่มพลังให้กับผืนนา

องค์การบริหารส่วนตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 31 - 40 ปี

() 41-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ลักษณะการทำงาน

() ทำนาด้วยตนเอง

() จ้างผู้อื่นทำนา

() ให้ผู้อื่นเช่านาทำ

() รับจ้างทำนา

() เช่านาผู้อื่นทำ

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. มีที่นาจำนวน

() ต่ำกว่า 20 ไร่

() 21 - 30 ไร่

() 31 - 40 ไร่

() 41 - 50 ไร่

() 51 - 60 ไร่

() 61 ไร่ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ใน การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผา
 ตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี
 คำชี้แจง โปรดพิจารณาารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
 การประเมินของท่าน

ข้อที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว					
1.1	ทางเลือกการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว					
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว					
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว					
2	ข้อความ (Textura)					
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว					
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีสภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากัน เป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน					
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและ ข้อความรองมีความสมดุล					
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร					
3	ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic)					
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพ สร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ					
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา					
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้รับสื่อ					
4	องค์ประกอบ การฟฟิก (Graphic)					
4.1	การกำหนดให้ม้องค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืน และต่อเนื่องกัน					
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่					
5	พื้นที่ว่าง (White c					
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน					
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน					
6	โครงสี (Color)					
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ					
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินความพึงพอใจ

ประเภท แผ่นพับ

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลของแบบ
ประเมินนี้ไปทำการสรุป ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนา
ข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมิน ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอ
ซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการ
นำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบประเมินจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านและ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน เพื่อนำไปใช้เป็น
แนวทางในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา
ตำบล บางคู อำเภอนาทวี จังหวัด ลพบุรี มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นาย พงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่สูญเสียไปในการเผา ตอซัง ฟางข้าว

นาข้าว ไร่
มีฟางข้าวประมาณ ๕๐๐ กิโลกรัม
ประกอบด้วย
ธาตุ N ไนโตรเจน 5 กิโลกรัม
ธาตุ P โฟสฟอรัส 11 กิโลกรัม
ธาตุ K โพแทสเซียม 1 กิโลกรัม

**ธาตุเหล่านี้คือส่วนประกอบในปุ๋ยเคมี
ที่ท่านต้องเสียเงินซื้อมาใช้ในนาข้าวของท่านเอง
คิดเสียว่าหรือที่ท่านจะเผา ตอซัง
ฟางข้าวในนาของท่านเอง**

ธาตุอาหารหลัก ไนโตรเจน (N) - ฟอสฟอรัส (P) - โพแทสเซียม (K) ในปุ๋ยสูตร

ไนโตรเจน (N)
ทำหน้าที่ เสริมสร้างการเจริญเติบโตของลำต้นและใบ

ฟอสฟอรัส (P)
ทำหน้าที่ เสริมสร้างการแตกดอก

โพแทสเซียม (K)
ทำหน้าที่ เสริมสร้างระบบลำต้น - ช่วยในการขูดน้ำและธาตุอาหาร

รู้หรือไม่ว่า!

เผาตอซังฟางข้าว ผิดกฎหมาย

มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ พ.ศ. ๒๔๗๘ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยในบริเวณกรุงเทพมหานคร

ห้ามผู้ใดกระทำใดๆ แม้ว่าจะในที่สาธารณะหรือสถานที่ส่วนบุคคลอันเป็นเหตุให้เกิด แสง รังสี เสียง ความร้อน ฝุ่นมีพิษและของ ระเบิด ไฟไหม้ จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ถือครองที่ดินนั้น ถ้ามีการฝ่าฝืนให้เจ้าพนักงานมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุ หรือมีอำนาจในการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุนั้นระงับหรือป้องกันเหตุนั้นภายในเวลาที่สมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าบุคคลซึ่งฝ่าฝืนคำสั่งไม่ปฏิบัติตามโดยไม่สุจริต หรือฝ่าฝืนคำสั่งโดยประมาท ผู้นัดหมายจะทางเจ้าพนักงานไปจับ 1 เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำและปรับ

เรามาช่วยกัน ไม่เผา ฟางข้าว และตอซัง กันเถอะ

จับโทษ 93%
เผาฟอสฟอรัส 20%
จากปุ๋ยเคมี (ฟอสฟอรัส)

การทำนาโดยกรมหมักตอซัง ฟางข้าว

หลังจาก 5 วันของการหมักตอซังฟางข้าวในถัง 5 ลิตรแล้ว จะสังเกตเห็นการเกิดก๊าซมีเทนและก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ ซึ่งเป็นก๊าซที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและยังเป็นพิษอีกด้วย

นำที่หมักฟางข้าวที่หมักแล้วมาใส่ลงในนาข้าวตามวิธีหมักแบบเดิม

ประโยชน์ของการไถสลับตอซัง

1. มีปริมาณคาร์บอนที่ต่ำลงเมื่อเทียบกับตอซังที่เผาไหม้
2. เป็นปริมาณอินทรีย์วัตถุ และยังมีไนโตรเจนที่ต่ำลงตามไปด้วย
3. ช่วยเพิ่มปริมาณธาตุอาหารที่ตกค้างในดิน
4. ช่วยลดการชะล้างไนโตรเจน
5. มีปริมาณคาร์บอนที่ต่ำลงเมื่อเทียบกับตอซังที่เผาไหม้
6. ช่วยลดการเกิดก๊าซมีเทนและก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์

หลังจากนำฟางข้าวที่หมักแล้วใส่ลงในนาข้าวแล้ว ให้ทิ้งไว้ 5 วัน ฟางข้าวจะย่อยสลายและปลดปล่อยธาตุอาหาร

หลังจากการย่อยสลายแล้ว ฟางข้าวจะกลายเป็นปุ๋ยที่มีคาร์บอนต่ำ

หลังจากการย่อยสลายแล้ว ฟางข้าวจะกลายเป็นปุ๋ยที่มีคาร์บอนต่ำ

ฟางข้าว (ฟางข้าวที่ผ่านการหมัก)	ข้าวเปลือก (เมล็ดและแกลบ)
6.5 กิโลกรัมต่อไร่	12.7 กิโลกรัมต่อไร่
0.1 กิโลกรัมต่อไร่	4.2 กิโลกรัมต่อไร่
30.7 กิโลกรัมต่อไร่	6.5 กิโลกรัมต่อไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 31 - 40 ปี

() 41-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ลักษณะการทำงาน

() ทำงานด้วยตนเอง

() จ้างผู้อื่นทำ

() ให้ผู้อื่นเช่ามาทำ

() รับจ้างทำ

() เช่ามาผู้อื่นทำ

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. มีที่นาจำนวน

() ต่ำกว่า 20 ไร่

() 21 - 30 ไร่

() 31 - 40 ไร่

() 41 - 50 ไร่

() 51 - 60 ไร่

() 61 ไร่ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ใน การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผา
 ตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอบางบาล จังหวัด ลพบุรี
 คำชี้แจง โปรดพิจารณาารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพจำลองแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
 การประเมินของท่าน

ข้อที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสื่อสิ่งพิมพ์การทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว					
1.1	ทางเลือกการทำงานโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว					
1.2	ประโยชน์ของฟางข้าว					
1.3	กฎหมายความผิดในการเผาฟางในนาข้าว					
2	ข้อความ (Te:					
2.1	การกำหนดรูปแบบตัวอักษรเป็นแบบเดียว					
2.2	ขนาดของตัวอักษร สีสภาพ เมื่อนำมาประกอบเข้ากัน เป็นภาพรวมแล้วมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน					
2.3	การจัดวางตัวอักษรของข้อความหลักและ ข้อความรองมีความสมดุล					
2.4	สัดส่วนของตัวอักษร					
3	ภาพหรือสัญลักษณ์ (Gra					
3.1	การจัดวางองค์ประกอบของภาพ สร้างความเชื่อมต่อเนื้อหาไปอย่างมีจังหวะ					
3.2	ภาพมีความสวยงาม สบายตา					
3.3	ภาพสร้างความดึงดูดให้กลับผู้รับสื่อ					
4	องค์ประกอบ การฟฟิก (Gra					
4.1	การกำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบกลมกลืน และต่อเนื่องกัน					
4.2	การกำหนดองค์ประกอบเหมาะสมกับพื้นที่					
5	พื้นที่ว่าง (Wf					
5.1	การเว้นจังหวะพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน					
5.2	ขนาดของพื้นที่ว่างมีความเหมาะสมกับขนาดของงาน					
6	โครงสี (Co					
6.1	สีสร้างความสะอาดตา น่าสนใจ					
6.2	กำหนดแสงและเงาช่วยเน้นให้เห็นความลึกความชัด					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3655 วันที่ 11 กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ธนศ ภิรมย์การ

ด้วย นายพงศ์พันธ์ สวงพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผา
ตอซังและฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษาตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี” โดยมี รศ.อุคมศักดิ์
สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้
มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้
งานวิจัยของ นายพงศ์พันธ์ สวงพงษ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้แนบบทแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3655 วันที่ 11 กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ดารณี ธนวัฒน์

ด้วย นายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผา
ตอซังและฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษาตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์
สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้
มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้
งานวิจัยของ นายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

ตนรับทราบ
30 ก.ย. 56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. 3692
ที่ ศธ 0524.04/ 3947 วันที่ ๑๐ กันยายน 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

เรียน ผศ.รณรงค์ ภิมย์การ

ด้วย นายพงศ์พันธ์ สวงพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และบรรจุภัณฑ์
ไม่เผาซึ่งวางขายในนาข้าว ภูมิศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์
สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็น
ผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้าน
ออกแบบ ของนายพงศ์พันธ์ สวงพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

อัสดีเมษฐ์ทรงคุณวุฒิ ต.ก.ม.๐๐๓.๑๐๐

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. 3692

ที่ ศร 0524.04/ 3947

วันที่ ๓๐ กันยายน 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

เรียน ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา

ด้วย นายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ ของนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรภณพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3578

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายณรงค์ กล่อมเกล้า (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู)

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ เรื่อง ข้อมูลของเกษตรกรตำบลบางคู ขอข้อมูล
เกี่ยวกับการทำนาและข้อมูลทั่วไปตำบลบางคูและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัด
เตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าวใน
นาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรภณพงษ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

ในนามอธิการบดี
ศาสตราจารย์ ดร. นพ. นรงค์
คณบดี (คณบดี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ ๓๓๘๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายคะนอง เอมถมยา

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการทำนาและถ่ายภาพการทำนา
เพื่อประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
แผนผังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอนาทอง จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร ๐๕๒๔.๐๔/ 3886

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน กรรมการผู้จัดการ บริษัทสยามชัยการเกษตร จำกัด

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สวงพวงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการทำนาและขอถ่ายภาพการทำนา
เพื่อประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่
เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอดำรง จังหวัดลพบุรี"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3912

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นายบุญสืบ ลีสกุล

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสมัครงาน เรื่องแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์ ขอข้อมูลและขอ
ถ่ายภาพ ถ่ายวีดิโอการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน เพื่อประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู
 อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรภณพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3912

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

ท. กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายบุญชู แห่งเจริญ

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ เรื่องแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์ ขอข้อมูลเกี่ยวกับ
การทำนาเกษตรอินทรีย์โดยการสัมภาษณ์ และขอถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน เพื่อ
ประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผา
ตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3886

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายนิรม นาคสกุล

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สวงพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการทำนาและถ่ายสภาพการทำนา
เพื่อประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
เฝ้าต่อช่างช่างในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยิวสิทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๕

- คุณหญิงทิพย์ทิพย์
(คณะครุศาสตร์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร ๐๕๒๔.๐๔/ 3578

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอลาหยุดราชการให้กับนักศึกษา

เรียน นายสมชาติ ชุ่มฤทธิ์ (เกษตรอำเภอท่าม่วง)

ด้วยนายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอลาหยุดราชการ เรื่อง สภาพพื้นที่และแนวทางการวางแผนงานให้เกษตรกร ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การปลูกข้าวของอำเภอท่าม่วงและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัดเตรียมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่เผาตอซังฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบลบางคู อำเภوتاม่วง จังหวัดลพบุรี"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรภณพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๔-๕๓๐-๐๐๓๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.1 ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ ค.2 สัมภาษณ์ อาจารย์เชาว์วิชัย หนูทอง ประชาชนชาวนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.3 สัมภาษณ์ นาย บุญชู แห่งเจริญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ตำบลบางคู้

ภาพที่ ค.4 สัมภาษณ์ นาย บุญสืบ ลีสกุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ตำบลบางคู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

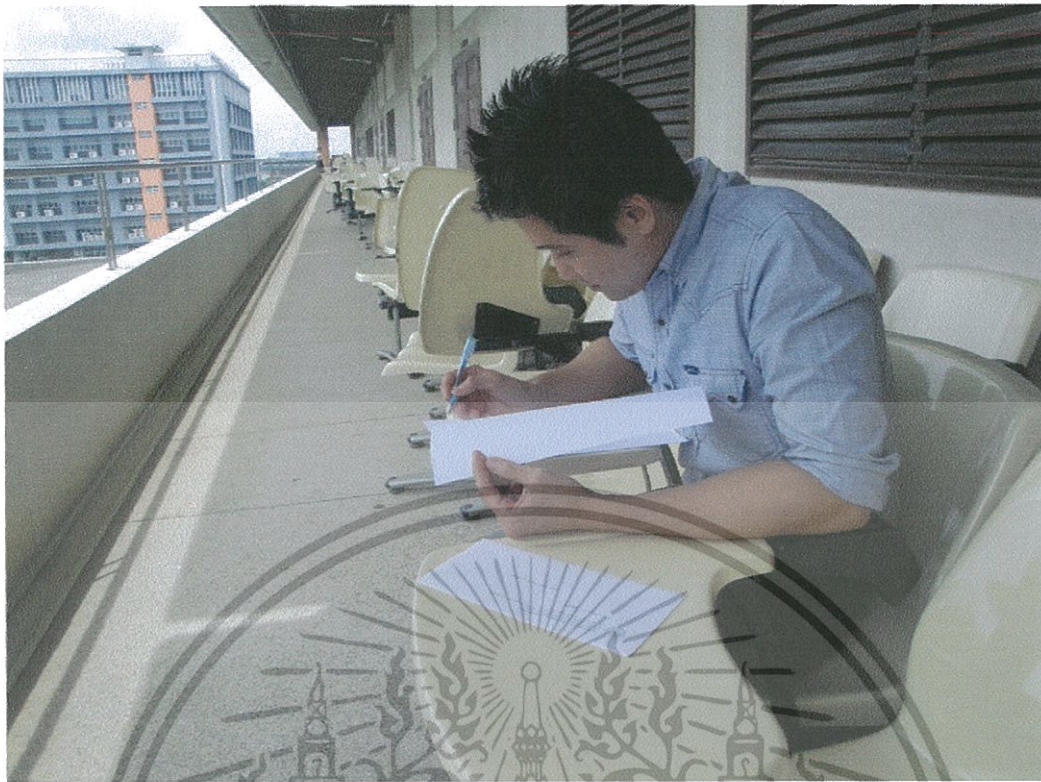

ภาพที่ ค.5 สัมภาษณ์ นายสมชาติ ชุมฤทธิ์ เกษตรอำเภอท่าม่วง

ภาพที่ ค.6 อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.7 ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

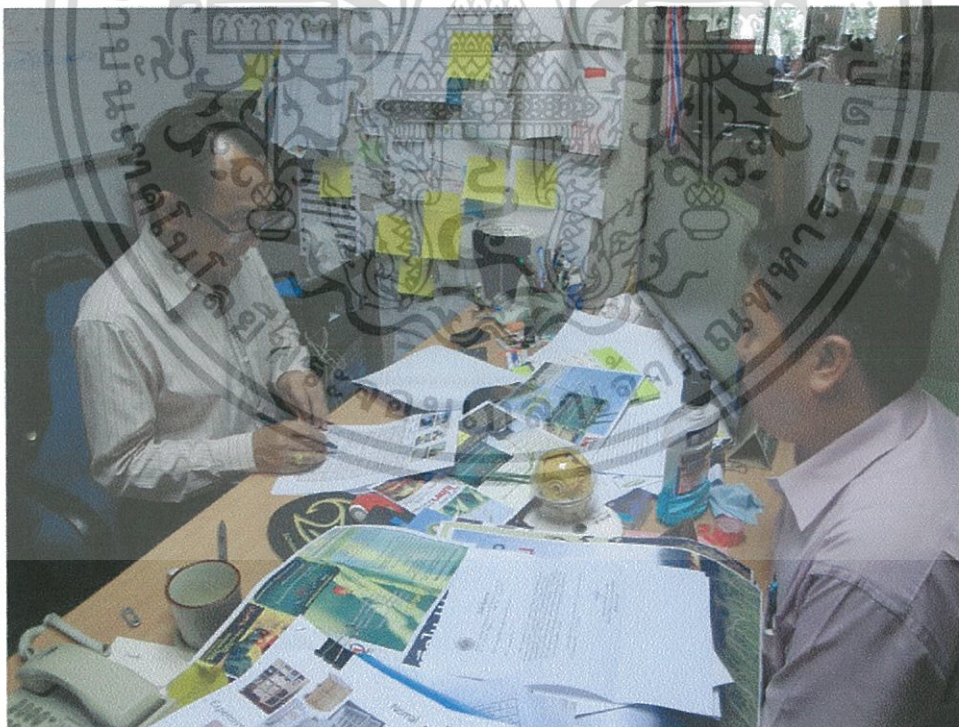

ภาพที่ ค.8 ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.9 ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

ภาพที่ ค.10 ผศ.ธเนศ ภิมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.11 ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

ภาพที่ ค.12 อาจารย์ ดารณี ธนวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือด้านออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.13 นาย บุญชู แห่งเจริญ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลการทำนาโดยไม่เผาตอซัง ฟางข้าว

ภาพที่ ค.14 นาย ณรงค์ กล่อมเกลตา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.15 นาย ณรงค์ กล่อมเกล้า นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู้

ภาพที่ ค.16 สื่อประชาสัมพันธ์และณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู้ อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.17 สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว กรณีศึกษา ตำบล บางคู อำเภอกำแพง จังหวัด ลพบุรี

ภาพที่ ค.18 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.19 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

ภาพที่ ค.20 สื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวในนาข้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.21 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

ภาพที่ ค.22 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายพงศ์พันธ์ สงวนพงษ์
วัน-เดือน-ปีเกิด	4 ธันวาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดพังงา
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 99/1056 หมู่บ้านแฟมิลีแลนด์ ถนนสุขประยูร ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2540 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกล จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมพระนคร เหนือ ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต (อ.ศ.บ.) สาขาวิชาออกแบบแม่พิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2556 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต(ค.อ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	เจ้าหน้าที่ออกแบบแม่พิมพ์ บริษัท อาภาพิมพ์ จำกัด พ.ศ.2543-2546 หัวหน้าฝ่ายออกแบบแม่พิมพ์ บริษัท รามาซูส์ อินดัสตรี จำกัด พ.ศ.2546-2551 ผู้จัดการฝ่ายออกแบบแม่พิมพ์ บริษัท เควายโมล์ จำกัด พ.ศ.2551-2555 ปัจจุบัน ที่ปรึกษาด้านออกแบบเครื่องจักรกลการเกษตร บริษัทสยามชัย การเกษตร จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้